

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 800 lir - Leto XLIII. št. 178 (12.810)

Trst, sredi, 29. julija 1947

Štiri mesece po odstopu Craxija in odprtju vladne krize

Giovanni Gorja sestavil vlado

Mrzlična pogajanja zadnjih ur v zvezi s predstavništvom PSDI - Danes zaprisega, jutri razprava v senatu

RIM — Demokristjan Giovanni Gorja je torej sestavil svojo prvo vlado. Po dolgotrajnih pogajanjih in po napetem vzdušju zadnjih ur se je Gorja sinoči predstavil na Kvirinalu predsedniku republike Cossigi s seznamom ministrov. Danes dopoldne bo nova vlada prisegla, verjetno se bo v popoldanskih urah prvič sestala za imenovanje podtajnikov, jutri ob 11. uri pa je že sklican senat, kateremu bo Gorja podal svojo politično in programsko poročilo. Začela se bo tako razprava o zaupnici, ki bo predvidoma trajala do polovice prihodnjega tedna, ko se bodo po dolgi vladni krizi, volilni kampanji in povolilnih pogajanjih politiki končno podali na dopust.

Vlada, ki jo je sestavil Gorja, je sad številnih kompromisov med strankami in v strankah samih. V njej je nekaj poznanih imen, precej pa je tudi novih ministrov. Če začnemo z demokristjani sta ključni poziciji, zunanje in notranje zadeve, pripadli Andreottiju in Fanfaniju. V vlado se je po 4-letni odsotnosti vrnil Emilio Colombo, v primerjavi s prejšnjo vlado pa so svoje pozicije ohranili maloštevilni ministri, pravzaprav poleg Andreottija samo še

minister za zdravstvo Donat Cattin in minister za kmetijstvo Pandolfi. Med imeni, ki jih ni več na seznamu ministrov, naj omenimo predvsem dve: bivšega notranjega ministra Scalfara, ministra za pravosodje Rognonija in - veliko presenečenje - ministra za civilno zaščito Zamberlettija, ki je tem vprašanjem z majhnimi presledki sledil vse od potresa v Furlaniji, leta 1976. Pri demokristjanih so očitno prevladala stroga notranja pravila delitve pristojnosti med posameznimi strujami. Kar zadeva socialiste je največja teža padla na Giuliana Amata, ki je postal podpredsednik vlade in prevzel tudi zakladno ministrstvo, ki so ga doslej demokristjani samo enkrat spustili iz rok in ga poverili Ugu La Malfi. Socialisti so si zagotovili tudi ministrstvo za pravosodje, ki je bilo prav tako eno izmed demokristjanskih fevdov. Omembe vredna je odločitev, da so za ministra za turizem in prireditve izbrali Franca Carrara, znanega nogometnega voditelja, seveda predvsem v vidiku pripravl na svetovno nogomet-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Seznam novih ministrov

PREDSEDNIK VLADE IN VPRAŠANJA JUGA:
Giovanni Gorja (KD)
PODPREDSEDNIK VLADE IN ZAKLAD:
Giuliano Amato (PSI)
ZUNANJE ZADEVE:
Giulio Andreotti (KD)
NOTRANJE ZADEVE:
Amintore Fanfani (KD)
PRAVOSODJE:
Giuliano Vassalli (PSI)
PRORAČUN IN GOSPODARSKO NAČRTOVANJE:
Emilio Colombo (KD)
FINANCE:
Antonio Gava (KD)
ŠOLSTVO:
Giovanni Galloni (KD)
OBRAMBA:
Valerio Zanone (PLI)
JAVNA DELA:
Emilio De Rose (PSDI)
KMETIJSTVO IN GOZDARSTVO:
Filippo Maria Pandolfi (KD)
POŠTA IN TELEKOMUNIKACIJE:
Oscar Mammi (PRI)
INDUSTRIJA, TRGOVINA IN OBRTNIŠTVO:
Adolfo Battaglia (PRI)
DELO IN SOCIALNO SKRBSTVO:
Salvatore Formica (PSI)
PREVOZI:
Calogero Mannino (KD)
TRGOVINA S TUJINO:
Renato Ruggiero (PSI)

TRGOVSKA MORNARICA:
Giovanni Prandini (KD)
DRŽAVNE SOUDELEŽBE:
Luigi Granelli (KD)
ZDRAVSTVO:
Carlo Donat Cattin (KD)
TURIZEM IN PRIREDITVE:
Franco Carraro (PSI)
KULTURNE IN AMBIENTALNE DOBRINE:
Carlo Vizzini (PSDI)
OKOLJE:
Giorgio Ruffolo (PSI)

MINISTRI BREZ LISTNICE

ODNOSI S PARLAMENTOM:
Sergio Mattarella (KD)
DEŽELNE ZADEVE:
Aristide Gunnella (PRI)
JAVNE UPRAVE:
Giorgio Santuz (DC)
ZNANSTVENE IN TEHNOLOŠKE RAZISKAVE:
Antonio Ruberti (PSI)
POLITIKA EGS:
Antonio La Pergola (PSDI)
CIVILNA ZAŠČITA:
Remo Gaspari (KD)
MESTNA SREDIŠČA:
Carlo Tognoli (PSI)
POSEBNE ZADEVE:
Rosa Russo Jervolino (KD)

Santuz (KD) edini minister iz F-JK

RIM — Videmčan Giorgio Santuz je edini minister iz Furlanije-Juljske krajine v vladi, ki ji predseduje Giovanni Gorja. Našo deželo je v Fanfanijevi vladi zastopal Tržačan Livio Paladin, ki je vodil ministrstvo za dežele, član Craxijeve vlade pa je bil do svoje smrti socialist Loris Fortuna.

Santuz, ki je star 51 let, je doktoriral iz modernih jezikov in se je že zelo mlad vključil v aktivno politično življenje. Bil je tajnik furlanske Krščanske demokracije, leta 1972 pa je bil prvič izvoljen v poslansko zbornico. Svojo vladno izkušnjo je pričel leta 1979, ko je bil imenovan za podtajnika pri zunanjem ministrstvu v kabinetu, ki mu je predsedoval Giulio Andreotti. Na isto mesto je bil potrjen tudi v prvi Cossigovi vladi istega leta, medtem ko je bil za časa Spadolinija imenovan za podtajnika pri ministrstvu za javna dela.

V drugi Craxijevi vladi je bil furlanski politik podtajnik za industrijo, predsednik Fanfani pa ga je premestil na zunanje ministrstvo, kjer je nadomestil rojaka Fioreta.

Pobočje razdrobljenega hriba na desnem bregu doline zgrmel v reko Addo

Plaz v Valtellini: napovedana katastrofa

Tone zemlje in kamenja prekrile dve vasi

MILAN — Tragedija in tragediji se je začela včeraj zjutraj ob 7.22. Pičlih pet minut kasneje je bilo vsega konec. 10 milijonov kubičnih metrov zemlje in kamenja se je odtrgalo s pobočja hriba Coppetto, zdrsnilo v Dolino Pola in si z desnega brega utrla pot do struge reke Adda, nakar je plaz »obliznil«
še pobočje hriba na levem bregu reke in ob 7.27 je Valtellina zadobila nove geomorfološke razsežnosti.

Sant'Antonio Morignone in Morignone sta zdaj le geografska pojma. Tudi najvišje strehe teh vasi, ki so teden dni štrlele iz blatnih voda narasle reke Adde, prekriva zdaj deset metrov visoka plast razdrobljenega hriba. Plaz deluje zdaj kot velikanski čep v dolini, kot naravni jezik, ki je popolnoma zastrl tok Adde. Voda pa v »jezeru«
narašča s hitrostjo 20 centimetrov na uro, tako da zdaj Valtellini preti nevarnost novih poplavl in usadov.

Tehniki civilne zaščite so že nekaj dni sledili geološkim premikom v Valtellini, tako da so pravočasno zaznali nevarnost, da bi pobočje hriba lahko zgrmel v dolino. Župani ogroženih občin so zato pravočasno izdali odlok po katerem se ne bi smel nihče nahajati na območju občin Sant'Antonio Morignone, Poz, Morignone in Tirindre. Prav zaradi tega bi lahko bile posledice včerajšnje dodatne katastrofe v že težko prizadeti dolini omejene na gmotno škodo, žal pa moramo tudi tokrat posredovati število žrtev, ranjenih in pogrešanih.

V Sant'Antoniu Morignonu je ena oseba izgubila življenje, ranjenih naj bi bilo zaenkrat šest oseb, ki so v glavnem utrpeli lažje poškodbe, pogrešajo pa 27 ljudi. V spisku pogrešanih je šest delavcev, v službi pri treh različnih podjetjih, ki so bili - za družbo ANAS - na delu na cestnem odseku med Bormiom (ki je zdaj povsem izoliran od Italije) in državno cesto št. 38. Občinski prepovedni odlok naj bi veljal tudi za delavce in reševalce, kaže pa, da so ga pred dnevi preklicali prav za te kategorije. Ostali pogrešanci naj bi bili člani družine Bonetti, lastniki hotela Il camoscio, ki so se kljub prepovedi vrnili v domači kraj, ter drugi morebitni vaščani, ki naj bi se po gozdnih in nadzorovanih poteh vračali v zapuščene domove, kjer so pustili dobršen del svojih imetij. Tudi tokrat torej ni mogoče predvidevati končnega števila žrtev, ki pa bi lahko bilo znatno višje od najavljenega.

Da bi se kaj takega ne ponovilo, so tehniki civilne zaščite, župani Valtelline in sam minister Zamberletti, ki je ponovno priletel na kraj naravne nesreče, sprejeli odlok o izjemnem stanju in bo ostal v veljavi, dokler ne bo dokončno rešeno vprašanje odtoka reke Adda, ki ji včerajšnji plaz brani pot v dolino.

Hudo ranjena Valtellina si zdaj celi rane. 1.300 milijard gmotne škode zbledi pred dodatno škodo, ki jo je povzročil plaz.

Plaz v novi geomorfologiji Valtelline

(Telefoto AP)

Irak je sestrelil sirsko vojaško letalo

Kuvajt želi najeti tudi kitajske tankerje

BAGDAD — V Zaliwu je, mimo meteorološkega aspekta, vse bolj vroče; novice, ki namreč prihajajo iz te regije ne obetajo prav nič dobrega.

Radio Bagdad je včeraj sporočil, da je iraško letalstvo pri mestu Al-Qa'im, nekaj kilometrov stran od sirske meje in 300 kilometrov severozahodno od Bagdada, sestrelilo sirsko vojaško letalo mig-21. Iz istega vira se je tudi zvedelo, da se je pilot rešil. Sirija in Irak nimata diplomatskih odnosov, pretrgala sta jih na sirske zahtevo ob pričetku zalivske vojne.

Novico je včeraj potrdil tudi vojaški glasnik v Damasku, pilota pa je opravičil rekoč, da je pač bil na poskusnem letu in je pri tem izgubil orientacijo ter tako zašel na iraško ozemlje. V Damasku ostro obsojajo napad na njihovo letalo in o incidentu zahtevajo iz Bagdada uradno pojasnilo.

Medtem je Kuvajt naslovil tudi na kitajsko vlado prošnjo za najem njihovih tankerjev. To je, med obiskom v Kuvajtu, izjavil kitajski namestnik zunanjega ministra Qi Hayai Yuan, ki je obenem dejal, da »Kitajska povsem razume prošnjo kuvajtskih prijateljev in jo bo vzela zelo resno v poštev«.

Pentagon je medtem obvestil, da so v območju, kjer je zadel ob morskno mino ameriški tanker Bridgeton, našli še več podobnega razstreliva. Reaganova administracija je

včeraj dovolila kuvajtsko-ameriškem tankerju Bridgeton, da bo prenašal nafto pod zaščito ameriškega vojaškega ladjevoja.

Francoski zunanji minister André Giraud je včeraj, po sestanku z ministrskim predsednikom Chiracom, dejal, da francoska vojaška mornarica zaenkrat še ne bo plula v zalivskih vodah. Giraud je ob tem tudi jasno poudaril sklep francoske vlade, da nikakor ne bo ščitila tankerjev v Zaliwu, ampak jih bo kvečjemu spremljala.

Na sedežu OZN v Zenevi je imel včeraj tiskovno konferenco iranski zunanji minister Ali Akbar Velajati, ki je ponovno svaril vse zalivske države, s posebnim ozirom na Kuvajt, pred iranskimi vojaškimi represaljami. Očitno so Iranci posebno jezni prav na Kuvajtčane, saj je Velajati večkrat ponovil, da »kuvajtski tankerji, ne glede pod katero zastavo plujejo, v bistvu prenašajo iraško nafto«. Iranskega zunanjega ministra so novinarji upravičeno vprašali kako njegova vlada ocenjuje dejstvo, da Kuvajt prevaža iraško nafto tudi s sovjetskimi tankerji in, ali so na muhi tudi Sovjeti? Velajati je odločno dejal, da se nimajo Sovjeti ničesar bati, saj ima Sovjetska zveza v Zaliwu pozitivno vlogo in je večkrat dokazala, da se dosledno bori za miroljubno politiko.

TAR Lombardije ugodil pritožbi mlade zdrave nosilke aidsa

MILAN — Deželno upravno sodišče Lombardije je sprejelo pritožbo, ki jo je nanj naslovila Annamaria Dadda, mlada Milančanka, ki jo je uprava nekega tamkajšnjega zdravstvenega doma odpustila, češ da je zdrava nosilka aidsa. Milančanka se je na deželno upravno sodišče obrnila zaradi nepravilnosti, do katerih je prišlo, ko jo je uprava zdravstvenega doma testirala ne da bi bila o tem obveščena. Po mnenju sodišča je bil način testiranja v nasprotju z določili ustave in zakonom zdravstvene reforme, ki predvidevata, da je testiranje v teh primerih odvisno izključno od volje posameznika. Spričo razsodbe se bo Milančanka lahko vrnila na delovno mesto, poudariti pa je treba, da je odločitev sodišča iz Lombardije prva tovrstna odredba v zvezi z aidsom. Odločitev je ugodno komentirala Italijanska zveza za boj proti aidsu, ki je izjavila, da okužba s to boleznijo ne

sme imeti posledic na delovne odnose okuženca.

O podobnem primeru poročajo tudi iz Bologne. Mlad zdravi nosilec aidsa, ki so ga ob zapadlosti šestmesečne terminske pogodbe odslavili iz tovarne Ducati meccanica, v kateri je bil zaposlen, se bo ravno tako lahko vrnil na delovno mesto. Sklep je sprejelo vodstvo tovarne na pritisk tovarniškega sveta, ki je v znak solidarnosti z mladeničem proglasil stavko.

Jutri v Rimu o Aquili in sinhrotronu

NA 4. IN 5. STRANI

● Giovanni Gorla

NADALJEVANJE S 1. STRANI

no prvenstvo leta 1990. Znanstvene in tehnološke preiskave pa s poverili znanemu rektorju rimske univerze Rumbertiju.

Liberalci so se zadovoljili z enim ministrom, ki pa krije obrambo, to je zelo pomemben resor. Republikanci so prešli tri ministre in so z rešitvijo zadovoljni, tudi zato, ker je bil Spadolini izvoljen za predsednika senata, ki je po ustavi druga funkcija v državi.

Poglavje zase so bili socialdemokrati, ki so se tokrat trmasto borili, sklicujoč se tudi na dejstvo, da so bili okrnjeni pri sestavi predsedstev parlamenta, saj so v prejšnji mandatni dobi imeli podpredsednika poslanske zbornice, ki so ga sedaj izgubili. »Socialdemokratsko vprašanje«, o katerem se je že nekaj dni šušljalo, je izbruhnilo nekako tako:

»Pripravite se, da boste zakasnil. Vse se zavlačuje. Poverjeni predsednik bi lahko prispel na Kvirinal zelo pozno.« To sporočilo glasnika predsedstva republike, sinoči okoli 21.30, in pa informacija, da je Cossiga začel večerjati, za nameček pa še sendviči za vse prisotne novinarje in fotoreporterje so bili v veliki predsobi predsedniške palače, kjer običajno predsednik vlad sporočajo časnikiarjem imena ministrov, dokaz, da se je nekaj hudo zataknilo. Časnikarje so namreč pozvali na Kvirinal v poznih popoldanskih urah in napovedali, da se bo ob 20. uri, kot nalašč za neposreden prenos po televizijskem dnevniku, Gorla zglasil pri Cossigi s seznamom ministrov. Kasneje so sestanek odložili na 21. uro, vendar ta čas ni zadostoval. Edino, kar so vseskozi zagotavljali je, da srečanja ne bodo odložili na današnji dan...

Kaj se je pravzaprav zgodilo? V trenutku, ko je bilo že vse domenenjeto tako je vsaj izgledalo - so socialdemokrati pokazali zobe. Nicolazzijeva stranka je že nekaj dni kazala nezadovoljstvo zaradi poteka dogajanja. Čutila se je nekoliko opeharjena in razočarana. Ne samo zaradi zadnjih dogodkov, zaradi vsega odvijanja vladne krize. Na volitve so se socialdemokrati predstavili z geslom, da je treba okrepiti laično-socialistični pol, a so to drago plačali, saj so izšli iz volitev poraženi, medtem ko se je socialistična stranka znatno okrepila. Po volitvah so se s socialisti in radikali dogovarjali o skupnem nastopu, ki naj bi predstavljala približno 20 odstotkov italijanskih volilcev. Socialisti so od demokristijanov iztržili mnogo in radikale v bistvu odpisali, socialdemokrati pa so se znašli s ponudbo dveh ministrstev, namesto treh v Craxijevi vladi, pa še eno ted - javna dela, naj bi bilo okrnjeno, ker bi mu odvzeli ljudske gradnje v korist socialistov.

To je seveda povzročilo veliko razburjenje in tako je Nicolazzi včeraj dopoldne romal od De Mite do Craxija. Dosegel je, da so mu socialisti vsaj začasno vrnili ljudske gradnje in mu zagotovili tretje ministrstvo, to je politiko EGS. Vprašljivo je torej ostalo ministrstvo za prevoze, ki so ga ponujali demokristijani. Nicolazzi se s tem ministrstvom ni zadovoljil ampak je zahteval ministrstvo za kulturne dobrine. V popoldanskih urah je sklical vodstvo svoje stranke, ki je to zahtevo potrdilo. Prišlo je do večkratnih telefonskih stikov s Craxijem, z Gorio in z De Mito, vendar do poznih večernih ur brez vsakršnega rezultata. Nicolazzi, ki se je tu pa tam oddaljil iz dvorane, kjer je zasedal vodstvo PSDI, je radovednim novinarjem, ki so spraševali, čemu tako odločna stališča dejal, da gre le za kanček ponosa. Odločitve je padla uro kasneje. Ob 22.30 se je Gorla podal na Kvirinal, potem ko je, nekaj minut prej, vodstvo socialdemokratov odobrilo sklep, da bo stranka prešla ministrstvo za kulturne dobrine. Nicolazzi je tokrat zmagal.

MOSKVA — Po tednu dni bolj ali manj neprestanih demonstracij več sto predstavnikov krimskih Tatarov se položaj ni spremenil: v ponedeljek je njihovo delegacijo sicer sprejel predsednik prezidija vrhovnega sovjeta ZSSR Andrej Gromiko v vlogi predsednika posebne državne komisije, toda Tatarji so pri njem doživeli precejšnje razočaranje ter včeraj nadaljevali svoj šod v parku Izmailovskoje, kjer najavljajo kolektivno gladovno stavko vse dotlej, dokler ne dobijo pozitivnega odgovora na osrednjo zahtevo. To pa je vrnitev prvotne domovine na Krimu in obnovitev avtonomije, bodisi v obliki predvojne avtonomne republike ali pa vsaj okrožja.

Čeprav je treba priznati in poudariti, da so se sovjetske oblasti tokrat skrajno vzdržno ravnale nasproti demonstrirajočim krimskim Tatarom - vse podobne izstopne so doslej razganjali bolj ali manj nasilno - pa je po drugi strani prav tako res, da krimskim Tatarom ni na volji nobena možnost, da bi širši sovjetski javnosti predstavili svoje zahteve in argumente. Nasprotno, prvo Tassovo sporočilo je bilo polno hudih obtožb, ki so telele v glavnem na vso narodnost. In ker doma niso mogli nanj odgovoriti, so se hitro našli pri roki dopisniki zahodnih radijskih postaj, ki oddajajo v ruščini ter posredovale ogorčene proteste v odgovor na omenjeno obtožujoče sporočilo Tassa (v zadnjih mesecih so prenehali motiti ruske oddaje britanske radijske postaje BBC in pozneje tudi »Glasa Amerike«).

Na včerajšnjem zasedanju partijskega centralnega komiteja

Tajnik Natta se je zavzel za nove odnose med KPI in PSI v luči modernejšje levice

RIM — Prvenstvena naloga KPI je v tem trenutku izboljšanje odnosov s so-

V kratkem odobritev zakona o izvedbi referendumov

RIM — Parlament bo morda še pred počitnicami odobril zakon, ki bo omogočil izvedbo referendumov že jeseni. Za ta predlog se je v poslanski zbornici izreklo že devet političnih skupin. Edine možne ovire so birokratskega značaja, saj bo treba ta zakon odobriti vzporedno z glasovanjem o zaupnici novi vladi. Novo zakonsko besedilo predvideva izvedbo referendumov v času od 90 do 180 dni po predčasnih volitvah.

cialistično stranko v luči okrepite italijanske in evropske levice. To je glavna misel, ki je prevevala uvodno poročilo tajnika Natta na včerajšnjem zasedanju partijskega centralnega komiteja, ki ima nalogo začrtati novo politično linijo KPI po porazu na junjskih volitvah. Istočasno pa bo CK izvolil tudi novo partijsko tajništvo ter imenoval nova glavna urednika dnevnika Unità ter tednika Rinascita.

Natta je podčrtal, da ostajajo v veljavi osnovne smernice zadnjega kongresa v Firencah, ki uvrščajo KPI v sklop evropske levice in ki poudarjajo nujnost oblikovanja vlade »program-ske alternative«. Po predčasnih volitvah pa se je na političnem prizorišču marsikaj spremenilo. Krščanska demokracija ni več centralna sila političnega sistema in je danes, z razliko od prejšnjih let, v vseh smislih močno osamljena. Volilno razmerje med KPI in PSI se je spremenilo, kot so se mo-

no spremenili tudi splošni odnosi znotraj levice, kjer si utirajo pot novi subjekti in nova gibanja (npr. zeleni). To so bila temeljna izhodišča iz katerih je Natta razvil predloge, ki jih je kasneje strnil v neke vrste politični dokument, o katerem bo danes dokončno sklepal CK. Sekretar se je zelo jasno opredelil za nove odnose s Craxijevo stranko, pri čemer je brez dlak na jeziku priznal, da bo morala partija tudi na tem področju kolikor toliko korenito revidirati svojo dosedanje usmeritev. KPI bo izvajala odločno opozicijo novi vladi demokristjana Gorla, ki si je začrtala tehnokratski in konservativni program. Istočasno pa ocenjuje kolikor toliko pozitivno zadržanje PSI, ki je odklonila zahtevo KD po obnovitvi petstrankarske večine v smislu »strateškega zavezništva«.

Tajniškemu-poročilu je sledila razprava, ki se bo zaključila danes, ko bodo najbrž spregovorili vsi najvidnejši partijski voditelji. Iz včerajšnje

debate velja omeniti le zelo oster poseg priletnega voditelja notranje levice Pietra Ingraa, ki je napovedal, da bo glasoval proti smernicam, ki jih je iznesel Natta. Ingrao očita sekretarju da je spregledal odprta vprašanja delavskega razreda, partijskemu vodstvu pa, da je zelo pozno, morda prepozno, revidirati stališča o perečem problemu jedrske energije. Proti sklepnemu dokumentu bo glasovala tudi evropska poslanka Luciana Castellina. Zelo kritično do Natta pa je bil tudi Nicola Colajanni, avtor uspešne knjige o Berlinguerju ter o njegovih napakah.

Danes bo CK izvolil tudi novo partijsko tajništvo, ki dejansko operativno izvaja strankino linijo, medtem ko je za politične odločitve zadolžena direkcija. Govori se, da namerava Natta močno pomladiti tajništvo ter ga dejansko zaupati takozvani generaciji štiridesetletnikov, ki je politično zrasla ob podpori pokojnega Berlinguerja.

Vodstvo tovarne Alfa-Lancia je odpustilo devet delavcev

MILAN — Vodstvo tovarne Alfa-Lancia iz Areseja je včeraj odpustilo devetim svojim delavcem odpustna pisma, ker so 7. julija zasedli nekatere urade in so s tem onemogočili redno delo. Osem izmed odpuščenih delavcev je trenutno na dopolnilni blagajni, eden pa je redno zaposlen. Vsi odpuščeni delavci pa so člani stranke Democrazia Proletaria in spadajo v skupino 48 delavcev, ki so pred milanskim pretorjem dela prijavili tovarno iz Areseja, ker je pri posluževanju dopolnilne blagajne prišlo do diskriminacije.

Nekateri izmed devetih delavcev so, z drugimi vidnimi predstavniki DP, pred časom tudi vložili priziv pri milanskem sodišču, da bi razveljavili referendum o sprejemu zadnje delavske

pogodbe. Tajništvo DP je včeraj poslalo ministru za delo Gorrieriju prošnjo za sestanek, na katerem naj bi vlada zavzela stališče do »večkratnega protisindikalnega zadržanja vodstva FIATa v tovarnah Alfa-Lancia.«

Na odpust devetih delavcev so včeraj ostro, čeprav z ločenimi dokumenti, odgovorila sindikalna predstavništva. Tajnik lombardijske CGIL Paolo Lucchesi je označil odpust delavcev za »napad na vso sindikalno gibanje, s posebnim ozirom na delavce tovarne FIAT«. Dokument je Lucchesi zaključil s hudim napadom na vodstvo multinacionalnega podjetja, »ki se razvija z javnim denarjem in ki, z odpustom ter z izkoriščanjem delavcev, postavlja resna vprašanja etike poslovnega obnašanja«.

V Šri Lanki zopet spopadi med policijo in Tamili

COLOMBO — V prestolnici Šri Lanke je prišlo včeraj do neredov zaradi skorajšnjega podpisa mirovnega načrta med indijsko in Šrilanško vlado, ki predvideva ustavev etničnega konflikta v severovzhodnih predelih otoka. Neredi so zahvali 18 smrtnih žrtev, v njih pa so se spopadli singalski budisti, ki nasprotujejo sporazumu, in pripadniki policije.

O spopadih poročajo tudi iz drugih predelov države, še zlasti iz področja, kjer živi tamilska etnična manjšina, ki se že 4 leta z orožjem bori proti Singalezom. Nedaleč od polotoka Jaffna so tamilski gverilci ubili 25 vladnih vojakov, sami pa so utrpeli sedem izgub. Do spopada je prišlo kmalu po prekinitvi pogajanj med vlado in predstavniki gverile, ki so izrazili nasprotovanje zlasti glede vprašanja razorožitve, do katere naj bi prišlo 72 ur po podpisu mirovnega sporazuma. Gverilci so kritizirali tudi indijsko vlado, v imenu katere je Radživ Gandhi ponovno potrdil pripravljenost za podpis dogovora. Tega bodo vseeno sklenili že danes, vendar že sedaj napovedujejo nove zaplete, saj je sam šrilanški ministriki predsednik izrazil nasprotovanje.

Vendar pa kljub vsemu obstajajo nekatere možnosti, da bi omilili zaostrovanje. nekatere organizacije manjšine Tamila so se namreč včeraj zavzele za dogovarjanje z oblastmi in torej za mirno reševanje sporov ter dopuščajo možnost podpisa sporazuma.

Na sliki (telefon AP): včerajšnji neredi v Colombu

Shultz in Ševardnadze se bosta jeseni sestala v ZDA Korak naprej k jedrski razorožitvi?

WASHINGTON — Glasnik Bele hiše Marlin Fitzwater je včeraj potrdil pisanje uglednega ameriškega dnevnika The New York Times, da se bosta jeseni v ZDA sestala ameriški državni tajnik George Shultz in sovjetski zunanji minister Ševardnadze. Fitzwater je tudi dejal, da datuma srečanja niso še določili.

Zunanja ministra veselil se bosta pogovarjala predvsem o razorožitvi, da bi tako zgladila pot zgodovinskemu sporazumu, ki naj bi ga Reagan in Gorbačov podpisala že letos. Kot znano so zahodni zavezniki tudi formalno že pristali na tako imenovano dvojno čisto ničelno opcijo, ki bo predvidevala uničenje vseh evroraket. Sporno ostaja le še vprašanje 72 raket Pershing 1-A last zahodnonemške vlade, ki pa imajo ameriške jedrske konice. Sovjeti zahtevajo, da bi tudi te rakete vključili v pogajanja, Američani pa trdijo, da so last vlade ZRN in torej ne spadajo v pogajanja med velesilama. S tem v zvezi je zahodnonemški zunanji minister Genscher včeraj dejal: »Če so res naše rakete jabolko spora, ne bomo mi onemogočili sklepa zgodovinskega sporazuma.«

Tiskovna konferenca na veleposlaništvu

Glasnik KPSZ Brutents v Rimu govoril o zunanji politiki SZ

RIM — Ob svojem povratku iz Etiopije se je namestnik voditelja odseka za mednarodne zadeve KPSZ Karen Brutents ustavil v Rimu, kjer se je včeraj srečal s predstavniki italijanskega tiska.

Brutents in minister Valentin Bogomazov, ki predstavlja sovjetske gospodarske interese v Italiji, sta odgovarjala na vprašanja o mednarodni politiki, predvsem pa o odnosih med Sovjetsko zvezo in ZDA. Velik kamen spotike na poti »zgodovinskega sporazuma« med obema državama ostaja še vedno iskanje soglasja glede dvojne ničelne opcije ter še nereseno vprašanje odprave raket z jedrsko konico pershing 1A, ki so nameščene na ozemlju ZRN.

Na tiskovni konferenci je bilo tudi govora o Zalizvu, kjer je po Brutentsovem mnenju stanje »eksplozivno« in mu je treba zato posvetiti veliko pozornosti. Po mnenju sovjetskega, sicer mimoidočega gosta, je »amerikanizacija« kuvajtskih tankerjev dokaj nevarna politična poteza, ki bi lahko imela tudi hude mednarodne posledice, nakar je Brutents omenil tudi razvojne smernice »perestrojke« sovjetskih podjetij. Brutents je tudi bežno omenil vprašanje papeževega obiska v Litvo in morebitni obisk sovjetskega voditelja Gorbačova v Italijo.

Nezadovoljstvo zaradi dosedanjega zadržanja sovjetskih oblasti

Krimski Tatarji nadaljujejo s protestnimi manifestacijami

Novo v informacijski politiki je bilo tudi to, da so po Tassu tudi sicer dajale skoraj vsak dan po kakšno novičko o »prošnjah« krimskih Tatarov in njihovih shodov v Moskvi, da pa jih sovjetski tisk ni objavljala. Pač so jih nekajkrat prebrali v večernih televizijskih poročilih.

Podobno je tudi z najnovejšim obvestilom z naslovom »A. A. Gromiko je sprejel skupino krimskih Tatarov«, ki ga danes objavlja samo »Pravda«. Iz krajšega besedila je mogoče izvedeti le to, da je predsednik prezidija vrhovnega sovjeta bral lekcije in svaril Tatarje, češ da: »Vsakršni poskusi, da bi izvajali pritisk na organe državne oblasti lahko samo otežajo delo komisije, ki potrebuje nekaj časa za to, da bi naredila zaključke«. Gromiko je opozoril krimske Tatarje, da bo komisija morala temeljito pretehtati vse vidike njihove problematike ter poiskati »pravične rešitve, ki bodo ustrezale tradicijam prijateljstva ljudstev mnogonacionalne sovjetske države«. Z

drugimi besedami: Tatarom je prepovedal, da pač ne morejo več upati na to, da bi zdaj, po več kot štiridesetih letih, preseljevali druge ljudi s Krima zato, da bi tam njim povrnil njihovo staro domovino. »Napenjati in podpihovati stanje ni v vašem interesu«, je v slovo pokaral Andrej Gromiko predstavnik krimskih Tatarov.

V uradnih sporočilih Tassa se je uveljavil besednjak, ki pravi, da gre le za »državljanje iz vrst krimskih Tatarov«, ki pa da ne predstavljajo večine svojih rojakov. Zadnje sporočilo je med osrednjimi dnevniki v Moskvi objavil le sindikalni »Trud«, v njem pa dajejo največ prostora podpori, ki da jo izražajo sovjetski ljudje prvemu sporočilu, češ da je preudarno in mirno (kar pa ravno zanikajo prizadeti Tatarji, ki so v njem utemeljeno našli ponovitev kolektivne krivde, čeprav je sporočilo Tassa tudi omenilo, da nasilna preselitev vseh ni bila pravična). V neidentificiranih pismih, ki naj bi jih sovjetski ljudje kar množično pošiljali na naslove partijskih in držav-

nih organov, so obsodbe »ravnanja tistih, ki s svojimi nepremišljenimi dejanji v Moskvi motijo delo komisije«. Take izjave naj bi prihajale od krimskih Tatarov iz Uzbekistana, Kazahstana, Tadžikistana, Krasnodarske pokrajine in krim-ske oblasti (tako so sovjetski javnosti prvič tudi uradno povedali, kje vse še živijo razseljeni krimski Tatarji).

V omenjenem sporočilu Tassa (Naslov: »V interesu prijateljstva in enotnosti sovjetskih ljudstev« z dne 27. julija berejo tudi takšne stavke: »Ljudje z razumevanjem sprejemajo ocene zgodovine zadevnega vprašanja, odločno pa se ograjujejo od teh, ki poskušajo metati slabo luč na prijateljstvo med sovjetskimi narodi, ki jih vodijo emocije pri reševanju zapletenih vprašanj življenja mnogonacionalne države«.

Opazujoč majhne spremembe v tem besednjaku pa je že mogoče uvideti, da je od »omejene skupine iz vrst krimskih Tatarov« v prejšnjem sporočilu nazadnje Andrej Gromiko včeraj sprejel »skupino predstavnikov krimskih Tatarov«.

Najhujši od vseh izrazov, ki so ogorčili prizadete Tatarje, je očitek, da so »ekstremisti«. Tudi direktna svarila pred poskusi gladovne stavke jih očitno niso toliko zastrašila kot prav narobe spodbudila k sklepu, da ne odnehajo, dokler ne dobijo z najvišjega sovjetskega političnega vrha - še vedno hočejo, da jih sprejme generalni sekretar CK KPSZ Mihail Gorbačov - zagotovila, da bodo ugodno rešili njihove utemeljene zahteve ter jim popravili storjeno zgodovinsko krivico.

ANTON RUPNIK

Načrt
za gorate
predele
končno
v skupščini F-JK

TRST — Po dolgih razpravah in tudi polemikah je tako imenovani »načrt za gorate predele« končno »priromal« v deželni svet F-JK, ki ga je včeraj začel obravnavati. Skupščina je zasedala v dopoldanskih in tudi popoldanskih urah, največ časa pa je posvetila prav temu vprašanju. Razprava o njem se bo nadaljevala danes, ko bodo na vrsti replike poročevalca in pristojnega odbornika, nakar bo na sporedu glasovanje.

Včeraj so v razpravo posegli svetovalci Giuricin (Mešana skupina), Štoka (SSK), Puppini (Furlansko gibanje), Ermano (PSI), Riuscetti (KPI), Benvenuti (KD), Gambassini (LpT), Francescutto (PSI), Ciriani (PRI), Casula (MSI), Specogna (KD), Zanfagnini (PSI) in Scampolo (KPI).

Čeprav se o njem že razpravlja v deželnem svetu, je marsikatero vprašanje v zvezi z zakonskim osnutkom še nerešeno, saj so se sinoči ponovno sestali predstavniki deželne koalicije, da bi se dogovorili o amandmajih, ki jih bodo predložili na današnji seji. Naj le dodamo, da osnutek predvideva 40 milijard lir za posege v teh predelih v triletju 1987 - 1989.

Še 3000 milijard lir za izgradnjo prometnih infrastruktur v F-JK

Deželni odbornik za promet in prevoze Giovanni Di Benedetto je včeraj, na sedežu deželnega odbora v Trstu sklical tiskovno konferenco, da bi uradno predstavil akte — zbrane v zajetni brošuri — deželne konference o prevozi, ki je bila v drugi polovici lanskega marca v Trstu. V brošuri so zbrana vsa poročila konference, ki je po besedah odbornika Di Benedetto pomenila pravo prelomnico v politiki prevozov za našo deželo.

Sicer pa je bila včerajšnja tiskovna konferenca prava priložnost, da je deželna uprava lahko prikazala trenutno stanje del in svoje načrte na področju prometnih infrastruktur. Uvod v ta prikaz so bili filmski posnetki, ki so jih med tiskovno konferenco predvajali predstavniki sredstev množičnega obveščanja in za katere je poskrbel tiskovni urad deželnega odbora pod vodstvom Stelia Lutmana. S filmskimi posnetki so bila prikazana vsa velika dela na področju prometnih infrastruktur, ki jih je deželna uprava uresničila ali pa so dela še v teku — na tem področju. Posnetki so se začeli z uradno otvoritvijo avtoceste Videm — Kokovo, ki je bila 3. julija lani (udeležil se je je tudi takratni ministrski predsednik Craxi) in ki je pomenila pravi zgodovinski trenutek v politiki Dežele v sektorju: s to prometno strukturo, katero so poimenovali Alpe — Jadran, je Furlanija-Julijska krajina uresničila enega glavnih načrtov, ki ji odpirajo pot s srednjo in severno Evropo in ki je velikega pomena za njen splošni in gospodarski razvoj.

Sicer pa je avtocesta do avstrijske meje le eden od uresničenih ciljev Dežele v sektorju. Podrobneje je o njih spregovoril odbornik Di Benedetto, ki je uvodoma ugotavljal, kako se je deželna uprava pred nekaj leti znašla na pravem razpotju, ko se je morala odločiti, kakšno pot izbrati; odločila se je za politiko odprtosti in povezav z drugimi državami, kar je bil predpogoj za gospodarski razvoj. Takrat so bili taki načrti še utopični — je pristavil odbornik Di Benedetto — sedaj pa se naglih korakov bližamo letu 1990, ko naj bi bili vsi ti načrti na področju prometnih infrastruktur v glavnem uresničeni. Za dokončno izgradnjo vseh teh del je v tem triletju na razpolago še 3000 milijard lir za razne investicije (iz skladov Dežele, Države, Evropske gospodarske skupnosti in na osnovi posebnih zakonov), kar bi moralo zadostovati za njihovo dokončno ureditev.

Povsem je bilo umevno, da je v tem sklopu pristojni deželni odbornik prešel na vsebino okvirnega zakona 41/86 o deželnem integriranem načrtu za prevoze, na osnovi kate-

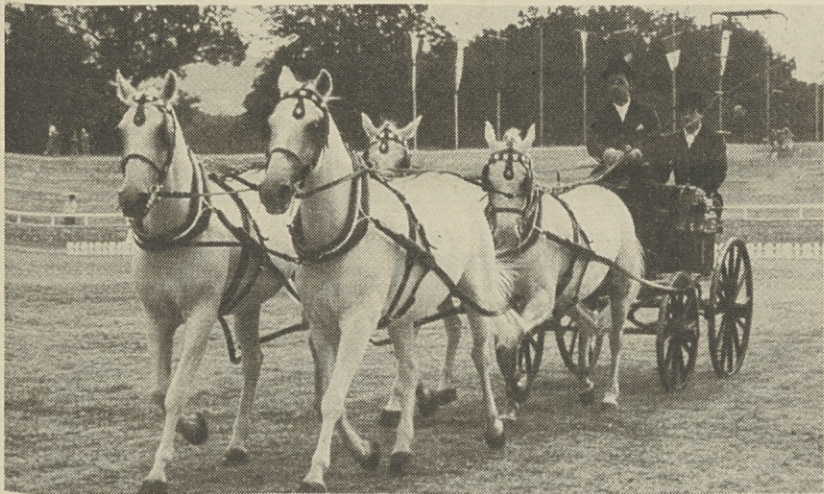

rega se uresničujejo vsa dela za cestni, železniški, pomorski in letalski promet v Furlaniji-Julijski krajini; podčrtal je njegovo važnost iz širšega zornega kota v luči politike, ki jo deželna uprava na tem področju zasleduje v vseh teh letih. Sicer pa je odbornik posvetil veliko pozornost pristanškemu prometu in nedavno odobrenemu zakonu o pristaniških dejavnostih, pri čemer je naglasil pomen pomorskega gospodarstva za celovit razvoj dežele. Dodal je tudi, da bo deželna uprava v kratkem načela širok krog posvetovanj z družbenimi silami okrog vseh teh načrtov.

Di Benedetto je spregovoril tudi o tržaških velikih prometnih povezavah in s tem v zvezi dejal, da je deželna uprava že izpolnila vse obveznosti (izdelala je načrte), jeseni bo družba ANAS dala v zakup še preostala dela, ki naj bi bila predvidoma zaključena leta 1990. Z njimi v zvezi se je deželni odbornik optimistično izrazil tudi o razvoju tega vprašanja na jugoslovanski strani, kar je velikega pomena za obe sosednji deželi.

ALEKSANDER SIRK

Lipica: v kobilarni ne zapirajo vrat

V Lipici imajo tudi bogato izbiro najrazličnejših kočij

LIPICA - Med slovenske znamenitosti, kakršne so Triglav, Bled, Postojnska jama, Ljubljanski grad, Soča, Škocjanske jame pa tudi cvček in druge, prav gotovo sodijo tudi konji lipicanci. Približno 200 jih gojijo v kobilarni Lipica na Krasu. S svojo ponosno držo, elegantno hojo, dojemljivostjo in za šolanje primerno razumnostjo navdušujejo ljubitelje konj po vsem svetu, posebno pa mali kolektiv konjarjev, dreserjev in drugih, ki skrbje za lipiško čredo.

Mednje sodi tudi IZIDOR MAŠERA, za prijatelje Dorče, ki se je že pred več kot tridesetimi leti kot kovač z vsem srcem zapisal lipicancem. Našli smo ga v hlevu, kjer je s pomočnikom in jahačem podrezoval kopita štirinajstletnemu Favory Capriolu V.

»Konjem je treba kopita glede na to, koliko se sama obrabijo, podrezovati vsakih 6 do 8 tednov,« je povedal Dorče »živalim, ki so podkovane, ob tej priložnosti običajno tudi prekuje-mo. Lipicanci, ki sodelujejo v dresur-nem jahanju so denimo podkovani le na prednjih nogah. Pred kovanjem natlačimo konju v kopito ilovico, ki mu omeha reževino.«

Zrebec ubogljivo upogne »boso« nogo pod pomočnikovim prijemom. Kovač spretno uporablja orodje: za nožem pridejo na vrsto žlebičar, klešče, »rašpla«, podkev se kot ulita prilaga kopitu. Po nekaj odločnih udarcih kladiva »cveki« predrejo roževino. Pomočnik podkovano kopito spusti na poseben podstavek, ki mu kovači pravijo »pok«. Nato le še poščipljejo in

zatolčejo konice cvekov, ki so na zgornji strani predrele kopito in konj je »obut« za naslednjih nekaj tednov.

»Na dan lahko uredim in preobujem od tri do štiri konje. Tako po hlevih preživim večino svojega delovnega časa in včasih še kaj več. Ostanek porabim za kovanje podkev, ki jih za naše konje pripravljamo »po meri«. Potem je popravilo kočij in druga dela, ki jih v hlevih in drugod v kobilarni nikoli ne zmanjka«, konča glavni lipiški kovač.

V hlevih, na prostranem borjaču in na paši se s čredo ukvarjajo še konjarji, medtem ko za jahalne, dresurne in vlečne konje skrbijo tudi jahači. Teh je v Lipici običajno okrog petnajst, nadaljnjih deset pa jih opravlja dveletni jahaški javenski staž kot konjar - jahač.

»Naši konji, ki niso na dresuri, z jahači ali v vpregi, večino časa prebijejo na borjaču ali na pašniku. Prosto se gibljejo tudi v stajah, hlevska vrata pa puščamo odprta tudi ponoči in pozimi. V lipiških hlevih so konji privezani le takrat, kadar to zahtevajo rejski cilji. Strogost in trda pravila, ki se jim morajo podvreči pri treningih, potrebujejo svoje nasprotje - nebrzdano gibanje. Le tako konji kljub dresuri in pridobljeni poslušnosti ohranijo svojo prvobitno svobodno nrav,« pojasnjuje naš vodič JAN VANEK.

Natančno nam predstavi tudi uporabnost posameznih delov konjske opreme v eni od sedlarn. Na stojalih so nameščena dresurna, skakalna in jahalna sedla. Ob vsakem je tudi filc, s katerim jahač zaščiti konjski hrbet, da ga ne ožuli sedlo. Na klinih visijo uzde z različnimi oglavkami, vaje in žvalami. K opremi seveda sodijo tudi škornji in biči. Večina opreme je uvožene, saj je sedlarska obrt pri nas že

skoraj pozabljena in zato niti po ceni niti po kvaliteti ne more konkurirati izdelkom iz tujine. Tako je treba danes samo za vsako sedlo po besedah Jana Vaneka odšteti od 800 do 1100 nemških mark.

Seveda pa imajo v Lipici, ki je pred leti praznovala 400-letnico delovanja, v soboto pa bo gostitelj Delovih in Kompasovih iger, tudi vlečne konje in bogato zbirko najrazličnejših kočij in voz. Nekateri primerki, med katerimi so break, coupe, viktorija, faeton in robustni šulvagen, se ponašajo s častitljivo starostjo in temu primerno trdnostjo, ki bi bila še kako dobrodošla pri marsikaterem sodobnejšem prevoznem sredstvu.

JANEZ ODAR

informacije SIP uporabnikom
Plačilo telefonskega računa
za 4. dvomesečje 1987

Opozarjamo abonente, da je že pred časom zapadel rok za poravnavo telefonskega računa za 4. dvomesečje 1987.

Opozarjamo vse, ki računa še niso poravnali, naj to store čimprej po možnosti pri naših krajevnih sedežih. Na ta način se bodo izognili takojšnji prekinitvi, ki jo predvideva pravilnik.

Važno opozorilo

Na telefonskem računu, na levi strani zgoraj, so razvidni zneski prejšnjih dvomesečij, v katerih ni bil poravnani račun.

GRUPPO IRI STET

Società Italiana per
l'Esercizio Telefonico p.a

DANIELLE STEEL

27.

Njene družine

Prevedla
Irena Trenc-Frelih

»Misliš resno?«
»Seveda.«

»Ne vem zagotovo. Kadar premišlujem o teh stvareh, vedno vidim dve možnosti, kot dve cesti, obrnjeni v popolnoma različni smeri, in nikoli ne vem, po kateri naj jo uberem.«

»In kam vodita ti dve cesti?« Njene besede so mu vzbudile radovednost, radovednost mu je vzbujalo vse na njej, zdaj še bolj kot prej.

»Ena cesta predstavlja vse to,« s hitrim pogledom je preletela prostor in se ustavila na njem, »iste ljudi, kraje, stvari... moja kariero... več filmov... več slave;« bila je zelo iskrena, »še več vsega tega,« je rekla... »Njen glas se je izgubil.

»In druga cesta?« Nežno jo je prijel za roko. »Kam vodi ta, Faye?« Ob njegovih besedah in pogledu je okolica zbledela. Vedela je, da je na tej poti nekaj, kar si močno želi, čeprav ni bila popolnoma prepričana, kaj naj bi bilo. »Dru-ga cesta...?«

»Vodi na popolnoma drugačen kraj... k možu... otrokom... življenju, ki je daleč, daleč od vsega tega... bolj podobno življenju, ki sem ga poznala kot majhen otrok. Ne znam si ga več predstavljati, vendar vem, da je možno, če se bom odločila zanj. Toda to bo težka odločitev.« Iskreno ga je pogledala.

»Misliš, da ne bi mogla imeti obojega?«
Zmajala je z glavo. »Močno dvomim. Te dve vrsti življenja se ne mešata. Samo poglej, kakšno je moje delo. Vstanem ob petih, ob šestih me že ni več doma. Vrnem se šele ob sedmih ali osmih zvečer. Kateri moški bi se sprijaznili s tem? Že leta gledam hollywoodske zakone, kako se sklepajo in razbijajo. Vsi vemo, kako je s tem. Če se bom ustalila, nočem takšnega življenja.«

»Kaj pa ohčeš, Faye... hočem reči, če se boš ustalila?«
Nasmehnila se mu je. Nenavaden pogovor za samo tretji zmenek. Toda vedno bolj jo je prevzemal občutek, kot da ga že dolgo pozna. V zadnjih treh dneh sta se trikrat videla in pred davnim časom, na Guadalcanalu, se je z njima zgodilo nekaj nenavadnega. Kot bi se bila z leti spleta in utrdila vez, ki ju je še vedno povezovala, ju pritegovala in zbliževala bolj, kot bi ju, če bi se šele srečala. Znova je pomislila na njegove besede.

»Mislim, da bi hotela trden zakon, ki bi trajal leta in leta, moža, ki bi ga ljubila in spoštovala, in seveda otroke.«
»Koliko otrok?« Zarežal se je in spet se je morala zasmiejati.

»Oh, najmanj dvanajst.« Začela ga je dražiti.
»Toliko... ljubi bog... zakaj pa ne pet ali šest?«
»Mogoče bi bilo tudi dovolj.«
»Meni se zdi kar dobro življenje.«
»Meni tudi, čeprav si ga še vedno ne znam predstavljati.« Vzdihnila je.

»Ti je kariera res tako pomembna?«

»Ne vem zagotovo. Šest let sem trdo delala zanj. Težko bi jo bilo pustiti... ali pa morda tudi ne...« Nepričakovano se je zasmejala. »Še nekaj takšnih filmov, kakršnega snemam zdaj, pa se ji bom odpovedala kar takole.« Počila je s prsti, on pa je znova prijel njeno roko v svojo.

»Všeč bi mi bilo, če bi se ji nekega dne odpovedala.«
Njegov obraz je bil nanadoma tako resen, da jo je presenetil.

»Zakaj?«

»Ker sem zaljubljen vate in bi rad ubral drugo pot, ki si jo omenila. Ta pot te nagradi. Prva je pot v osamljenost. Sicer pa verjetno to že sama veš.« Počasi je prikimala in se zastrmela vanj. Jo snubi? Nemogoče. Ni vedela, kaj naj reče, počasi mu je odtegnila roko.

»Ti si se šele vrnil domov, Ward. Zdaj se ti zdi vse drugače. Nekaj časa boš še zelo čustven...« Hotela mu je vzeti pogum, kar bi bilo edino pravilno. Stvari so se prehitro vrstile... za božjo voljo, saj ga komaj pozna, in vendar se ji čas, ki sta ga preživela skupaj, zdi kot nekaj, kar se morda ne bi nikoli ponovilo; oba sta še pod vtisom njegove srečne vrnitve iz vojne. Še vedno ju ovija čar vojne, čeprav je to tu zelo resnično. In nekaj posebnega. In dragoceno.

Knjiga bo v kratkem izšla
pri Založništvu tržaškega tiska

Včeraj srečanje sindikatov s krajevnimi upravitelji

Zadeva Aquila danes ponovno na ministrstvu

Po mnenju sindikalistov je prvenstveno vprašanje podaljšanje dopolnilne blagajne

Včeraj so se predstavniki tovarniškega sveta rafinerije Aquila in sindikalisti CGIL, CISL, UIL na sedežu deželne odbora sestali s krajevnimi upravitelji, da bi vsaj okvirno zarisali smernice današnjega rimskega srečanja. Sestanka so se udeležili predsednik Dezele Biasutti, odbornik Carbone, podžupan Rossini za miljsko občino, predstavniki Pokrajine in tržaške Občine. To pot je bil prisoten tudi predsednik deželne finančne družbe Friulia, kar je dalo misliti, da bo vsebina pogovorov vsaj za silo odstrla meglenost, v kateri potekajo pogajanja za rešitev žaveljskega obrata. V resnici pa ni bilo tako.

Krajevni upravitelji so v skoraj mučnem dolgočasju ponovno vzeli na znanje zahteve sindikalne federacije, ki podčrtuje dejstvo, da bi bilo današnje rimsko srečanje nesmiselno, če bi na njem razpravljali samo o dopolnilni blagajni. Slednja je sicer poglavitnega pomena za delavce, vendar bi se morala po mnenju sindikatov sproti in samoumevno prilagajati stanju, ne pa, da je treba vsakič, ko se v Rimu pogajanja premaknejo z mrtve točke, zahtevati, da družba Total pristane na njeno podaljšanje. Zastopniki sindikalne federacije so kljub vse-

mu zagotovili, da bodo danes odpotovali v Rim, tudi zato, ker se nikakor ne strinjajo z načinom, kako pristojne oblasti sklepajo dogovore in preusmerjajo pogajanja, ne da bi ob tem pomislile, da žaveljska rafinerija že več kot leto dni propada. Po vsej verjetnosti pa bodo na ministrstvu govorili tudi o možnosti začasne zaplenitve zemljišča, na katerem se nahaja žaveljska rafinerija, in ki jo z dovoljenjem Dezele in ustanove EZIT lahko zahteva miljska občinska uprava. To pa prav gotovo ne more koristiti morebitnemu kupcu, ki je v tem primeru le še družba Petraco, saj se pristojna ministrska telesa sploh niso potrudila, da bi poiskala še dodatne oblike pogajanj in razširila krog kupcev.

Kot smo že v preteklih dneh poročali, stanje še malo ni navdušujoče, kvečjem še bolj zapleteno, kot kdaj prej. Sindikati se čutijo zapostavljeni, enotnost se po malem razdira in ponovno gradi, celotno ozračje prerašča meje strpnosti. Nenazadnje pa je tu še čas dopustov, ki bo vsaj za nekaj dni popolnoma ohromil vsakršno dejavnost v parlamentu. Upati je le, da se problemi ne bodo zavlekli še v prihodnjo jesen ali celo zimo. (mi)

Zamude v državni zakonodajni dejavnosti povzročajo hude težave Devinsko-nabrežinska občinska uprava predstavila začasni proračun za l. 1987

Devinsko-nabrežinski občinski svet se je v ponedeljek sestal na izredni seji. Glavna točka na dnevnem redu je bila predstavitev proračuna za tekoče leto. Javne uprave bi morale proračun praviloma odobriti že na začetku leta, a že nekaj let niso v stanju, da bi to storile, in sicer zato, ker so državni zakoni o krajevnih finančah odobreni z zamudo. Letos je ta zamuda še posebno velika. Res je, da je vlada 30. junija izdala zakonski odlok o krajevnih finančah, vendar je to le začasen ukrep, o katerem se bo moral dokončno izreči parlament. Slednji bo skoraj gotovo znatno spremenil zakonska določila, vendar zaenkrat ni jasno, kakšne spremembe bo vnesel, in niti, kdaj bo to storil.

Spričo tega stanja večina krajevnih uprav v državi mora proračun za leto 1987 šele izdelati. Kot je na ponedeljkovi seji povedal župan Brezigar, se je devinsko-nabrežinski občinski odbor odločil, da predstavi svoj letni temeljni upravni dokument, vendar v pričakovanju, da ga bo na osnovi dokončnega državnega zakonskega ukrepa lahko spremenil oziroma izboljšal. Odlok, ki ga je vlada odobrila konec prejšnjega meseca, odmerja namreč krajevnim upravam zelo skopa sredstva, celo manjša, kot so jih prejela lansko leto, kar bi jim onemogočalo redno delovanje.

Osnovne postavke proračuna, ki ga je odbor le predstavil, a ni dal na glasovanje, je osvetlil pristojni odbornik

Gobbo. V svojem poročilu je podčrtal, da je bilanca izenačena le v teoriji, saj so med dohodki vpisani tudi državni in deželni prispevki, ki niso gotovi. Kar zadeva izdatke, pa je odbornik podčrtal, da so omejeni na najnujnejše. To seveda pomeni, da je odbor grobo oziroma neusmiljeno oklestil tudi postavke, ki so dokajšnjega pomena za kolikor toliko dostojno upravljanje.

Na začetku seje se je župan Brezigar dotaknil vprašanja odlagališča za trde odpadke v opuščeni kamnolomu pri Križu. Devinsko-nabrežinski občinski svet je pred dobrim tednom soglasno zahteval, naj odlagališče ostane zaprto, dokler ne bodo razčiščena vsa vprašanja, ki so v zvezi z njegovim uporabljanjem še odprta. Brezigar je povedal, da na zahtevo ni bilo nikakih uradnih odzivov, a da je tržaška občinska uprava, ki zdaj odlagališče upravlja, ustno zagotovila, da bodo spoštovani vsi predpisi. Po nalogu župana pa so si v teh dneh odlagališče ogledali devinsko-nabrežinski redarji in ugotovili, da vanj privajajo dovoljen material, se pravi le trde odpadke.

Na ponedeljkovi seji je devinsko-nabrežinski občinski svet sprejel še vrsto sklepov o tekočih zadevah. Med drugim je odobril prošnjo, da bi štiri občinske ceste (tisto, ki se z državne ceste odcepi do Ribiškega naselja; tisto, ki iz Sesljana pelje mimo Vižovel do Mavhinj; tisto, ki iz Nabrežine-Kamnolomov gre mimo Slivnega do

pokrajinske ceste Mavhinje-Prečnik; tisto, ki se nad Nabrežino Postajo odcepi s pokrajinske in gre mimo Praprota do ceste za Komen) postale last Tržaške pokrajine, ki jih že tako upravlja. Za ta sklep so glasovali le svetovalci upravne koalicije.

Glasbeni večeri v štivanski cerkvi

Zaključil se je prvi sklop glasbenih večerov, ki jih je priredila tržaška Avtonomna turistična in letovišarska ustanova v stari štivanski cerkvi. Tem bodo sledili še štirje glasbeni večeri pod pokroviteljstvom devinsko-nabrežinske občinske uprave v sodelovanju s tržaško turistično ustanovo. Med organizatorje sodi tudi kulturni center mednarodne zveze mladih glasbenikov iz Grožnjana v občini Buje, ki je pobratena z devinsko-nabrežinsko občino. Prvi koncert bo na sporedu v sredo, 29. julija, ob 21. uri. Publiko se bo predstavil pihalni ansambel Alpe-Jadran iz kulturnega centra v Grožnjanu, ki ga sestavljajo mladi iz mnogih evropskih pa tudi izvenevropskih držav. Sledili bodo trije koncerti solistov: 3. avgusta bo nastopila kitaristka Maria Livia Sao Marcos, 10. avgusta bo na sporedu nastop Lucy Hallman Russel, ki bo igrala na čembalo, 17. avgusta pa bo nastopil flautist Karl Bernhard Sebon.

V resoluciji, ki so jo predložili občinski skupščini

Sindikati za odločen preokret socialnega skrbstva za ostarele

V mestu s tolikšnim številom ostarelih in mnogokrat tudi osamljenih prebivalcev, kakršno je Trst, bi bilo pričakovati, da je ravno skrb za ta del prebivalstva prva domena občinskih upraviteljev, kot tudi drugih javnih ustanov, ki so na tem področju pristojne. Žal pa ni tako, saj že dnevna kronika beleži premnoge primere samotnih smrti, že površni opazovalec pa se lahko sam prepriča, da ravno s socialnim in zdravstvenim skrbstvom za ostarele, ki se največkrat preživljajo po celem življenju dela z nezadostnimi pokojninami, so v večini primerov odrinjeni od aktivnega družbenega življenja in brez pravih prostorov za življenje in shajanje, nekaj ni v redu.

Dokaz določene brezbriznosti je tudi odločitev Staffierijevega občinskega odbora, da odloži kar do septembra zaključek proračunske razprave, ko bi morali po izglasovanju proračuna razpravljati in sklepati tudi o vrsti resolucij, ki so jih v zvezi s tem pomembnim vprašanjem predložile razne svetovalske skupine. Najpomembnejša in najjasnejša med njimi pa ni prišla od strank, ampak od sindikalnega gibanja. Pokrajinska tajništva CGIL, CISL in UIL so namreč izdelala o skrbstveni politiki do ostarelih eno-

ten dokument, ki ga je številno zastopstvo teh sindikalnih organizacij predložilo prav med zadnjo sejo tržaškega občinskega sveta načelnikom svetovalskih skupin, in ga je KPI osvojila in predstavila kot svojo resolucijo.

Že v spremnem pismu ugotavljajo krajevni sindikati, da je sicer občinski odbor ob srečanjih z njimi o tej problematiki izrazil določen interes in načelno podporo njihovemu predlogu, toda besedam niso sledila dejanja, saj predlagani ukrepi niso našli mesta v občinskem proračunu in priloženih dokumentih. Zato so bili prisiljeni strniti svoja stališča in zahteve v resolucijo, ki naj bi jo ob proračunski razpravi podpre vse demokratične politične skupine v občinski skupščini.

Dokument predvsem zahteva, naj občinski odbor vnese v proračun ustrezne popravke, ki naj omogočijo stvaren začetek nove skrbstvene politike za ostarele. V tem smotru obvezuje odbor, naj predvsem doseže nujen dogovor s Krajevno zdravstveno enoto za takojšnjo odpravo čakalne dobe za sprejem v ustrezne strukture starejših ljudi, ki ne morejo več sami skrbeti zase. Naslednje zahteve zadevajo izde-

lavo raziskave o potrebah ostarelih in načrta za potrebne službe, nujen pristop Občine k pobudi pokrajinske uprave za tesnejše sodelovanje s KZE, z ustanovo ITIS (ki upravlja domove za ostarele) in s sindikati za usklajevanje socialnega in zdravstvenega skrbstva, pripravo načrta za boljše ureditev pomoči na domu.

Sindikati se v resoluciji zavzemajo tudi za ustanovitev nekaj poskusnih skrbstvenih okrožij na teritoriju, ki naj omogočijo usklajevanje preventivnega, zdravstvenega in rehabilitacijskega skrbstva, za ureditev dnevnih središč in skupnih stanovanj za ostarele v okviru načrta za preureditev mestnega središča in za odpravo arhitektonskih ovir. Resolucijo je, kot smo omenili, osvojila in predložila kot svojo komunistična skupina, občinski svet pa ni mogel o njej razpravljati in sklepati zaradi samovoljne Staffierijeve odločitve, da dela skupščine prekine do jeseni. Tako bo torej problem, ki je v našem mestu gotovo med najbolj občutenimi, moral »spati« brez odločitev in ustreznih ukrepov najmanj do septembra, kar prav gotovo ne priča o potrebni občutljivosti in zavzetosti Staffierijevega odbora in sil, ki ga podpirajo.

Sinhrotron se bo imenoval »Elettra«

Raziskovalno območje naj bi postalo državna ustanova

Vodstvo Območja za znanstvene in tehnološke raziskave pri Padričah si prizadeva, da bi le-to dobilo status državne raziskovalne ustanove. Prošnjo v tem smislu je že vložilo na Ministrstvo za javne uprave. Kot je rečeno v tiskovnem sporočilu Območja, bi mu takšen status omogočil učinkovitejše delovanje in med drugim ustreznejšo ureditev stalaž osebja.

V istem tiskovnem poročilu je govor tudi o drugih pobudah, ki jih vodstvo Območja uresničuje z namenom, da bi okrepilo in izboljšalo delovanje te ustanove. Tako je poverilo neki milanski raziskovalni ustanovi nalog, naj izdela načrt za reorganizacijo Območja. Poleg tega posveča precejšnjo skrb za strokovno izpopolnjevanje osebja. Letošnji proračun nakazuje v ta namen 35 milijonov lir. V bistvu gre za tečaj, ki jih Območje prireja v sodelovanju z deželnim zavodom ENAIP.

Eden izmed najpomembnejših projektov, ki jih uresničujejo v okviru Območja za znanstvene in tehnološke raziskave, je, kot znano, sinhrotronski svetlobni generator. V teh dneh se je razvedelo ime, ki ga bo ta stroj nosil. Imenoval se bo »Elettra«. Gre za ime, ki ga je na javnem natečaju predlagal 16-letni dijak tržaškega Znanstvenega liceja Galilei Davide Varesano. Na natečaju je sodelovalo več kot sto dijakov in predlagalo nad 300 imen.

Resnici na ljubo so ime »Elettra« predlagali kar trije udeleženci, a žirija je prisodila zmago Davidu Varesanu (za to bo med drugim prejel nagrado 700 tisoč lir), ker je predlog najboljše utemeljil. Ime »Elettra« naj bi bilo angleška kratica za »Visokotehnološka elektrosinhrotronska svetloba Tržaškega raziskovalnega območja«. Seveda pa to ime spominja še na marsikaj

Zaradi stavke ohromljen avtobusni promet

Včerajšnja štiriurna stavka mestnih javnih prevoznih sredstev je skoraj popolnoma ohromila avtobusni promet v Trstu. Od 11.30 do 15.30 je bila namreč prekinjena katerakoli zveza s kraško planoto, Miljami in dolinskim Bregom, medtem ko so bile povezave v samem središču mesta sila okrnjene. Stavke se je udeležilo približno 80 odstotkov uslužbencev, tako da je od 160 razpoložljivih avtobusov vozilo le kakih 30.

S tem dejanjem so hoteli sindikati CGIL, CISL in UIL prisiliti občinsko upravo, da se loti vprašanja restrukturacije mestnega cestnega omrežja in da slednje bolje prilagodi potrebam javnih sredstev. Stavke se ni udeležil edino sindikat avtoprevoznikov CISNAL.

Mestni redarji so nam povedali, da kljub vsemu včeraj niso zabeležili omembe vrednih nevarnosti v prometu. Ljudje se namreč niso prekomerno posluževali osebnih prevoznih sredstev, tako da nismo bili priča zastojem, ki so v takih primerih navadno običajni. Temu je verjetno botrovalo tudi dejstvo, da je veliko Tržčanov izven mesta zaradi dopustov.

Zaradi stavkov in citatov, izrečenih v slovenščini

Protislovja v objavljenem zapisniku s proračunske razprave na Občini

Včeraj so na oglasni deski tržaške Občine objavili sklep o odobritvi občinskega proračuna s priloženim zapisnikom dolge proračunske razprave. Prvič v zgodovini občinske uprave, kot zatrjuje v svojem tiskovnem sporočilu svetovalec Tržaškega gibanja Parovel, pa akt ne vsebuje podpisov občinskega generalnega tajnika, župana in starejšega svetovalca. Zdi se, da je to pomanjkljivost, ki bi lahko povzročila razprave o spoštovanju rokov za objavo, pripisati znanemu sporu o vključitvi v zapisnik (ali izključitvi) nekaj stavkov in citatov v slovenskem jeziku (in tudi v drugih jezikih), ki jih je bil med proračunsko razpravo izrekel omenjeni Parovel, za njim pa še komunistična svetovalca Spetič in Monfalcon.

Če naj sklepamo po objavljenem dokumentu, se zdi, da je bila reakcija občinske uprave zmedena in protislovna: nekatere stavke in citate v slovenščini so zapisali, nekaterih niso, nekaj so jih vnesli v zapisnik posredno, s tem da so dodali zapisniku kot priloge tekste, ki so jih dali na razpolago posameznim svetovalcem, medtem ko niso diskriminirali fraz in citatov v nemščini, španščini, stari grščini, latinščini in angleščini, ki so jih točno zapisali, kot so bile izrečene v dvorani.

Zadeva bi se morala razplesti v prihodnjih dneh, ko bo sklep s priloženim zapisnikom nosil tudi podpise generalnega tajnika, župana in starejšega svetovalca (Cecovinija, Serija ali Gambassinija, ki vsi pripadajo najbolj nacionalističnemu krilu Liste za Trst). Možno je, pravi svetovalec Parovel, da omenjeni listarji zato ne bodo hoteli podpisati zapisnikov, ki prvič po letu 1918 vsebujejo tudi stavke v slovenščini. To bi pa znalo imeti resne posledice za pravno veljavnost zapisnika in torej tudi sklepa o proračunu, hkrati bi pa tudi moglo povzročiti sodne zaplete, ker je bil Parovel napovedal prijavo sodišču, če bi ne bil zapisnik povsem regularen in popoln.

»Stand by me« v kinu Ariston

V okviru filmskega Festivala festivalov, ki ga prirejuje v kinodvorani Ariston, bo jutri zvečer na sporedu film »Stand by me — Ricordo di un'estate«. Film, ki so ga letos uvrstili med kandidate za oskarja, je režiral Bob Reiner, povzel pa ga je po istoimenskem best-sellerju Stephena Kinga. Na sporedu bo samo jutri, predvajanje pa se bo začelo ob 21.15.

Tržaško občinsko palačo čistijo klopov, ki jih prinašajo golobi

Že nekaj dni je tržaška občinska palača povsem obkrožena z zidarskimi odri in zaščitnimi platni, ki zakrivajo njeno lepo pročelje očem domačinov in tujih turistov, ki se sprehajajo ob morju ali po Trgu Unità. Ne gre, kot smo mogli izvedeti pri občinskem odborniku za javna dela Jagodicu in občinskih tehnikih, za kak velik poseg na strukturalni ali zunanosti stavbe, pač pa samo za očiščevalno akcijo, ki naj bi odpravila golobje iztrebke, predvsem pa klope, ki jih prinašajo s seboj in so jih nato našli tudi v občinskih uradih. Golobji klopi morejo namreč celo prenašati nevarne kužne bolezni in bi torej lahko predstavljali nevarnost za zdravje zaposlenega osebja, zaradi česar je bila potrebna dezinfekcija, ki jo je naročila zdravstvena nadzorna služba Krajevne zdravstvene enote. Dela za čiščenje zunanjih zidov bodo stala 46 milijonov lir, končala naj bi se pa do polovice avgusta. Ker so pa med dezinfekcijo ugotovili tudi nekaj razpok v kamniti oblogi, jih namerava urad za javna dela popraviti, tako da se bo delo verjetno zavleklo še do konca avgusta.

drugega. Med drugim se je tako imenovala tudi ladja, na kateri je pred 50 leti umrl italijanski fizik Guglielmo Marconi opravil svoje znamenite poskuse, s katerimi je utrl pot radiofoniji. Ni dolgo od tega, kar je vodstvo Območja sklenilo, da bodo kljun te ladje namestili ob glavni vhod raziskovalne ustanove pri Padričah.

Pripis uredništva: Vest o zahtevi po priznanju statusa državne ustanove smo povzeli po agencijski vesti, kajti tiskovnega poročila Območja za znanstvene raziskave v redakcijo nismo prejeli. Prav tako nam s Padrič niso sporočili, da so za sinhrotron izbrali ime, tako da vest objavljamo z zamudo. Ne vemo, ali gre samo za »pozabljenost« ali za »novo informativno politiko« odgovornih v padriškem centru. Včeraj, žal, tega nismo mogli preveriti.

Danes sestanek v Rimu o podrobnostnem načrtu

Osimska cesta dela težave načrtovalcem sinhrotrona

Na osrednjem sedežu družbe Finmeccanica v Rimu bo danes sestanek, na katerem bo govor o podrobnostnem načrtu za namestitvev sinhrotronskega svetlobnega generatorja na območju T8 v bližini Bazovice. Srečanja se bodo med drugimi udeležili predsednik družbe »Sincrotrone Trieste« Carlo Rubbia, tržaški občinski odbornik za urbanistiko Lucio Vattovani in predstavniki družbe Svei skupine IRI-Italstat, ki je prevzela izdelavo podrobnostnega načrta.

Kot se je razvedelo, bo predmet pogovorov predvsem avtocestni odsek Padriče-Pesek. Zgraditi bi ga morali v okviru avtocestnih povezav, ki jih predvidevajo osimski sporazumi. Kot znano, pa so tehniki, ki se ukvarjajo z vprašanjem namestitvev sinhrotrona, pred nedavnim prišli do spoznanja, da bi promet po načrtovanem odseku povzročal tresljaje, ki bi se širili tudi na območje T8, kar bi onemogočalo optimalno delovanje stroja. Slednji je namreč na tresljaje nadvse občutljiv in ga prav zaradi tega hočejo zgraditi na trdnih kraških tleh.

Na nevarnost tresljajev smo že pred časom opozarjali vsi tisti, ki kritično gledamo na gradnjo sinhrotrona pri Bazovici. A naši argumenti, ki očitno niso bili iz trte zviti, so zalegli kot bob ob steno. Zdaj se govori, da bodo skušali cesto speljati kje drugje, nekateri pa se zavzemajo celo za to, da bi je sploh ne gradili. Ta druga možnost bi seveda odprla kak dodaten politični problem, saj bi se s takšno rešitvijo morala strinjati tudi Jugoslavija. Po drugi strani pa je dokaj težko speljati avtocestno traso na način, da bi to ne motilo sinhrotrona ali povzročilo kako drugo škodo. Videli bomo, kako se bodo iz tega šmira zmazali v Rimu.

Skupina Falck se zanima za vstop v družbo AIT (bivšo Terni)

Nove perspektive za staro škedenjsko železarno

Znani milanski kovinarski industriji se zanimajo za delni prevzem švedske železarne AIT (bivše Terni). O tej možnosti sta se pogovarjala predsednik Dežele Adriano Biasutti in Alberto Falck, predsednik istoimenske družbe, ki se je v teh dneh mudil v Trstu.

Na zahtevo milanskega industrija sta potek in vsebina pogovorov ostala tajna, kar je po drugi strani lahko dokaz, da je stvar resna. Škedenjska železarna je zdaj last državne družbe Finsider. Pred leti je zabredla v krizo, o kateri so mnogi menili, da ji bo usodna. A s prenovitvijo proizvodov in s posodobitvijo proizvodnih postopkov je železarna že prilezla na zeleno vejo ali se ji vsaj dovolj približala, da vzbuja zanimanje poslovnih.

V okviru prenovitvenih prizadevanj je lastništvo med drugim sklenilo, da

bo družbo AIT odprlo zasebnemu kapitalu, čeprav bi morala glavnina delnic ostati v javnih rokah. V ta namen je vodstvo podjetja, tudi ob posredovanju deželne uprave, že stopilo v stik z nekaterimi industriji, med temi, kot rečeno, s skupino Falck, ki predstavlja najpomembnejšo zasebno kovinarsko industrijo v Italiji. Pristaviti velja, da milanski kolos prav v teh časih plete še druge vezi z našo deželo. Družba Danieli iz Buttria se namreč uspešno pogaja za to, da bi prevzela znaten paket njenih delnic.

Vse te vesti so naletele na ugodne odzive v deželnih in še posebno tržaških gospodarskih in političnih krogih. Zadovoljstvo je izrazil tudi tovarniški svet škedenjskega obrata.

Na sliki (arhivski posnetek): delo v škedenjski železarni.

V petek se sestane občinski svet

V Miljah še ni dogovora o novi občinski upravi

Po daljšem presledku se bo v petek spet sestal miljski občinski svet. Dnevni red se je je karseda natrpan z upravnimi vprašanji, osrednja točka pa je potrditev odstopa župana in odbornikov in izvolitev novega župana in odbora. Vendar vse kaže, da se bo tudi petkova seja končala, ne da bi Milje dobile novo upravo.

Kot je znano, je sedanja uprava z županom Bordonom na čelu že pred časom odstopila zaradi sporov med obema partnerjema večinske koalicije, Listo Frausin in PSI. Sam Bordon je po desetletnem županovanju izrazil željo, da bi se umaknil, njegova izvolitev v poslansko zbornico pa je seveda to njegovo željo še podkrepila. Lista Frausin je na preverjanjih s socialisti in s socialdemokrati - skupina PSDI v miljskem občinskem svetu se je medtem znatno okrepila z vstopom bivšega listarja Marchia in bivšega socialista Russignana - izrazila pripravljenost razpravljati tudi o županskem mestu,

vendar prav okrog tega vprašanja so se zadeve zapletle. Pojavile so se razne kandidature, vendar okrog nobene ni bilo mogoče najti soglasja vseh treh skupin, ki naj bi sestavljale novo večino. Istočasno so potekali tudi pogovori o programu nove uprave, katerih oporna stebra po mnenju Liste Frausin naj bi bila uresničitev načrta o "Marini Muji" ter rešitev koeljičvega problema storitev, v prvi vrsti dobave vode. Tudi tu so sicer v stališčih treh strank razlike, ki pa po oceni vseh niso nepremostljive.

Sklicanje miljskega občinskega sveta za petek zvečer pa še ne pomeni, da so bili vsi problemi rešeni. Vse kaže, da bo treba še nekaj časa - govori se o enem mesecu - da bi trije partnerji končno našli skupen jezik. Prav zato ni izključeno, da bodo na petkovi seji odstopi župana in odbornikov vsaj zaenkrat zavrnjeni v pričakovanju sporazuma. Na katerega pa seveda ne bo mogoče čakati v nedogled.

V Tržaškem Lloyd bodo imeli odslej bolj dinamične strukture

V preteklih dneh se je sestal upravni svet Tržaškega Lloyda, ki je med drugim obravnaval nove organizacijske linije. Vedno bolj zapleteno stanje tržišča zahteva namreč primernejše in dinamičnejše strukture, ki bi omogočile učinkovito delo in, kot posledica, tudi primernejše ekonomske dosežke. Prav v ta namen bodo v Tržaškem Lloyd od 1. septembra dalje uvedli dve glavni direkciji, ki ju bo vodil dosedanji pooblaščen upravitelj Tommaso Ricci.

Komercialni in operativni sektor je upravni svet poveril Gian Carlu Truciu, ki je sedaj v vodstvu družbe Finmare, medtem ko bo naloge finančne in upravnega področja vodil Mario Verdi, sicer upravni direktor Tržaškega Lloyda. Družba bo na tak način okrepila svojo komercialno linijo, tudi v vidiku načrtov o njenem relansiranju, ki naj bi se začelo uresničevati z izgradnjo novih plovil in s prisotnostjo osebja Tržaškega Lloyda v nastajajočih agencijah, ki so jih uvedli zaradi potrebe po decentralizaciji. Tržaški Lloyd namreč predvideva, da bo svojo agencijsko mrežo razširil tako na Vzhodu kot na Zahodu, v zaledju, Avstraliji in Novi Zelandiji.

Obe novoimenovani direkciji bosta obenem še naprej nadzorovali planiranje dela, osebje in organizacijo ter gradnjo novih plovil. Prva obveznost novih direkcij bo na vrsti že prihodnjega 31. avgusta, ko bosta sklicali skupščino vseh delničarjev in vzeli na znanje njihovo sedanjo pozicijo. Upravi svet je na seji sprejel tudi odgovore treh svojih svetovalcev, ki jih bodo v kratkem nadomestile nove sile, kot po dogovoru vodstva družbe Finmare z deželno upravo.

■ V zvezi z namigom dnevnika »Il Piccolo« v članku "Estate/Viabilità: La segnaletica carente inganna i turisti" podpredsednik tržaške pokrajinske uprave in odbornik za javna dela, prevoze in promet, Giovanni Cervesi, poudarja, da je Pokrajina že pred nekaj tedni poskrbela za postavitev ustreznih kažipotov, ki bi med Sesljanom in Prosekom kazali tranzitnemu turistu pot proti Jugoslaviji.

Voda popoldne preplavila Ul. Rossetti

Dela za popravilo okvare na vodovodnem omrežju so hitro stekla

Na Ulici Rossetti, poleg cerkve Maria delle Grazie, je včeraj v močnem curku izpod asfalta pridrla voda. Kmalu je preplavila večji del ulice in seveda za lep čas zaustavila promet. S prihodom dalavcev podjetja ACEGA so stvari postale bolj jasne: počila je cev vodovodnega omrežja, nameščena pod cesto, ki je oskrbovala stanovanja tega predeleza z vodo.

Ko so delavci zaprli dovod, je močan curek kmalu splahnel, na več mestih pa je ostal privzdignjen asfalt, medtem ko je blato zatrpalo obcestne jaške. S strojem so nato odstranili plasti asfalta, peska in zemlje, da bi zamenjali počeno cev. Dela so obsežna, vendar pa naj bi jih dokončali že danes, saj je več družin zaradi okvare na vodovodnem omrežju ostalo brez pitne vode. Promet na tem delu ulice je seveda nekaj časa ustavljen, nato pa so mestni redarji poskrbeli za preusmeritev vozil v bližnje ulice.

Mladiča razsajala v baru: 10 milijonov gmotne škode

Dva vročevrva in nekoliko okajena mladiča sta se včeraj okrog 5. ure nad lastnico bara Alla Stazione pri Campu Marziu in povzročila za 10 milijonov lir gmotne škode. Ko sta vstopila v bar, je bilo takoj vsem jasno, da se hočeta pripraviti. Najprej sta začela suvati in psovati kliente, ki jim seveda tega niso tako zlahka dovolili. Ko sta mladiča opazila, da se ne moreta spopasti s številčno močnejšimi »sovražniki«, sta jo pobrisala iz bara. Klienci so se začeli kmalu razhajati in niso slutili, da vročevrveža še vedno prežita za vogalom.

Mladiča sta počakala, da se je lokal skoro povsem izpraznil, nato pa sta se vrnila, da »poravnata račune«. Z divjo ihto sta začela razmetavati mize, stole ter razbijati steklenice in kozarce. Lastnica bara, 41-letna Maria Luca,

se jima je pogumno postavila po robu. Eden od njiju je s stolom zamahnil proti njej. Lucovi se je posrečilo, da je silovit udarec prestregla z roko.

Agenti letečega oddelka so kmalu nato na telefonski poziv lastnice prihiteli v bar in nemudoma aretirali 25-letnega Guida Aghema, ki stanuje v Ul. Resmann 1/2, in 22-letnega Cristiana Marcuzzija iz Ul. Timeus 3. Oba imata na vesti že nekaj pretepaških akcij. Aghem, eden od predstavnikov Fonte della Gioventù, je policiji že znan, saj naj bi se večkrat »podpisal« na spomenike padlim borcem po slovenskih vaseh.

† Zapustila nas je naša draga žena, mama in nona

Judita Busetti por. Sulčić

Pogreb bo danes, 29. t. m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev in nato na pokopališče v Križ.

Žalostno vest sporočajo mož, sin z družino in drugo sorodstvo

Križ, 29. julija 1987

† Dne 27. julija nas je zapustila naša draga

Rozalija Skapin vd. Počkar

Pogreb drage pokojnice bo jutri, 30. t. m., ob 10. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice na pokopališče pri Sv. Ani.

Žalostno vest sporočajo hči Rožica, sestre Fani, Marija in Karla z družinami, nečakinje Rosetta, Sabina, Anita in Renata z družinami

Trst, 29. julija 1987

Plodno srečanje Odbora za referendum o jedrskih centralah

Predstavniki Odbora za referendum in za informiranje o jedrski politiki so se v preteklih dneh sestali s tržaškimi parlamentarci. Njihovemu vabilu so se odzvali senatorja Stojan Spetič in Arduino Agnelli in poslanec Willer Bordon. Parlamentarcom so člani Odbora obrazložili svoje cilje. Odbor si prizadeva, da bi pravočasno odobrili zakonski osnutek, ki bi v teku oktobra omogočil referendum o jedrskih centralah; nadalje želi točno in objektivno informirati javnost o nevarnostih jedrske energije in o energetskih izbirah v Italiji.

Po tiskovnem sporočilu Odbora so vsi parlamentarci izrazili svojo pripravljenost in pripravljenost njihovih strank za podporo akcijam Odbora za referendum in za informiranje o jedrski politiki. Na podlagi namigov prisotnih parlamentarcev bo Odbor poslal ustrezni peticiji o čimprejšnji izvedbi referendumov predsedniku senata Spadoliniju in predsednici poslanske zbornice Jottjevi, podobne peticije pa bo naslovil vsem predsednikom senatnih in poslanskih skupin.

Odbor sestavlja sedaj skupno 17 organizacij in društev, svoj sedež pa ima v prostorih tržaške sekcije Mednarodnega sklada za naravo (WWF) v Ul. Felice Venezian 27.

Leteči oddelek prijavil preturi štiri goljufe

Hazardna igra s kockami na Akvedotu

Igralci hazardnih iger svojega kaznivega dejanja ne opravljajo več le v dobro skritih prostorih, kletah ali stranskih sobah luksuznih in na videz »neoporečnih« lokalov in hotelov, ampak to počenja celo na ulici. Agenti letečega oddelka so včeraj na Akvedotu aretirali štiri drzne hazardne igralce, ki so na račun lahkovernežev v nekaj dneh »prislužili« kar lepo vsoto denarja.

Že več dni so agenti pazljivo sledili gibom štirih osumljencev, ki so svoje dobičkonosno delo opravljali kar »na odprtem«, vendar jih niso mogli takoj aretirati, ker niso imeli dovolj dokazov.

Agenti zasačili tatu pri kraji

Brez posega pozornega soseda bi 45-letnega Giuseppa Brodnika, ki stanuje v Ul. Crispi 12, čakalo ob povratku s počitnic nadvse neprijetno presenečenje. Brodnikov znanec, ki želi ostati anonimen, je včeraj dopoldne okrog 11. ure poklical leteči oddelek. Opazil je namreč, da neznanec vamlja v sosednje stanovanje.

Agenti letečega oddelka so nemudoma prihiteli. Na stopnicah so naleteli na moškega, ki jih je povsem mirno vprašal, če mu lahko prižgejo cigareto. Agentom se je njegovo vedenje zazdelo nadvse sumljivo. Ko so skozi okno na hodniku poslopja pogledali na dvorišče hiše, so zapazili na tleh dve veliki torbi. Razumeli so, da gre za ukradeno blago in so tatu, 32-letnega Sergia Baccovicha iz Ul. Filzi 17, takoj aretirali.

Štirje hazardni igralci so si za svojo »igralnico« izbrali pločnik na Akvedotu v bližini agencije za konjske stave. S svojim početjem niso vzbujali suma, saj je večina radovednežev, ki se je za nekaj trenutkov pomudila pri njih mislila, da gre le za povsem nedolžno igro. Inšpektorja Scozzai in Bresa sta po neuradnih virih izvedela, da se štirje goljufi poslužujejo spretno prilagojenih kock, in da s svojim protizakonitim početjem služijo čedne vsote denarja. Agenti letečega oddelka so na Akvedotu namestili poklicnega fotografa, ki je s svojim »skritim« aparatom sledil slehernemu

gibu štirih hazardnih igralcev. Izkazalo se je, da so posnete fotografije povsem zadostno gradivo proti goljufom, zato so lahko policisti izvedli akcijo. Včeraj so agenti nenadoma obstopili kockarje in jih aretirali. Identificirali so tudi pešično ljudi, ki so z zanimanjem sledili poteku prepovedane igre, ker pa se je izkazalo, da so popolnoma nedolžni, so jih po tej obvezni formalnosti takoj zapustili.

Štirje prebrisanci bodo o kršitvi dveh členov iz kazenskega zakonika, ki predvidevata hazardno igro, do procesa razmišljali za zapahi. Agenti letečega oddelka so jih takoj prijavili krajevni preturi. Ker je preiskava, ki jo vodi pretor Morway, še v teku, trenutno ni mogoče izvedeti imen goljufov. Trije so vsekakor že imeli opravka s pravico. Enega od pajdašev bremeni tudi obtožba poverebe, saj je imel pri sebi neveljaven travellers cheque za vsoto 100 dolarjev. Po osebni preiskavi štirih hazardnih igralcev so agenti zaglegli okrog 3 milijone lir. Zaplenili so tudi prilagojene kocke, na katerih so bile vtisnjene le tri številke: 6, 5 in 1. Eden izmed goljufov je bil toliko prisenben, da je v zadnjem trenutku skril kocke v spodnje hlače. To mu seveda ni pomagalo...

Pogovor z izvedencem Alessandrom Fattorijem

Z večjo informacijo in boljšimi strukturami proti nevarnemu razraščanju gozdnih požarov

»Problem gozdnih požarov, ki leto za letom povzročajo v naši pokrajini ter v celotni deželi znatno škodo, vsekakor ne gre prezreti, predvsem, če pomislimo, da bi globlja in strokovnejša informacija ter podrobnejše poznavanje in preučevanje naravnih, klimatskih, geografskih ter družbeno-gospodarskih dejavnikov, ki so vzrok nastajanju in širjenju požarov, lahko pojav globoko zajezili.« S temi besedami je tehnični koordinator prostovoljnih gasilcev, ki delujejo v sklopu občine Devin-Nabrežina, Alessandro Fattori iz Stivana pri Devinu, podčrtal pomen daljše študije o vzrokih in značilnostih gozdnih požarov v tržaški pokrajini, ki jo je sam pripravil v okviru večletne izkušnje in podrobnih raziskav.

Alessandro Fattori, ali Alex, kot mu pravijo prijatelji in kolegi, se že več let zanima za problematiko gozdnih požarov, kmalu pa bo štiri leta, odkar deluje pri prostovoljni gasilski službi v svoji občini. V okviru le-te je bil tudi soustanovitelj in pobudnik nekaterih večjih akcij. Prav na osnovi razgovorov, potreb in dela devinsko-nabrežinskih prostovoljnih gasilskih skupin, se je tudi rodila zamisel o študiji, ki naj bi na osnovi tehničnega poznavanja problema omogočila boljši in strokovnejši pristop prostovoljcev, pa tudi drugih protipožarnih organov v boju proti gozdnim požarom.

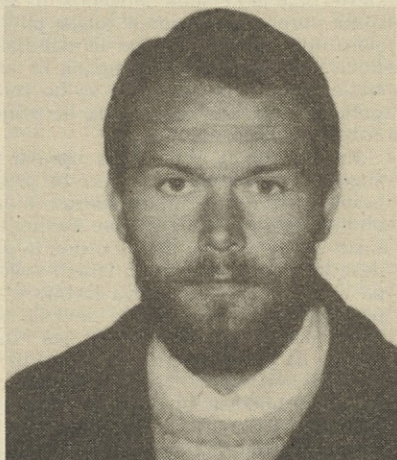
»Kot je bilo poudarjeno že v okviru Deželnega posveta o problemih in pomenu prostovoljne službe pri gašenju gozdnih požarov, ki je potekal v Trstu maja meseca,« je poudaril Fattori, »sta informacija in poznavanje vseh faktorjev, ki vplivajo na nastanek in razvoj požara pomembna tako za tiste, ki so kot člani prostovoljnih enot neposredno zainteresirani pri delu, kot tudi za vse prebivalstvo. V okviru prostovoljnih enot namreč večkrat prevladujeta navdušenje in dobra volja, manjka pa strokovna priprava, ki bi omogočila resnično učinkovitost, kot to predvideva deželni zakon o obrambi okolja pred gozdniimi požari iz leta 1977 (Dež. zak. št. 8). Omenjeni zakon kaznuje vsako dejanje posameznika, ki je lahko vzrok gozdnega požara in predvideva denarne kazni za tiste, ki v gozdu prižigajo ogenj oziroma nepremišljeno odvržejo vžgalico ali cigaretni ogorrek. Prav pri preprečevanju takih nepremišljenih dejanj pa sta potrebni informacija in vzgoja v korist vseh državljanov že v okviru osnovne šole.« »Kaj pa poznavanje socio-geografskih in klimatičnih značilnosti naše pokrajine, ki si jih v svoji študiji še posebej omenjal?« smo vprašali avtorja.

»Zato, da razumemo nastanek in razvoj gozdnih požarov ter njihovo nevarnost, moramo upoštevati celo vrsto fizikalnih, botaničnih, socioloških, geografskih in ekonomskih faktorjev, ki v okviru omejenega in svojevrstnega področja, kot je tržaška pokrajina, vplivajo na gozdne požare. V prvi vrsti klima: vremenske razme-

re, ki se v naši pokrajini znatno razlikujejo od klimatske slike v ostalih predelih dežele, močno vplivajo na vnetljivost gozdov in določajo časovna obdobja, ko je nevarnost večja. Količina padavin je na Tržaškem znatno nižja kot drugod v deželi (950 do 1.000 mm dežja letno v Trstu, 1.500 mm v Trbižu ali npr. 2.100 mm letno v Tolmeču) in to predvsem v dveh sušnih obdobjih: v pozno zimskem obdobju, ko zapade februarja in marca povprečno 60 mm dežja na mesec, ter v poletnem sušnem obdobju, ko sta najbolj nevarna meseca julij in avgust. Druga dva faktorja, ki vplivata na nastanek in širjenje gozdnih požarov, sta geološka sestava tal (tu naj poudarimo, da je za Kras značilna izredno majhna sposobnost zadrževanja vode na površju) ter skoraj popolnoma neobstoječe rečno omrežje. Kar zadeva veter, pa je burja v vsakem primeru zelo ugoden činitelj pri širjenju požarov.«

»Kako pa lahko vpliva na pogostost in širjenje požarov sestava gozdov, oziroma njegove biološko-vegetacijske značilnosti?« nas je zanimalo.

»Po vremenskih razmerah in teritorialnih značilnostih igra vegetacija sama, med naravnimi činitelji, največjo vlogo,« je poudaril Fattori. »Pri nas imamo tri različne vrste gozda: značilni kraški gozd, v katerem so najpogostejši puhaсти hrast, mali jesen in črni gaber, sredozemski gozdič (ob robu kraške planote do morja) ter borov gozd, ki sicer ni naravno zasajen. Kar zadeva kraški gozd moramo poudariti, da slednji, zaradi značilnosti posameznih dreves, ni tako hudo vnetljiv. V našem primeru pa je tudi tak gozd podvržen požarom, saj je sorazmerno mlad, izredno gosto zasajen in čisto neoskrbovan ter zato poln nizke vegetacije. Obenem pa se kraški gozd navadno spaja s kraško gmajno, ki je poleg borovca najbolj vnetljiva, saj 50% vseh požarov pri nas prizadene ravno to vrsto površine. Hitro vnetljiv je zaradi svojih značilnosti tudi borov gozd, ki je v

Alessandro Fattori

teh krajih podvržen zajedalcem in drugim boleznim zaradi neugodnih klimatskih razmer. Kar zadeva druge činitelje, ki ugodno vplivajo na nastanek in širjenje gozdnih požarov in so predvsem značilni za naš teritorij, naj še omenim gostoto naseljenosti ter posebne socio-ekonomske značilnosti teritorija. Na Tržaškem se je namreč v zadnjih letih znatno razvil terciarni sektor. V zadnjih desetletjih pa močno in neizogibno upada obseg obdelanih površin, kmetijskih obratov in pašnikov, ki so navadno ugodna naravna ovira pred požari. Poleg tega je na Tržaškem železniško in cestno omrežje zelo goste, naselja so v tesnem stiku z gozdom, močno raste tudi število zasebnih motornih vozil.«

Alessandro Fattori je v svoji študiji obdelal tudi obsežnost gozdne površine v naši pokrajini v razmerju s celotnim teritorijem in prebivalstvom.

»Gozdna površina v tržaški pokrajini, skupaj s kraško gmajno, ki ima glede zaščite pred požari podobne značilnosti,« je povedal Fattori, »obsega ogromen del celotnega teritorija, saj je zelene površine pri nas skoraj za 14.000 hektarjev. To pomeni kar 2/3 celotnega pokrajinskega

ozemlja, ki meri 21.000 hektarjev. Polovico te zelene, neobdelane površine, zavzema gozd (7.000 hektarjev), kar pomeni, da pokriva 33% celotne pokrajine gozdna površina. Na Goriškem ali v videmski pokrajini je ta odstotek znatno nižji, saj zavzema tu gozdna površina 11 oziroma 25% celotnega pokrajinskega ozemlja.«

Zaradi goste naseljenosti, ki vpliva kot ugoden činitelj na pogostnost požarov, pa je na srečo veliko manjša obsežnost posameznih požarov in škoda, ki jo slednji povzročajo. Na teritoriju, ki je goste naseljen, je namreč v primeru požara tudi obveščanje in takojšnje ukrepanje lažje. »Prav zato je pri nas povprečna gozdna površina, ki jo posamezen požar uniči ali poškoduje, sorazmerno majhna (povprečno 2,5 hektarja na požar).« V svoji študiji navaja Fattori tudi vzroke gozdnih požarov. Vzroke pri 98% požarov je treba iskati prav pri človeku, oziroma v naravnih spremembah, katerih povzročitelj je človek. Manj kot dva odstotka gozdnih požarov pa izbruhne zaradi naravnih vzrokov (strele). Človeški vpliv na nastajanje in širjenje gozdnih požarov je lahko posreden in nenameren (vlak, ki ob zaviranju z jeklenimi kolesi krese iskre ob tračnice, cigaretni ogorki, kurjenje v gozdu itd.) ali pa nameren (ogojen zaradi zemljiških sporov ali maščevanja, ljudje, ki iz patoloških razlogov netijo ogenj, vandalska dejanja).

Fattorijeva študija pa je zanimiva tudi zaradi cele vrste povsem novih ali nepoznatih podatkov, ki zadevajo predvsem pokrajino. Če gledamo npr. samo na večje požare (statistike vedno opuščajo majhne, omejene primere ognja), lahko ugotovimo, da imamo na Tržaškem letno povprečje kakih 74 požarov, medtem ko znaša v celotni deželi povprečje 220 požarov letno. To pomeni, da tretjina vseh požarov v Furlaniji-Julijški krajini nastane ravno v tržaški pokrajini. Če te podatke prenesemo na ozemlje, lahko trdimo, da je v obdobju od leta 1966 do leta 1985 pogorelo na Tržaškem okoli 500 hektarjev gozda letno, medtem ko znaša deželno letno povprečje 2000 hektarjev. Če pomislimo, da v najmanjši pokrajini pogori letno 7% celotne gozdne površine, medtem ko znaša deželno povprečje pogorele površine le 1,2% vseh gozdov, lahko trdimo, da je stanje pri nas precej zaskrbljujoče, saj je tu pogostost požarov petkrat večja kot drugod v deželi.

»Kaj torej storiti?« smo nazadnje vprašali avtorja študije. »Predvsem sta potrebni pozornost in informacija, na drugi strani pa stalno izboljšanje javnih in prostovoljnih protipožarnih struktur,« je poudaril Fattori. »Osebnostno pa mislim, kot sem tudi poudaril v svoji študiji, da bi bilo pozitivno poglobiti raziskave o vnetljivih conah in nevarnih obdobjih na našem teritoriju ter na osnovi vseh ostalih faktorjev izdelati oceno o piroklimatski nevarnosti v naši pokrajini.«

SUZI PERTOT

včeraj - danes

Danes, SREDA, 29. julija

MARTA

Sonce vzide ob 5.44 in zatone ob 20.38
- Dolžina dneva 14.54 - Luna vzide ob 9.07 in zatone ob 22.22.

Jutri, ČETRTEK, 30. julija
PETER

PLIMOVANJE DANES: ob 6.00 najnižje -55 cm, ob 12.45 najvišje 41 cm, ob 18.34 najnižje -17 cm, ob 23.58 najvišje 28 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 23,2 stopinje, zračni tlak 1013,1 mb raste, brezvetrje, vlaga 52-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 28 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Junior Peric, Daniele Marassi, Marvin Neri, Davide Casertano.

UMRLI SO: 81-letni Mario Cavalieri, 74-letna Giacinta Minutello, 83-letna Elena Perilli, 82-letna Natalia Romano, 85-letna Maria Glavina vd. Castelli, 78-letna Maria Bole, 80-letna Caterina Schiulaz, 85-letna Anna Maria Faggioli vd. Irneri, 96-letna Giustina Lovrinovich, 78-letni Giuseppe Pesce, 76-letna Rosina Merzek, 66-letni Argeo Bari, 68-letni Antonio Santon, 88-letna Rosalia Scapin, 88-letna Concetta Giraldi, 73-letna Rosina Braicovich.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 27. julija, do sobote, 1. avgusta 1987

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Piero 2, Ul. Felluga 46, Ul. Mascagni 2, Ul. Flavija 89 (Zavljje).

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Piero 2, Ul. Felluga 46, Ul. Mascagni 2, Ul. Giulia 1, Ul. S. Giusto 1, Ul. Flavija 89 (Zavljje).

OPCINE - Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Giulia 1, Ul. S. Giusto 1, Ul. Flavija 89 (Zavljje).
OPCINE - Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

prispevki

Nomesto cvetja na grob Marije Jež darujeta družini Pertot in Zorn 20.000 lir za SKD Barkovlje.

V spomin na Pepija Doljaka darujeta Ivanka in Janko Simoneta 15.000 lir za balinarski odsek Kraški dom.

V spomin na Ljudmilo Grahonjo vd. Fonda daruje družina Racman (Gročana 31) 10.000 lir za Skupnost družina Općine.

Nomesto cvetja na grob inž. Milana Sosića daruje N. Ferluga 15.000 lir za Sklad M. Čuk.

Dana Žerjal se zahvaljuje za prejeta voščila in daruje 10.000 lir za Društvo slovenskih upokoencev v Trstu.

V spomin na Antonio Oio vd. Šuber darujeta družini Kodrič-Siškovci 25.000 lir za KD Primorsko in 25.000 lir za spomenik padlim v NOB v Mačkoljah.

Modra Rinzner daruje 20.000 lir za KD I. Grbec.

V spomin na Dušana Grilanca darujeta Cvetka in Zdravko Obad 15.000 lir za KD Rdeča zvezda in 15.000 lir za ŠK Kras.

V spomin na Josipa Doljaka daruje družina Rebul (Salež 60) 20.000 lir za balinarsko sekcijo Repentabor.

Nomesto cvetja na grob Stane Škerlj daruje Anica Gombač 10.000 lir za Sklad M. Čuk.

Nomesto cvetja na grob prijatelja Franca Zidariča daruje Mirko Kosmina 15.000 lir za SKD Vigred.

Nomesto cvetja na grob Franca Zidariča darujeta Vinka in Franc Trampuz 20.000 lir, N. N. 10.000 lir, Pepi Gruden z družino 50.000 lir, Fani Kosmina 20.000 lir, družina Lupinc (Šempolaj) 20.000 lir in Zorka Perčič 10.000 lir za SKD Vigred.

Naročnike in bralce Primorskega dnevnika, ki bi radi prejimali naš časopis v kraju letovanja, prosimo, da začasni naslov sporočijo vsaj štiri dni prej.

Uprava

gledališča

VERDI
Poletni festival operete 1987 - od 27. junija do 14. avgusta.

V soboto, 1. avgusta, ob 20.30 bo na sporedu opereta CLIVIA N. Dostala. Dirigent Guerrino Gruber, režiser Gino Landi. Nastopali bodo: Tiziana Sojat, Tiziana Caminiti, Carlo Bini, Elio Crovetto, Riccardo Peroni, Ugo Maria Morosi, Daniela Franchi, Gianfranco Saletta in Giuseppe Botta. Ponovitve bodo: 2., 5., 9., 11., 13. in 14. avgusta. Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča.

razne prireditve

ŠZ Sloga prireja v soboto, 1., nedeljo, 2., in ponedeljek, 3. avgusta, tradicionalni ŠPORTNI PRAZNIK na dvorišču Gospodarske zadruge v Bazovici. Delovali bodo dobro založeni kioski, za zabavo bo poskrbel ansambel Zvezde.

razstave

V prostorih bivše konjušnice pri Miramarju je do 30. septembra odprta monografska razstava, posvečena Gustavu Pulitzerju Finaliju.

V TK Galeriji - Ul. sv. Frančiška 20 - je odprta razstava del profesorjev ŠOLE ZA GRAFIKO V BENETKAH.

Razstava Človek in trta v Kraškem muzeju v Repnu je odprta do 16. oktobra. Urnik: od ponedeljka do petka - 17.00-20.00, v soboto in nedeljo - 11.00-13.00 in 17.00-20.00.

kino

LETNI KINO - ARISTON - 21.30 Peggy Sue si è sposata, kom., ZDA 1986; r. Francis Coppola; i. Kathleen Turner, Nicholas Cage, Barry Miller.

LETNI KINO - LJUDSKI VRT - 21.15 Gunny, vojni, ZDA 1986; 100'; r. Clint Eastwood; i. Clint Eastwood, M. Mason.

EXCELSIOR II - 18.30, 22.15 Nove settimane e mezzo, er. dram., ZDA 1985, 113'; r. Adrian Lyne; i. Mickey Rourke, Kim Basinger.

GRATTACIELO - 18.15, 22.15 Storie incredibili, fant.

NAZIONALE I - 16.30, 22.00 Turbamenti erotici, porn. □□

NAZIONALE II - 17.00, 22.15 Telefono rosso, i. Ilona Staller, □□

EDEN - 16.00, 22.00 Le bambole di carne, porn. □□

FENICE - zaprto zaradi počitnic.

NAZIONALE III - 20.20, 22.15 Commando Leopard, akc., □

MIGNON - 16.00, 22.15 Taron e la pentola magica, ris.; ZDA 1985; 80'; r. Ted Berma; prod. Walt Disney.

EXCELSIOR I - zaprto zaradi počitnic.

CAPITOL - Danes zaprto.

LUMIERE - zaprto zaradi počitnic.

VITTORIO VENETO - zaprto zaradi počitnic.

RADIO - 15.30, 21.30 La portiera d'albergo, porn. □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

Berite

»Novi Matajur«

razna obvestila

Prihod tabornikov RMV s taborjenja v Kamniški Bistrici bo jutri, 30. t. m., ob 18.40 na železniško postajo v Sežani.

Narodna in študijska knjižnica obvešča obiskovalce, da je zaprta do 17. avgusta.

mali oglasi

PRODAM dobro ohranjeno vespo PX 125. Kličite na tel. 812353.

UGODNO PRODAM gumijast čoln in motor evinrude 25 HP z vsemi priključki. Tel. 228869.

VINSKE BRATCE vabi v osmico Stanko Gruden iz Samatorce št. 6. Toči belo in črno vino ter reže domač pršut.

OSMICO ima še vedno odprto Romano Purič v Repnu na št. 13.

NA OPĆINAH je odprl osmico Nando Hrovatin "Kvrtič". Toči belo in črno vino.

PRODAM renault 6, 850, letnik '79, v dobrem stanju. Tel. 228145.

V FIESI ugodno oddam v najem prikolico za 4 osebe. Tel. 226445.

PRODAM harmoniko znamke scandalli, super sesta, v odličnem stanju. Tel. 200634.

PRODAM vespo primavera, v odličnem stanju. Tel. 212816.

JADRNIC GIB/SEA, 6 m, 4 ležišča, kompletno opremljeno prodam. Tel. 003866/35755.

MALO MUCKO svetlo rjave barve podarim. Tel. 200079.

IL NEGOZIETTO - Drevored XX Settembre 16 sporoča cenjenim klientom, da bo trgovina zaprta zaradi letnega dopusta od 4. do 22. avgusta.

izleti

SPDT vabi udeležence enotedenskega izleta v Dachstein, da se udeležijo sestanka, ki bo jutri, 30. t. m., ob 20.30 na društvenem sedežu v Ul. sv. Frančiška 20, na katerem se bodo s prireditelji pogovorili o vseh podrobnostih.

SPDT prireja v soboto in nedeljo, 1. in 2. avgusta, dvodnevni izlet z osebnimi avtomobili na KANIN, PRESTRELJENIK in ROMBON. Vpisovanje in informacije pri Vojku Slavcu na tel. 764832 v uradnih urah.

SPDT prireja 8. in 9. avgusta dvodnevni avtomobilski izlet v gorsko skupino SCHÖBER GRUPPE v bližini Lienza z vzponom na 3283 m visoki Petzeck; potrebni sta dobra kondicija in visokogorska oprema. Izlet vodi Lojze Abram; odhod v soboto, 8. avgusta, ob 7. uri izpred Prosnetnega doma na Općinah. Vpisovanje pri Vojku Slavcu na tel. št. 764832 ob delovnih urah.

menjalnica

Ameriški dolar	1325.—
Nemška marka	721.—
Francoski frank	214.—
Holandski florint	639.—
Belgijski frank	34,10
Funt sterling	2120.—
Irski sterling	1910.—
Danska krona	186.—
Grška dragma	9.—
Kanadski dolar	990.—

Japonski jen	8.—
Švicarski frank	868.—
Avstrijski šiling	102,30
Norveška krona	194.—
Švedska krona	204.—
Portugalski eskudo	8,50
Španska peseta	9,50
Avstralski dolar	900.—
Debeli dinar	1,70
Drobni dinar	1,70

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

Tel.: Sedež 67001 - 68881

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Agencija Domjo 831-131

Morske deklice na tv

Med poletne sporede, ki jih prva italijanska televizijska mreža servira letos predvsem nezahtevni gledalci, spada oddaja Portomatto, ki je stekla 13. julija, trajala pa bo do 18. septembra.

Oddaja, ki jo vodita sicer prijetni Patricia Pilchard (na sliki) in Paola Onofri, ponuja od ponedeljka do petka dvakrat dnevno - od 12. do 13.30 in od 18.30 do 19.40 - v izrazito poletnem in zato lahkotnem, včasih pa celo plehkem, tonu srečanja s slavnimi osebnostmi predvsem iz umetniškega sveta, s pevci in komiki, pa tudi s samimi gledalci, saj se lahko vsakdo telefonsko oglasi med oddajo in vpraša za najrazličnejše podatke ali zanimivosti v zvezi s počitnicami, lahko pa tudi sodeluje pri "morskem kvizu".

In tako sta se Patricia in Paola znašli v nekakšnih vlogah poletnih morskih deklic, ki ob neprezahtevnih kvizih, igranih in duhovitostih skušata razvrediti gledalce med poletno vročino. Že v prvih hladnejših dneh bosta deklici izginili, gostje pa se bodo seveda preselili v "resnejše" oddaje.

ženska in njena stvarnost

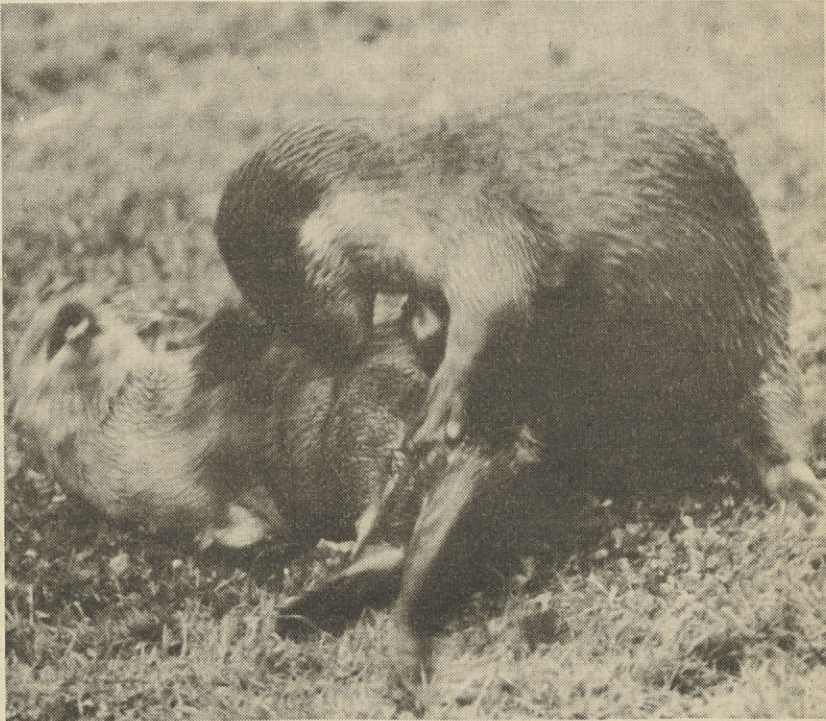
mima kapelj

Moški in ženska, ta večna dvojnost!

Še v prejšnjem stoletju so bledilčnost, neješčnost in otožnost mladih deklet pripisovali neizpolnjenim ljubezenskim željam. V najslabšem primeru je dekle od ljubezni skoprnelo in umrlo. Trditev, da se samo ženska tako preda ljubezni, je veljala še prav do nedavnega, v zadnjih desetletjih pa so se znašli tudi taki znanstveniki, ki so hoteli za vsako ceno razumeti, kaj povzroča ljubezensko otožnost in zaspanost. Ko so končno proučili, da vzdihljajem v največji meri botrujejo razne biokemične spremembe v telesu, so za besedo ljubezen uporabili približno takole formulo: v hipotalamusu, skupku živčnih celic na spodnji strani velikih možganov, se poveča proizvod acetilkolina, ki ga spodbujajo najrazličnejše in skrajne individualne optične prevare, telesni vonj in drugi zunanji dražljaji. V človeku se sproži potreba po dotiku, božanju, nežnosti. Želja po spolnosti pride večinoma veliko pozneje. Vsaj pri ženskem spolu.

Moški in ženska, ta večna dvojnost! Nekateri pravijo, da je delitev na spola ukana narave, pripomoček za razmnoževanje in ohranjanje vrste. Romantiki se seveda s takimi trditvami ne strinjajo in jih zato raje primerjajo s spoznanji Charlesa Darwina, ki je prvi začel proučevati živalske nagone s človeškimi navadami. Toda prav med živalmi se zdaleč ne velja pravilo o ženski kot nežnem spolu, ki mu je usojeno, da gosti dragocene in izbrane moške gene. Da je prej narobe, je dokazala etologinja Evelyn Shaw, v knjigi, ki bi jo lahko označili kot postfeministični pamflet in v kateri na dolgo obravnava strategijo obnavljanja pri živalih. Pri živalih samica sploh ni usodna zapeljivka, narava pa ji, vsaj v nekaterih primerih, daje možnost za izbiro. V Mehiškem zalivu živi progasti ostržnik, ki je skrajni oportunist. Glede na razmere se obnaša kot moški ali ženska in zlahka zamenjuje jajčnike ali moda.

Evelyn Shaw trdi, da pri opazovanju živali od zunaj, se zdi, da njihovo vedenje programirajo nagoni in evolucija z enim samim namenom: z iluzijo o nesmrtnosti, ki jo predstavlja razmnoževanje. Pri živalih je čas parjenja lah-

ko vprašanje življenja ali smrti; po znamenjih zunanjega okolja samica presodi, kdaj mora začeti s svojo taktiko razmnoževanja. Lahko torej rečemo, da živali dosledno izvajajo družinsko načrtovanje. Rdeče antilope se, na primer, pariyo jeseni, čas rojevanja mladičev je pomlad, pravi kraj pa ozemlje jelenjih samcev v hribih. Konec septembra samica stopi v samčev harem, vendar ni on tisti, ki prevzame pobudo. Samica išče njihovo bližino v vseh 18 dneh, kolikor traja ovulacija, izbira med samci, saj nagonsko ve, da bo en sam sposoben za oploditev. Prava (zainteresirana) mojstrica zapeljevanja je, ko najde "ta pravega", se mu približa, drgne se obenj, ga vabi na tisoč načinov in draži. Dobro premisljena igra, ki se neizbežno konča s paritvijo. Ob koncu ljubezni samica zapusti samca, ki ji ni več potreben.

Zamenjava vloge "lovca na ženske", ki tradicionalno pripada samcu (moškemu), je pri številnih živalih zelo iz-

razita. Pri nekaterih vrstah kobilic je čas parjenja tudi čas drastičnih obračunov. Ko samec samico oplodi, ga slednja brez vsakega pomisleka ubije in... pogoltne. Čisto drugačna, tipično romantična je slonica: ko pride čas parjenja, se dobesedno spogleduje s samcem, z repom škropi z dišečim izločkom, ki učinkuje na samca kot spolno dražilo. Revež si ne more kaj, da ne bi...

Saj ni, da bi hoteli človeka primerjati z živaljo, jasno pa je, da je v naravi ljubezen nekaj popolnoma drugačnega, čeprav zgolj nagnostnega. Žival ve, kaj hoče in kdaj je najprimernejši čas za to, da udejani svoje zahteve. Pri človeku gre stvar precej drugače, včasih prav nepremišljeno, včasih skrajno zainteresirano, vedno bolj poredkoma pa po naravnih čustvenih poteh. Prav "inflacija" človeških čustev narekuje, da bi morali kdaj pa kdaj pogledati v živalski ali rastlinski svet. Marsičesa bi se naučili...

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 11.55 Vremenska napoved 12.00 Dnevnik - kratke vesti 12.05 Variete: Portomatto 13.30 Dnevnik 13.55 Dnevnik - Tri minute 14.00 Film: Carovana d'eroi (pust., ZDA 1940, r. Michael Curtiz, i. Errol Flynn, Randolph Scott, Humphrey Bogart) 16.00 Risanka: Marco 16.45 Risanka: Disneyev svet 17.35 Nadaljevanka: Un uomo in trappola (3. del) 18.30 Portomatto (2. del) 19.40 Almanah in vreme 20.00 Dnevnik 20.30 Film: Running - Il vincitore (dram., Kan. 1979, r. Steven Hilliard Stern, i. Michael Douglas, Susan Anspach, Lawrence Dane) 22.05 Dnevnik 22.15 TV film: Facciaffittasi - Guru 23.15 Glasbena oddaja: Poletni rock - Bill Wiman in Ron Wood 23.30 Šport: atletika 0.15 Dnevnik - zadnje vesti 0.30 Košarka svet. prvenstvo jr.	RAI 2 11.55 Risanka: Le avventure di Sindbad 12.10 Nan.: La donna di moda (3. del) 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.25 Dnevnik - Šport 13.30 Nadaljevanka: Saranno famosi 14.20 Zabavna oddaja: Arcobaleno, vmes dokumentarec o rastlinah, risanka Dick Tracy in nanizanka I figli dell'ispettore 16.55 Film: Amore e guai (kom., It. 1958, r. A. Dorigo, i. M. Mastroianni, R. Basehart) 18.15 Iz parlamenta 18.25 Športne vesti 18.40 Nanizanka: Perry Mason 19.30 Dnevnik in vreme 19.45 Dnevnik in šport 20.30 Film: Il ladro di Parigi (dram., Fr. 1967, r. Louis Malle, i. Jean-Paul Belmondo) 22.30 Dnevnik 22.45 Nan.: In due s'indaga meglio 23.25 Dnevnik - kratke vesti 23.50 Film: La rivale di mia moglie (kom., Fr. 1974, r. Sergio Gobbi, i. Bibi Andersson, Jean Piat)	RAI 3 19.00 Dnevnik 19.20 Dnevnik - deželne vesti 19.30 Aktualnosti: Print (priprava Sergio Valzania in Paola Celli) 20.00 Izobraževalna oddaja: Vivere la musica - Glasba kot igra (priprava Maria Paola Turrini Grillo, r. Domenico Massimo Pupillo) 20.30 Nanizanka: I professionisti - La soffietta (r. Peter Medak, i. Gordon Jackson, Martin Shaw, Lewis Collins) 21.30 Dnevnik 21.45 Film: Mogli pericolose (kom., It. 1958, r. Luigi Comencini, i. Sylva Koscina, Renato Salvatori, Dorian Gray, Nino Taranto, Georgia Moll) 23.30 Dokumentarec: Planetarij - Raddoveden pogled med poletne zvezde (priprava Gianni Poli in Biancamaria Pontillo, r. Sandra Quarra) 23.45 Dnevnik 23.50 Deželne vesti 24.00 Variete: Jeans - Patty Pravo (vodi Simonetta Zauli)	RTV Ljubljana 18.40 Poročila 18.45 Otroška oddaja: Pravljice iz lutkarskega vozička - O študentu, krčmarici in sodniku 19.10 Risanka 19.26 Vremenska napoved 19.30 Dnevnik 20.00 Film tedna: Božanski dnevi (ZDA 1978, r. Terence Malick, i. Richard Gere, Brooke Adams) 21.25 Dokumentarec: Po sledeh napredka (Ameriški dokumentarec nam govori o raziskavah koralnih grebenov v tropskih morjih, večletno delo raziskovalcev državnega naravoslovnega muzeja Washington. Njihovi cilji so bili sprva povsem drugačni od končnih izsledkov in zaključkov, saj so jih temeljne raziskave koralnih grebenov privedle do povsem uporabnih rezultatov: do možnosti gojitve dragocene morske hrane.) 22.15 Dnevnik 22.30 Zabavna oddaja: Poletna noč, vmes nanizanka in Videostrani	TV Koper 17.00 Otroški program: risanke 18.00 Nadaljevanka: Vite rubate 19.00 Odprta meja V današnji Odprti meji bodo med drugim naslednji prispevki: TRST — Nadaljuje se polemika med krajevnimi upravami in uporabniki o odlaganju smeti TRST — Razstava kiparja Elisea Mattiacci v parku miramarskega gradu TRST — Obračun in načrti Stalnega gledališča Furlanije - Julijske krajine 19.30 TVD Stičiče 19.45 Nadaljevanka: Veronica 20.30 Variete: Crazy boat 21.45 TVD vse danes 22.00 Dokumentarec o naravi 22.30 Film: Due prostitute a Pigalle (dram., r. Laszlo Szabo, i. Catherine Deneuve, Walter Chiari)	
CANALE 5 8.30 Jutranja telovadba 8.40 Nanizanki: La grande vallata, 9.30 Alice 10.00 Film: Fuga dal riformatorio (dram., VB 1969, r. Robert Hartford-Davis, i. Renée Asherson, Madeleine Hinde) 11.30 Nanizanke: Lou Grant, 12.30 Bonanza 13.30 Nad.: Colorado 14.30 Film: Gli ultimi giorni di uno scapolo (kom., ZDA 1949, r. Robert Montgomery, i. Robert Montgomery, Ann Blyth) 16.30 Nanizanke: L'uomo di Atlantide, 17.30 L'albero delle mele, 18.00 Una famiglia americana, 19.00 I Jefferson, 19.30 Love Boat 20.30 Film: Zorba il greco (dram., VB 1964, r. Michael Cacoyannis, i. Anthony Quinn, Alan Bates, Irene Papas, Lila Kedrova) 23.10 Znanstvena oddaja: Big Bang Estate 0.10 Nanizanki: Fifty Fifty, 1.10 Sceriffo a New York	RETEQUATTRO 8.30 Nanizanke: Gunsmoke, 9.15 Lancer, 10.00 Lobo, 11.00 La squadriglia delle pecore nere, 12.00 Due onesti fuorilegge 13.00 Otroška oddaja: Ciao ciao, risanke Cuore, Candy Candy, Dastardly & Muttley, Masters 14.30 Nadaljevanki: Detective per amore, 15.30 Mary Benjamin 16.15 Nan.: I giorni di Brian 17.00 Dokumentarec o naravi 17.30 Nanizanke: Il Santo, 18.30 Switch, 19.30 New York, New York 20.30 Film: Sabrina (kom., ZDA 1954, r. Billy Wilder, i. Audrey Hepburn, Humphrey Bogart, William Holden) 22.35 Nad.: Peyton Place 23.35 Nan.: Mod Squad 0.10 Nanizanka: McCoy ITALIA 1 8.30 Nan.: La strana coppia 9.00 Film: Donne... botte e bersaglieri (glas., It. 1968, r. Ruggero Deodato, i. Little Tony, Ira Hagen, Renzo Montagnani)	EURV TELEPADOVA 13.00 Risanke: Io sono Teppei, Conan 14.00 Nadaljevanki: Happy End, 15.00 Signore e padrone 16.00 Rubrika: La buona tavola	TELEFRIULI 13.30 Nad.: La freccia nera 14.30 Drazbi: Il tappeto orientale, Roberta Pelle 15.30 Glasbena oddaja: Music box 17.45 Nad.: La biondina 19.00 Dnevnik 20.00 Dnevnik v nemščini 20.30 Rubrika: Župan in njegovi ljudje 22.00 Nanizanka: Big Foot 22.30 Dnevnik 23.30 Variete: Il cappello sulle ventitre 0.30 Informativna oddaja: News dal mondo TELEQUATTRO (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 14.00 Dogodki in odmevi 19.30 Dogodki in odmevi	RADIO TRST A 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček, glasba; 8.10 Poti do branja; 8.40 Glasbeni mozaik; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Concert v Tržiču: Simfonični orkester RTV Ljubljana, vodi Muhai Tang; 12.00 O življenju z naravo: Živorezno; 13.20 Zbori: Otroški zbor GM; 13.40 Glasbene skice; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Naš popoldan z glasbo in besedo; 16.00 S poti po Afriki; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Obrazi in utrinki iz slovenske proze; 18.20 Glasbene skice. LJUBLJANA 5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 4.30 Jutranji spored; 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani; 8.30 Instrumenti se vrstijo; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano za; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Pod domačo mareljo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pojemo in godemo; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Mehurčki; 14.20 Mladi mladim; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.55 Glasba; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 Studio; 18.00 Ansambel Slovenski muzikantje; 18.15 Naš gost; 18.30 Na ljudsko temo; 19.35 Lahko noč otroci; 19.45 Studio 26; 20.00 Concert za besedo - Haiku; 20.35 Naši interpreti; 21.05 Iz opere Carostrelec; 22.30 Melodije; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Jazz za vse; 0.05 Nočni program.	RADIO KOPER (slovenski program) 7.30, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme, Prometni servis; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 14.40 Intervjuji, reportaže, zanimivosti in pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Glasbeni kioski; 18.00 Glasbena oddaja; 19.00 Zaključek sporedov, nato prenos Radia Ljubljana. RADIO KOPER (italijanski program) 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.40 Summers ago; 7.00 Dober dan; 8.00 Pristrčno vaši; 8.35 Po vaši izbiri; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka; 10.10 Otroški kotiček; 10.35 Vstop prost; 11.00 Jezikovna pravila; 11.30 Na prvi strani; 11.35 Ansambel Casadei; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Popevka; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Oddaja o kulturi in umetnosti; 15.45 Sintonizirani; 16.00 Pogovor s psihologinjo; 16.35 Made in Yu; 17.00 Bubbling; 17.33 Summers ago; 17.45 High power; 18.00 Pulj kliče Koper; 19.00 Zaključek. RADIO OPČINE 10.30 Za vsakogar nekaj; 19.00 Glasba po željah; 20.40 Pogovor z odvetnikom; 21.00 Ostali Trst; oddaje povezuje glasba.

V Gradežu še vedno brez župana v ponedeljek morda prava odločitev

Zaradi nespোরazumov v PRI tajnik Drufuca odstopil

V Gradežu so še vedno brez župana in odbornikov. Skoro mesec in pol dni po volitvah, ki so bile sredi junija, po nešteti sestankih v dvoje, v troje ali še več, se zastopniki strank niso sporazumeli, da bi sestavili novo večino. Pa naj bi ta bila podobna prejšnji ali pa nekaj novega. Na ponedeljkovi seji so se torej omejili na ugotovitev izvoljivosti svetovalcev. Odločitev pa so, po štiriurni debati, odložili na prihodnji ponedeljek, 3. avgusta, ko se bo občinski svet sestal ponovno.

Igro vodijo republikanci, ki so pravi zmagovalci zadnjih občinskih volitev. Njihov ponovni kandidat za župana Fabio Zanetti, je dobil izredno veliko število preferenčnih glasov. Župan bo torej spet Zanetti. S svojimi šestimi svetovalci so republikanci prva stranka v Gradežu. Njih tesni zaveznik so socialdemokrati. Skupno imajo osem svetovalcev od skupnih dvajset. Možna bi bila obnovitev prejšnje koalicije s komunisti (trije svetovalci) in socialisti (en svetovalec). Vendar pa tokrat Zanetti zafrkuje komuniste, ki so na

volitvah izgubili precej glasov, istočasno noče imeti v odboru sedanjega socialističnega svetovalca, saj je v tej stranki prišlo do zamenjave. Zaradi tega se Zanetti nagiba raje k demokristjanom, ki so bili na volitvah poraženi. Zahteva namreč, da bi demokristjani od zunaj podprli dvostranski odbor PRI-PSDI. Demokristjani so prej z devetimi svetovalci bili najmočnejša stranka v Gradežu. Sedaj jih imajo le šest. Enoletna opozicija jih je ohromila. Zaradi tega hočejo spet v večino, pa čeprav začasno le kot zunanji partner.

V času od volitev je bilo nešteto sestankov. Pravijo, da so si na teh sestankih možni partnerji očitali vse mogoče. Zaradi tega ni bil še dosežen rezultat. Vladnemu komisarju pa očitno ni prišlo, da bi se z upravo Gradeške občine ukvarjal še vnaprej in je zaradi tega v ponedeljek sklical prvo, umestitveno sejo občinskega sveta. Očitno bodo politiki v Gradežu v tem tednu imeli polne roke dela, da do ponedeljka dosežejo sporazum, tak ali drugače.

Gradeška problematika pa je povzročila nove težave v republikanski

stranki tudi v pokrajinskem merilu. Na začetku leta je bil, po številnih odstopih prejšnjih tajnikov, za pokrajinskega tajnika PRI izvoljen Dario Drufuca, sicer občinski svetovalec v Gorici. Dana mu je bila naloga doseči sporazum v vrstah PRI, med člani iz Gradeža ter tistimi iz drugih krajev. Več kot leto dni je v tej stranki, ki ima sicer malo članov a veliko voditeljev, veliko preprirov. Vsa skupina iz Gradeža je bila postavljena na zatožno klop. In vendar, v Gradežu so na volitvah republikanci močno napredovali in dosegli 28 odstotkov glasov, povsod drugod na Goriškem pa je na zadnjih volitvah PRI izgubila. Zaradi tega so republikanci iz Gradeža tudi znotraj stranke postali bolj zahtevni. To pa drugim ne prija. Drufuca je zaradi tega dal ostavko. Sedaj ne ostaja drugega, kot da pokrajinsko vodstvo PRI poišče novega tajnika, skoro bi lahko rekli novo žrtev, najbrž iz vrst tistih, ki so že bili na tem mestu, pa so prav zaradi te zadeve pogoreli.

Živahna aktivnost goriških upokojencev

Prijeten izlet s piknikom v Škocjansko jamo in v Divačo

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško je kljub napovedim o poslabšanju vremena zadnje julijsko nedeljo izkoristilo za izlet s piknikom v naravi. Popoldanska nevihta je izletnike prisilila k nekoliko predčasnemu povratku, ni pa okrnila uspeha izleta in dobrega počutja.

V jutranjih urah so se upokojenci z dvema avtobusoma odpeljali iz raznih vasi ter iz mesta. V Rožni dolini so se jim pridružili še upokojenci pobratenege društva iz Solkana. Prvi cilj je bila Škocjanska jama, ki so si jo ogledali v dopoldanskih urah. Sprehod skozi hodnike in prostore sobane je bil res prijeten, naravne krasote podzemnega sveta pa so vzbudile občudovanje vseh izletnikov.

Iz Škocjana je goriške upokojence pot peljala proti Lipici in Divači, kjer so na nalašč za to urejenem prostoru med borovci imeli piknik. Prostor upravlja društvo upokojencev iz Divače, ki je izletnike gostoljubno sprejelo in jim postreglo z jedmi na žaru ter pijačo. Ob okrepčilu in prijetnem vzdrušju se je srečanje nadaljevalo tja do sredine popoldneva, ko so se čez nebo zgr-

nili temni oblaki, temperatura pa je sunkovito padla. Treba je bilo domov, vendar ostali so lepi vtisi z izleta in hvaležnost za topel sprejem divaških gostiteljev.

ŽELEZNIŠKA POSTAJA V TRŽIČU

ODHODI S TRŽIŠKE ŽELEZNIŠKE POSTAJE:
PROTI TRSTU: 00.21 (D), 0.34 (L/a), 1.26 (D), 5.58 (L/b—d), 6.27 (L), 6.35 (L), 7.01 (D), 7.23 (D), 7.35 (D/b), 7.43 (E), 8.13 (D), 8.49 (E), 8.58 (L), 9.09 (D), 9.49 (E), 9.58 (D/c), 10.46 (D), 11.16 (L/d), 12.38 (L/b), 13.02 (E), 13.49 (D), 13.58 (D), 14.26 (L), 14.58 (D), 15.02 (D), 15.55 (D), 16.19 (D), 17.17 (L), 17.25 (D), 18.27 (L), 18.42 (D), 19.18 (D), 19.27 (L), 19.48 (D), 20.31 (L), 20.40 (I), 21.16 (I), 21.48 (D), 22.41 (L), 23.23 (E), 23.58 (L/d).
PROTI BENETKAM: 4.48 (D), 5.35 (L), 6.16 (D), 6.41 (I), 6.49 (L/b), 7.16 (E), 8.24 (D), 9.17 (E), 10.22 (L), 10.53 (I), 13.04 (D), 14.11 (L), 14.36 (D), 16.35 (E), 17.26 (D), 17.52 (L), 18.36 (E), 19.21 (L), 19.58 (L), 20.12 (E), 20.52 (D), 21.58 (D), 23.26 (E).
PROTI VIDMU: 5.33 (L/d), 6.21 (D/e), 6.35 (L), 7.28 (D), 8.13 (D), 11.04 (L), 12.49 (D/e), 13.34 (L), 14.28 (D), 15.03 (L), 17.05 (L), 18.08 (D/b), 18.30 (L), 19.47 (D), 21.33 (D), 23.57 (L/d).

PRIHODI VLAKOV NA TRŽIŠKO POSTAJA:
IZ TRSTA: 4.47 (D), 5.32 (L/d), 5.34 (L), 6.15 (D), 6.20 (D), 6.33 (L), 6.40 (I), 6.48 (L/b), 7.14 (E), 7.27 (D), 8.12 (D), 8.23 (D), 9.16 (E), 10.20 (L), 10.52 (I), 11.03 (L), 12.47 (D), 13.03 (D), 13.33 (L), 14.10 (L), 14.27 (D), 14.34 (D), 15.01 (L), 16.34 (E), 17.03 (L), 17.24 (D), 17.51 (L), 18.07 (D/b), 18.29 (L), 18.34 (E), 19.19 (L), 19.46 (D), 19.57 (L), 20.11 (E), 20.51 (D), 21.32 (D), 21.56 (D), 23.24 (E), 23.56 (L/d).
IZ BENETK: 00.20 (D), 1.25 (D), 6.26 (L), 6.59 (D), 7.22 (D), 7.41 (E), 8.47 (E), 9.07 (D), 9.46 (E), 10.44 (D), 12.36 (L/b), 13.00 (E), 13.57 (D), 15.00 (D), 15.54 (D), 17.23 (D), 18.40 (D), 19.25 (L), 19.46 (D), 20.32 (I), 21.15 (I), 22.40 (L), 23.21 (E).
IZ VIDMA: 00.33 (L/a), 5.57 (L/b—d), 6.34 (L), 7.34 (D/b), 8.11 (D), 8.57 (L), 9.57 (D), 11.15 (L/d), 13.48 (D), 14.25 (L), 14.57 (D), 16.18 (D), 17.15 (L), 18.26 (L), 19.16 (D), 20.30 (L), 21.47 (D), 23.57 (L/d).
Legenda: (L) — lokalni, (D) — direktni, (E) — express, (I) — interciti, /a) vozi dan po prazniku, b) vozi samo ob delavnikih, c) ustavi se v Sesljanu, d) avtobusni prevoz, e) ustavi se v S. Giovanu al Nat. ob delavnikih od 13. 6. do 14. 9.

razna obvestila

Slovenski dijaški dom v Gorici obvešča, da bodo uradi zaprti do 24. avgusta.

Taborniki Rodu modrega vala se s taborjenja vrnejo domov jutri, v četrtek, 30. julija. Starši naj jih počakajo na železniški postaji v Sežani ob 18.40.

Državna knjižnica v Ulici Mameli v Gorici bo zaradi počitnic in poletnega čiščenja zaprta od 1. do 14. avgusta. V teh dneh bo odprt le urad za posojanje knjig, in sicer ob delavnikih med 10. in 11.30.

šolske vesti

Nižja srednja šola Ivan Trinko obvešča, da je do 1. avgusta podaljšan rok za vpis v tečaj 150 ur, ki omogoča pridobitev diplome nižje srednje šole. Pojasnila in prijave v tajništvo šole v Ul. Alvinova.

izleti

Slovensko planinsko društvo v Gorici priredi 8. in 9. avgusta izlet v Avstrijo z vzponom na Petzeck (Pot prijateljstva). Podrobnejša pojasnila dobijo zainteresirani pri odborniku Ivu Berdonu. Društvo pripravlja nadalje, v dneh okrog velikega šmarna, vzpon na Jalovec. Informacije in prijave pri Branku Kuzminu, tel. 882179.

kino

Gorica

VERDI Zaprto.
CORSO 18.00-22.00 Danes zaprto. Jutri: 18.00-22.00 »I guerrieri della notte«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
VITTORIA 17.30-22.00 »Capricci erotici«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.30 »Hiša groze« in 20.30 »Bokser«. DESKLE 19.30 »Rockerji velemesta«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Alesani, Ul. Carducci 38, tel. 84268.
DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU Centrale, Trg republike 26, tel. 72341.

POGREBI

Danes ob 8. uri Maria Piculin vd. Madriz iz bolnice sv. Justa na glavno pokopališče.

Odslužene volilne table

Volitve v parlament so bile sredi letošnjega junija. Nekaj tednov prej, kot je predvideno po zakonu, so občinske uprave postavile večje table, na katerih so zastopniki raznih strank lahko nalepili svoje volilne lepake. Ponekod so za to usposobili zidovje, drugod pa so bile nalašč postavljene kovinske ali lesene table.

Minil je že skoro mesec in pol od volitev. V nekaterih občinah na goriškem podeželju pa so odgovorni najbrž pozabili, da se take table po volitvah odstranijo in dajo v skladišče, ter da je lepo očistiti zidovje raz katerega visijo raztrgani volilni lepaki. Zaradi tega bi bilo najbrž prav, da bi občinski delavci take znake volilnega boja odstranili, ne da bi bilo treba čakati, mesec in pol dni po volitvah, na pozive v časopisju.

Telefon v nujnih primerih

Prva pomoč v bolnišnici 83991, Zeleni križ 31111, Prostovoljni pionirji prve pomoči (za brezplačen prevoz bolnikov) 85550, orožniki 112, policija 113, cestna policija 22333, gasilci 22222 (v Trziču 72222), občinsko podjetje (za vodo, plin in elektriko) 83156.

V Dolomitih smrtni padec 25-letnega alpinista iz Gorice

Mlad goriški alpinist, 25-letni Franco Ciani, se je v ponedeljek popoldne smrtno ponesrečil v Dolomitih. Skupaj s prijateljem Marcellom Bandellijem je plezal v steni enega od treh znanih vrhov Cime di Lavaredo. Mlada Goričana sta v privezi sestopala s Spigola di Bona. Bila sta že pri koncu podviga, saj ju je le nekaj desetminetrov ločevalo od tal pod steno.

Nenadoma je odpovedal klin, na katerega je bila pritrjena vrv. Bandelli je obstal v steni, nesrečni Ciani pa je padel v prazno. Prvi mu je prihitel na pomoč prav splezalec. Ugotovil je, da je prijatelj še živ. Toda poškodbe, ki jih je Ciani zadobil zaradi padca so bile težke, tako da je izdihnil še preden so prihiteli reševalci, upravitelj koč Lavaredo in člani gorske reševalne službe. Truplo so kasneje prenesli v Auronzo, kamor so se včeraj odpravili starši in predstavniki CAI, saj je bil Franco Ciani aktiven član tega društva.

Vest je očetom odjeknila v Gorici, predvsem v Stražicah, kjer je Franco Ciani živel z očetom Alfredom in mamo Anno Sfiligoi v Ul. Colombo. Bil je njun edini sin. Štiri leta je že bil zaposlen v uradu za ekonomat na Trgovinski zbornici ter istočasno dopolnjeval študij na fakulteti za politične vede v Trstu.

Pogreb mladega alpinista bo predvidoma jutri, v teku današnjega dne pa naj bi truplo pripeljali v Gorico.

Rok za prilagoditev upepeljevalnikov je bil spet podaljšan do 31. decembra

Upepeljevalniki za smeti, čeprav zastareli in taki, ki onesnažujejo okolje in niso v skladu s predpisi, lahko obratujejo do konca leta. 2. julija je namreč bil v Uradnem listu objavljen dekret, ki (že spet) podaljšuje rok do katerega morajo krajevne ustanove, oziroma zasebniki, ki upravljajo tovrstne objekte, poskrbeti za njihovo prilagoditev predpisom, oziroma za njihovo zaporo.

Ker smo sredi počitniškega obdobja, je šla objava novega dekreta skoraj povsem neopazno mimo. Po vsej verjetnosti pa objavljeni dekret tudi ne bo zadnji in bo treba računati na nove odgoditve. Tako je pravzaprav praksa, posebej na področju, ki zadeva varstvo okolja in zdravja. Najbolj poučen je v tem pogledu zakon Merli (o varstvu voda), ki je bil izglasovan že pred desetimi leti, ki pa se, žal, še danes ne izvaja v celoti.

Dekret pobliže zadeva tudi našo goriško stvarnost in zanimivo bi bilo vedeti, kaj je recimo goriška občina v zadnjih šestih ali sedmih mesecih naredila, da bi napravo za upepeljevanje smeti prilagodila novim predpisom. Ob koncu leta je bil sicer odobren na-

črt za poseg v vrednosti nekaj sto milijonov lir. So se začela dela izvajati?

Predvidoma bo o tem govor v zelo kratkem času v goriškem občinskem svetu. Zaenkrat velja zabeležiti, da je šla zadeva okrog upepeljevalnika pri Sovodnjah nekoliko v pozabo tudi pri KZE. V začetku marca so nekaj sto metrov od upepeljevalnika namestili napravo za merjenje stopnje onesnaženosti zraka. Dobljeni rezultati pa menda niso kdove kako uporabni. Aparaturo so zato pred nekaj tedni odstranili in jo bodo, kot je slišati, ponovno namestili, vendar na drugem mestu, v jeseni.

Občinska seja v Števerjanu

Občinski svet v Števerjanu bo zasedal nocoj s pričetkom ob 20.30. Na dnevnem redu je več pomembnih točk. Predvsem naj navedemo odbritev proračuna za tekoče leto in triletnega programskega načrta za obdobje 1987-89. S področja javnih del bodo svetovalci razpravljali o odobritvi načrta 6. odseka števerjanskega vodovo-

Pred enim letom so zbrali 3 tisoč podpisov Ekologisti nasprotujejo novi elektrarni v Trziču

Koliko pomenijo podpisi več kot 3 tisoč ljudi, ki odločno nasprotujejo hipotezi namestitve nove velikanske termoelektrarne na premog in zahtevajo ukrepe proti okuževanju že obstoječe elektrarne? Tako se po enem letu sprašujejo pobudniki zbiranja podpisov v Trziču - WWF, Lega Ambiente, Odbor v rajonu Enel, skupina Energia-Ecologia - pod petico, ki so jo predstavili predsedniku deželnega odbora. Po enem letu, ugotavljajo ekologisti, smo ostali pri generičnih obljubah. Kdor je zahteval jasne odgovore, jih še čaka.

V polemičnem tiskovnem poročilu štiri navedene organizacije utemeljuje nasprotovanje novi megaelektrarni v Trziču, kot tudi drugje v deželi. Sprva ugotavljajo, da povečanje proizvodnje energije ni potrebno. S tehnološkim napredkom je v zadnjih letih odpadla pričaba "gospodarski razvoj = več energije. Nasprotno, poraba energije ostaja v bistvu enaka, ali se celo s posodabljanjem naprav zmanjšuje. To pomeni, da sedanje elektrarne z minimalnimi prilagoditvami zadostujejo potrebam do leta dva tisoč. Medtem pa je treba oblikovati nov energetski načrt, ki naj bo osnovan na izrabi "čistih" energetskih virov.

Ne drži torej strašilo zagovornikov novih elektrarn — pravijo nadalje ekologisti — češ da je edina alternativa "povratek k svečam". Že danes proizvaja naša dežela več energije, kot je porabi. Nova elektrarna v Trziču bi torej bila namenjena "izvozu" proti Lombardiji in drugim deželam, kar pa je pravi nesmisel, saj so pri prenosu energije izgube celo 20- do 25-odstotne. Glede delovnih mest (300 do 400), ki bi jih prineslo odprtje nove centrale, ekologisti ne kažejo posebnega navdušenja. Mimo tega, da je nekaj sto delovnih mest izredno malo glede na velikansko investicijo, ugotavljajo, da pomeni nova elektrarna po drugi strani izgubo možnosti drugačnega razvoja, na primer s turizmom, in torej izgubo drugih, številnejših delovnih mest.

da, odobrili pa naj bi tudi splošni načrt za greznično omrežje v občini. Ožjemu odboru naj bi poverili dodelitev del za preureditev ceste skozi Ščedno. Pomembna točka na dnevnem redu zadeva tudi pobratenje s Krajevno skupnostjo Kojsko. V ta namen bodo imenovali člane pripravljalne komisije za pobratenje.

Povečan promet v tržiški luki

V letošnjem letu bodo v tržiškem pristanišču brez dvoma zabeležili nov rekord. Na to nas opozarjajo podatki o polletnem poslovanju. Kar za 30 odstotkov so povečali promet v prvih šestih mesecih letošnjega leta. Od lanskih 671.000 ton so prišli na letošnjih 878.000 ton raztovorjenega blaga. Največ se je povečal promet s premogom, kije namenjen tržiški termoelektrarni, in sicer od lanskih 300.000 na letošnjih 456.000 ton. Kar se tiče lesa so že lani s 300.000 tonami postali prvi v Italiji, sedaj pa to njihovo značilnost še večjajo. Še več takega prometa pričakujejo na jesen.

Proti gradnji nove centrale pa odločno govorijo podatki o okuževanju. Emisija žveplovih spojin v zrak se je v naši deželi od leta 1961 do leta 1985 povečala od 23 kg na 67 kg letno na prebivalca. V goriški pokrajini, ugotavljajo še ekologisti, beležimo največji porast kroničnih pljučnih in rakastih obolenj v Italiji. Ob upoštevanju teh podatkov je naravnost škandalozno, trdijo, da se izvaja sistem "uzakonjenega podkupovanja". Družba ENEL je v letih 1983-87 izplačala Trziški občini 4.800 milijonov lir v zamenjavo za delovanje centrale. Samo 4% te vsote pa je Občina namenila za kontrolne naprave onesnaževanja.

Podpisniki tiskovnega poročila napovedujejo objavo posebnega dosjeja s podrobnimi podatki o okuževanju. Pri tem pa poudarjajo, da to ni le problem Trziča ali ekologistov. V Apuliji so v podobni situaciji prizadete občinske uprave dale pobudo za referendum, na katerem je glasovalo 300 tisoč prebivalcev in 92% teh je izreklo nasprotovanje novi centrali.

Požar pri Sabličih

Obsežen gozdni požar je včeraj popoldne izbruhnil v borovem gozdiču pri Sabličih. Pravzaprav je šlo za vsaj štiri žarišča na razdalji nekaj kilometrov nad odsekom državne ceste Gorica-Trst med Sablič in Štivanom. Alarm so dali okrog 16.30. Na kraj so najprej prihiteli gasilci iz Trziča, spričo razsežnosti požara pa so jim kmalu priskočili na pomoč kolegi iz Gorice in Trsta, prostovoljni gasilci iz Doberdoba in Trziča, člani gozdarske službe.

Prvi dve žarišči, bližje Sabličem, sta bili pozno popoldne pod nadzorstvom, precej obsežnejše pa je ogenj napredoval pri drugih dveh. Zaradi nedostopnosti je bilo gašenje precej ovirano. Cestni odsek Sablič-Štivan so zaradi požara zaprli prometu. Po prvih izglelih kaže, da je kdo namerno podtaknil ogenj.

V novem gospodarskem središču v Ul. Cascino 5, z vhodom tudi iz Ul. Garibaldi 6 v Gorici, tel. 33150

LA BANCARELLA

VELIKO SKLADIŠČE

RAZNE KONFEKCIJE IN JEANSERIJE obvešča, da je v teku

POPOLNA LIKVIDACIJA OB KONCU SEZONE

ženske in otroške konfekcije, kavbojk, spodnjega perila in oblačil za prosti čas ter 100.000 izdelkov iz različnih stečajev.

PO NEVERJETNO NIZKIH CENAH

Obiščite nas, zadovoljni boste!

Obv. občini

Pogovor z Oraziom Bobbiom

Nekatere uspešnice gledališča »La Contrada«

Oktobra zborovanje slavistov

ZVONKO PETJE

Pogovor o gledališki dejavnosti na Tržaškem ne bi bil popoln, če ne bi vzeli v pretres tudi dejavnosti gledališča La Contrada, ki je nastalo v sezoni leta 1976. Med ustanovitelji tega svojevrstnega gledališča, ki si je pri tržaški publiki v teh nekaj letih pridobilo poseben ugled, je tudi Orazio Bobbio, še danes predsednik in glavni animator. Od svoje ustanovitve do danes si ta privatna ustanova iz sezone v sezono s posrečeno repertoarno politiko pridobiva vedno novih gledalcev ob tem pa ohranja publiko, ki ji je zvesta že od nastanka. Iz podatkov, ki se nanašajo na prejšnjo sezono, se da razbrati, da se je prisotnost publike na predstavah zvišala za 80%, kar je za tržaški kulturni prostor res nekaj izrednega, saj se s takim podatkom lahko ponaša le malokatero gledališče v Italiji.

Uspešnica lanske gledališke sezone je bila predstava Dva para dunajskih svilenih nogavic, katere avtorja sta Tržačana Carpinteri in Faraguna. Direktor Bobbio se lahko upravičeno ponaša s tem uspehom, saj si je komedijo ogledalo 21.000 Tržačanov. V lanski sezoni je gledališče prodalo skoraj štiri tisoč abonmajev, kar je res nekaj izrednega, če pomislimo, da se gledališče preživlja samo s svojimi sredstvi, ki seveda pogojujejo repertoarno politiko, saj boljše gledališke skupine tudi več stanejo. Kljub temu je Contrada uspelo priklicati v dvorano Cristallo, v kateri ima predstave, zavidljivo število abonentov.

Letos je Contrada prvič dobila podporo iz Sklada za Trst, ki jo bo skoraj v celoti porabila za obnovo dvorane, ki je res bila potrebna izboljšav, saj so bili nekdanji stari stoli nadvse neudobni. »Za ta prispevek bi se rad posebno zahvalil političnim silam, ki so se končno seznanile z našo dejavnostjo,« je ponosno poudaril Orazio Bobbio. Nova pa ne bo samo dvorana. Nove bodo tudi garderobe igralcev, medtem ko bodo dokončno premestili urade v bližnje poslopje.

Lanski repertoar gledališča La Contrada so sestavljala tako klasična dela, kot tudi dela sodobnih avtorjev. Med klasike iz lanske sezone lahko uvrstimo Molierevega Tartufa, med sodobne tekste pa Eno uro ljubezni češkega avtorja, disidenta in podpisnika Carte 77, Josefa Topola. Med uspešne lanske sezone se uvrščata poleg komedije Dva para dunajskih svilenih nogavic tudi Fejdeaujev Gospod gre na lov in Molierev Tartuf. »V naših repertoarnih izbirah lahko napravimo kako napako,« je pripomnil Bobbio »... toda naša zvesta publika nam zaupa, lahko nam tudi kaj zameri. Vseka-

kor nam da tudi možnost, da napake iz repertoarja lanske sezone popravimo.«

Posebno pomembna je za gledališče La Contrada tudi mladina. Skupaj s Tržaško pokrajino je gledališče organizator pobude Vabilo v gledališče, s katero omogoča višješolski in univerzitetni mladini, »... da si za smešno vsoto oglada kar šest predstav,« je dodala Lucia Negrinis, ki je pri gledališču La Contrada odgovorna za tisk.

Denarna kriza, s katero se že leta borijo ostale tržaške gledališke ustanove, še ni prekoračila praga gledališča La Contrada. »Za našo dejavnost ne potrebujemo dosti denarja, ker ga ne mečemo skozi okno, vsa sredstva namreč dobro vnovčimo,« je ponosno pripomnil Bobbio. Če bo letos to gledališče v krizi, bo to iz čisto svojevrstnih razlogov. V krizo bi lahko zašlo, če bo preveliko povpraševanje po abonmajih. Prekomerno povpraševanje bi se lahko obrnilo v ekonomsko škodo gledališča, ki bi za zadoščenje prevelikega števila abonentov moralo podaljšati gostovanja gledaliških skupin. Te skupine pa so bolj ali manj drage in vsoto, ki bi jo gledališče moralo njim izplačati, La Contrada ne bi nadoknadila z abonmaji. Gledališče je prav iz tega razloga ustanova, ki se s težavo preživlja brez državnih prispevkov. »Sponsorizacija lahko privede do razmerja, ki ni vedno najboljše za gledališče, saj ga sponsor lahko omejuje pri repertoarnih izbirah. Torej ne imeti sponsora - je tudi dober sponsor,« je še dodal Bobbio.

Med pomembne dogodke, ki spadajo v zgodovino tega mladega gledališča, lahko uvrstimo tudi majhen dogodek izpred nekaj let. Orazio Bobbio je namreč takrat bil eden izmed redkih gledališčnikov, ki je v dvorano povabil slovenske in italijanske otroke in ti so se skupaj zabavali na otroški predstavi. Skupaj so preživeli dve uri, kar seveda ni veliko, ampak je v skladu z njegovim političnim nazorom in ideali.

»Otroška predstava je v današnjem kontekstu pridobila na pomenu,« je poudaril Bobbio. »Na oder se ne more postaviti več otroške predstave, ne da bi pri tem upoštevali nasvetov otroške psihologije. Predvsem pa zato, ker ima vsak otroški starostni pas svoje značilnosti in temu primerno moramo postaviti predstavo na oder.«

Res je, da otrok potrebuje človeško toplino in ima rad odnos, ki ga vzpostavi z igralcem. Toda gledališče še zmeraj izgublja nasproti televiziji, ki je, kot pravi Bobbio, »... zanesljiv prijatelj, ki te kot plin počasi zadušil in, kar je najhujše, človek se tega sploh ne zave!«

Gledališče La Contrada skuša vzpostaviti stike tudi z gledališči v Jugoslaviji. V njihovi dvorani

Cristallo je pred kratkim gostovalo Beograjsko gledališče. Sami so že gostovali v Ljubljani in Zagrebu. Dobre odnose imajo tudi z italijansko manjšino v Jugoslaviji, ki jih je zmeraj dobro sprejela v svoji sredi. S temi gostovanji v krajih, kjer živi italijanska manjšina, prispeva La Contrada na svoj način k ohranitvi italijanske manjšine v Jugoslaviji, njene kulture, morale in jezika.

Naslednjo sezono bo otvorilo delo Carpinterija in Faragune, torej besedilo avtorjev, ki sta v lanski sezoni pripomogla k izrednemu uspehu. Njuno ime je za gledališče La Contrada prava garancija za uspešen začetek. Vse, kar sta priznana avtorja napisala za gledališče, so gledalci izredno dobro sprejeli. Zato je nerazumljivo, da so ju mestne gledališke ustanove celih deset let ignorirale. Poleg Carpinterija in Faragune bodo na repertoarju naslednje sezone Gozzanijevi Metulji v izvedbi Paola Polija, gledališka skupina Contrade bo postavila na oder tudi koncertni večer, kar bo pravi dramaturški pregled proze raznih avtorjev, med katerimi bosta tudi Svevo in Slataper.

Likovna umetnost na stičišču kultur

(1.)

NACE ŠUMI

Nobena nazorna predstavitev izbrane teme ni mogoča, če najpoprej ne opozorimo na geografsko lego slovenskega ozemlja in na njegovo notranjo razčlenjenost. Šele od tod se potem s pridom obrnemo k zgodovinskimi dogajanjem z vso paleto gospodarskih možnosti, političnih in družbenih povezav in organiziranosti ter ne nazadnje tudi k ožji kulturni sferi, v kateri pripada likovni umetnosti vsekakor vidno in nezamenljivo mesto.

Ozemlje, ki so ga v šestem stoletju začeli zavzemati Slovenci, je bilo skraja seveda mnogo večje, kakor je danes. Saj je znano, da smo v naslednjih stoletjih izgubili tri petine prvotno poseljenega teritorija. To ozemlje zajema svet vzhodnoalpskih dolin do odlomkov Panonskega nižavja pa od dela severne obale Jadranskega morja tja do obrobja Balkanskega polotoka, torej predvsem kraško območje. Poseljeni slovenski prostor je kljub sorazmerni majhnosti takšen, da nekateri znanstveniki izražajo svoje začudenje, kako so ga mogli Slovenci obdržati. Ni samo geografsko razčlenjen z vsemi posledicami za značaj kulture, marveč je hkrati lociran na občutljivi točki, kjer se križajo interesi velikih zaledij; izredno pomembna je njegova geografsko-politična prehodnost, saj je to ozemlje skozi vso znano zgodovino civilizacije ne glede na obrobnost v razmerju do večjih središč in koncentracij v bližnji in daljni sosesčini predstavljalo usoden prehod za pretok interesov, moči in kultur.

Pomen prostora se je zdelo potrebno posebej poudariti, ker že dalj časa spričo atraktivnosti družbenih gibanj in ideologij preradi pozabljamo na njegovo pomembnost za vse in vsakokratno dogajanje ter za vsakršen kulturni profil tudi v najožjem smislu besede. Prostor je možnost in hkrati omejitev, tudi danes, ko so komunikacije na videz neomejene, ko so izbrisane meje in ko se svet v mnogih pogledih unificira. Tudi v tem procesu pomeni prostor pomemben dejavnik, saj je neizbrisno vgrajen v temelj naše identitete. Najbrž je mogoče pritrlditi znanim tezam, kako ob vsem svetovljanstvu in celo sorazmerno z njegovim širjenjem in poglabljanjem potrebujemo lokalno vezanost, da bi se naša zavest in naše čustvovanje razpršila, da se ne bi utopila v splošnosti, marveč z individualnim k njej prispevala.

Označene lastnosti slovenskega prostora, njegova notranja razčlenjenost in njegova lega v širšem srednjeevropskem svetu so odločilno prispevale ne samo k spremenljivkam v življenju civilizacije na teh tleh, marveč prav tako k nekaterim stalnicam, brez katerih tudi likovne kulture ni mogoče prav razumeti.

Že med obema vojnama je slovenska umetnostna zgodovina s pobudnim deležem France-
ta Steleta ugotovila usodnost tega prostora in

njegovo vpetost v širše dogajanje. Odločilna je lega našega ozemlja med sredozemsko kulturo Italije in celinsko notranjostjo Srednje Evrope. Nasproti enovitim pobudam italijanskega prostora se srednjeevropske silnice pahljačasto raztezajo od izrazitih vzhodnoalpskih in južnonemških pobud tja do panonskih. Po drugi strani pa je to ozemlje hkrati vključeno med zadnje odmeve kulturnih sunkov evropskega Vzhoda in močnejše, prevladujoče pobude Zahoda kot sorazmerno enovitega kompleksa. Nekatere silnice so sorazmerno stalne, druge živijo v posameznih obdobjih ali pri posameznih ustvarjalcih. Razmerje do Sredozemlja in Srednje Evrope kot severnjaškega pola naše likovne kulture je Stele opredelil znotraj pasu med Ligurskim zalivom in Kvarnerjem tostran alpske verige, torej med evropskim Jugom in Severom v likovnem izražanju. Vredno je tukaj navesti bistro pomombo Otta Demusa, da se severnjaškost v likovni umetnosti ne kaže samo v merah zemljepisne širine, marveč prav tako in celo zelo odločilno v nadmorski višini: kolikor višje stojimo, toliko bolj severnjaški je značaj likovnega izražanja. Podnebje je potentakem dejavnik, ki si ga v likovni kulturi ni mogoče odmisлити.

Na vpetost med evropskim Zahodom in Vzhodom nas je vseskozi opozarjala najprej arheološka veda, saj njenih »kultur« ni mogoče razložiti brez upoštevanja tega vidika; nanj je treba navezati razlage vrste pojavov srednjeveške umetnosti, ko tudi na naše ozemlje, največkrat posredno, učinkuje bizantinska kultura, nanj merijo nekatere analize opusa take izjemne osebnosti, kakor je končno nedavno v evropski razvid včlenjeni Jože Plečnik. Seveda pa je treba imeti pri tem pred očmi še neko dejstvo. Slovenski prostor je hkrati tudi del kontinenta, del Evrope, zato se v vrsti odločilnih kulturnih pobud pojavljajo tudi pri nas za vso Evropo veljavne institucije, ki povezujejo sicer tudi raznolike dele v širšo celoto. Prav tako ne smemo niti za hip pozabiti, da nam takšni vidiki, torej evidentiranja zunanjih pobud zalednih oziroma zunanjih kulturnih središč in kulturnih koncentracij, ki se v mnogocem povezujejo s političnimi tvorbnimi in etničnimi nosilci, ne smejo zastreti pogledov v notranje dogajanje na slovenskih tleh. Ugotavljanje notranjih kulturnih pobud, četudi včasih še tako skromnih, je ena izmed nalog sleherne, tudi umetnostne stroke, nalog, ki so jih nekdanj povezovali v pojem domoznanstva.

Zatorej bodimo pravični kulturnemu življenju na teh tleh, dogajanju, v katerem se Slovenci in slovensko ozemlje ne pojavljajo kot objekt zaledij in zunanjih pobud, marveč kot subjekt dogajanja, kot subjekt, ki ustvarja tudi sam, ki prikazuje zunanje pobude svojim možnostim in ki končno nujno išče sintezo širšega sveta prav v tem prostoru, ki ga je pesnik Valentin Vodnik imenoval »prstan Evrope«.

Kaj lahko torej danes rečemo z upoštevanjem opredeljenih izhodišč o značaju likovne umetnosti pri nas, kako lahko opredelimo našo likovno umetnost na stičišču kultur? V zadnjih desetletjih je naši znanosti uspela opredelitev kulturnega okvira Slovencev v prvih stoletjih po naselitvi. Dokopali smo se do nazorne predstavitve tako imenovane karantanske kulture nekdanjega široko poseljenega ozemlja, kulture, ki se kaže kot varianta znotraj karolinške države uveljavljenega modela s sintezo tradicij, hotenega naslona na antične prvine in starejših slovanskih sestavin. Prostor karantanske kulture se pokriva z ozemljem Karantanije; od tod upravičenost termina. Karantanska kultura potemtakem spričuje našo ustalitev v tem delu Evrope, našo priključitev k tistemu kompleksu, ki ga označujemo kot Zahodno Evropo. Vezi z Balkanom oziroma s panonskim kompleksom se tukaj odločilno podreajo kulturnemu profilu evropskega jedra. Pomembna novost te priključitve na Zahod je monumentalna arhitektura sakralnih stavb, katerih vzorci so zajeti iz zahodnega sveta ter očitno preko našega ozemlja potujejo tudi v osrčje srednjeevropske moravske države. Notranja členitev karantanske kulture je za zdaj še v povojih, podobno velja za monumentalno stavbarstvo z značilno pletenastostjo skulpturo vred, ki se pojavlja sicer na vsem območju karolinške države.

Ugotovljeno je, da so v tej dobi vsa pomembna kulturna središča za razvoj Slovencev zunaj našega etničnega ozemlja, kar je seveda imelo velike, če ne kar odločilne posledice v kasnejšem kulturnem razvoju. Obe prestolnici slovenske državnosti v zgodnjem srednjem veku, Krnski grad in Pribinova rezidenca ob Blatnem jezeru sta, kakor je znano, tudi danes zunaj ozemlja SR Slovenije, obe popolnoma nezadostno preučeni. Prav v zadnjih letih uspeva slovenski znanosti, posebej umetnostni zgodovini, pomemben prodor v odkrivanju ohranjenih materialnih pričevanj o monumentalni arhitekturi predromanske dobe pri nas. Tudi ta nekdanj tako zamegljeni čas postaja torej otipljiv.

Mnogo jasnejša je podoba o značaju naše likovne umetnosti v romanski dobi. Tukaj je izredno poučna hierarhija stavbnih nalog v vrsti cerkva. Z evropskim dogajanjem celo v odločilnih jedrih samostanske kulture nas vežejo nekatere filiacije samostanov starih redov, v enem primeru imamo na naših tleh celo prvi primer inovativnega arhitekturnega kiparstva na tleh nemškega cesarstva, kamor smo bili vključeni (kartuzija Žiče). V naših samostanskih skriptorijih se razvijajo lastne variante rokopišnih iluminacij (Stična), z vrsto samostanov kot nosilcev kulture se zdaj pojavijo kulturna središča na domačih tleh. Nekateri spomeniki sodijo v sam vrh evropske romantike (Krka na Koroškem). To velja za skupino ambicioznih samostanov. Za skromnejše samostan-

ske komplekse, za skupino župnih cerkva in prav posebej za dolgo vrsto podružnih cerkva pa je povezanost s posameznimi kulturnimi kompleksi in obenem popolna prilagoditev lokalnim možnostim očitna. V glavnem ločimo tukaj splošni zahodni in sredozemski tip cerkva s polkrožnimi absidami ter severnjaški, torej na nemško zaledje ali osrčje vezani tip cerkva s kornim zvonikom. Za razmejitev uveljavljanja teh dveh tipov v splošnem velja reka Drava kot meja misijskih področij Salzburga in Ogleja. Med lokalnimi skupinami je posebej zanimiva istrska na čelu s Hrastovljami.

Podobno kakor v cerkveni vrsti tudi v profani dokazujejo dvojnost ponudnikov zdaj že številni gradovi. Na južne pobude opozarja pravilno zasnovani kastelni tip, na severnjaške svobodnejše zasnutke. In nazadnje ne gre prezreti okoliščine, da se romanske slogovne oblike primejo tal tudi v podeželski stanovanjski arhitekturi, posebej na Krasu.

Gotika že desetletja velja v naši znanosti kot obdobje, ki nas po eni strani poveže s pomembnimi srednjeevropskimi in italijanskimi pobudami, obenem pa omogoči širok razmah lastnega ustvarjanja. Razvoj se vse bolj opira na mesta kot nove dejavnike kulturnega življenja; na našem ozemlju imamo tedaj pravi mozaik likovnih narečij in jezikov. Na skrajnem jugozahodu, v Istri, ki je tedaj del beneškega ozemlja, imamo odlične primerke beneške umetnosti, v Gorici stikališče italijanskih in severnjaških pobud, na Štajerskem se okrog leta 1400 uveljavijo ideali dvorske umetnosti, na Kranjskem zaživijo vzorci meščanske cerkvene dvorane, na Koroškem se ob južnjaških čutijo črte severnjaškega izražanja v ekspresivni smeri, tamkaj se najbogateje razmahne tudi poznogotski barok. Tako se torej v cerkveni arhitekturi in umetnosti v polni meri čutijo regionalni okviri likovnega izražanja, tedaj prvič zaživijo posamezni prostori. Te ugotovitve naj ilustriram z izbranimi primerki. Za Štajersko naj spregovori Ptujška gora, s svojo stopnjevano dvorano cerkvenega prostora, odlično plastiko mednarodnega mehkega sloga, ki so jo priklicale v življenje mednarodne zveze plemstva, na koncu pa naj v Križevih kapeli pokažem še primer imenitnega stenskega slikarstva iste usmeritve gostujočega mojstra. Na Kranjskem imamo pol stoletja kasneje najčistejši primer prave cerkvene dvorane, v Kranju strogo centraizirane, zvezdasti obok pa je obogaten s kamnoseškimi izdelki sklepnikov: sinteza južnonemškega prostora z domačim kamnoseštvo. Koroška: tu so ohranjeni zgledi posebnega tipa prostora z notranjimi oporniki, ki se napaja z zgledi srednjeevropskega zaledja. V Kopru nastane bogat primerek beneške cvetoče gotike, ohranjene v zazidani prtilični lopi katedrale.

Tenis: po hudih bojih v Davisovem pokalu Italijani le ugnali domačine

SEUL — Paolo Canè je teniško Italijo predramil iz hudih sanj. V odločilnem dvoboju za obstanek v prvi jakostni skupini tekmovanja za Davisov pokal je namreč po pričakovanju pregazil južnokorejskega tekmeča, rezervo Kim Bong Sooja. Delni izidi srečanja namreč nazorno pričajo o breznosti, ki zija med igralcema: 6:3, 6:1, 8:6. Canè si je v teku prvih dveh nizov privoščil nemočnega nasprotnika in številnemu občinstvu postregel s kopico navdušujočih udarcev. V sklepem nizu se je mladega Italijana polastila neučaknost in mu postavila zasedo podaljška, ki se mu je Canè ne brez težav za las izognil. Gibljivi in neutrudljivi Južni-Korejec ga je dohitel pri izidu 5:5 in mu vili prepotrebno merico skromnosti in poštenosti, ki mu je omogočila, da je v nadaljevanju slednjč vendarle ugnal trdoživega Kima in pretečeno ujo v samem vrhu italijanskega tenisa.

Nesluteno naporna preizkušnja se je za italijansko izbrano vrsto nenapovedano zavlekla in tako načela počutje

in same odnose znotraj same tekmovalne zasedbe. Poglavitni značilnosti petdnevnega dvoboja sta nedvomno bili živčnost in negotovost, nasledka neugodnih vremenikih razmer, ki so vsekoli ovirale reden potek srečanj. Vsekakor pa ne gre pripisati nenadejanega uspeha južnokorejskih amaterjev zgolj kakšnemu domnevemu gostiteljem naklonjenemu vremenu, kajti sam trener italijanske reprezentance, Paolo Bertolucci, je ob izteku poslednjega tekmovalnega dne izjavil, da je kakovostna raven nasprotnikovih posameznikov krepko presegla najbolj črnogleda pričakovanja.

Medtem so se v kanadskem Vancouverju začela tekmovanja za Federati-on cup. Gre za žensko mednarodno ekipno tekmovanje, ki naj bi se isto-večilo z moškimi Davisovim pokalom. Tekmovanja se v zasedbi Cecchini, Garrone, Nozzoli in Reggi udeležuje tudi italijanska izbrana vrsta, ki nastopa v svojstvu enega od osmih nosilcev skupine.

Košarka: mladinsko SP v Bormiu v znamenju polemik Danes start kljub nasprotovanjem

BORMIO, SONDRIO — Svetovno mladinsko košarkarsko prvenstvo bo naposled lestartalo, čeprav je bila izvedba manifestacije še v dvomu do včeraj zvečer, zaradi novega zemeljskega plazu prav v bližini Bormia, ki je terjal spet človeške žrtve.

Prvenstvo bo, pod silo razmer, potekalo z velikimi okrnitvami, brez vseh okvirnih prireditev.

Postavlja se vprašanje, ali je sploh umestno prirejati košarkarsko SP v Valtellini prav v tem trenutku in s tem v zvezi se je razveljala polemika med italijansko ter mednarodno košarkarsko zvezo in tamkajšnjo javno upravo.

V dopoldanskih urah sta pokrajinski svet in organizacijski odbor »mundiala« izdala tiskovno sporočilo o ponovni prekinitvi tekmovanj, kajti v celotni okolici Bormia so vzpostavili stanje pripravljenosti, čeprav v samem mestu naj ne bi bilo nobene nevarnosti.

Predsenik italijanske košarkarske zveze, Enrico Vinci, je pa takoj za tem

izjavil, da bo prvenstvo redno potekalo, češ da je nemogoče prisiliti reprezentance 12 udeležencev držav na nadaljnje čakanje, z nevarnostjo, da bi nato dokončno stornirali celotno prireditev.

Tako je obveljal sklep, ki so ga sprejeli Vinci, župan Bormia, občinski odbornik za šport in pa predsednik mednarodne košarkarske zveze, Robert Busnel.

Predsenik Pokrajine, Roberto Marchini, je grenko reagiral na potezo športnikov in dejal, da postaja potek SP v obstoječih razmerah nekaj tujega za lokalno realnost v teh nesrečnih dneh. Marchini je nadalje povedal, da je pokrajinski svet razveljavil sklep o organizaciji turnirja, toda da ni mogoče preprečiti zveznim predstavnikom izvedbe tekem, če je po njihovi uvidenosti to umestno.

Prefekt Sondria je pa izjavil, da ni varnostnih razlogov, ki bi narekovali preložitve tekmovanj ter da je celotna

zadeva v pristojnosti župana. Oceniti je treba umestnost in primernost izvedbe tovrstne prireditve, to pa je odlošje izključno politični problem, je svoj poseg sklenil prefekt.

V večernih urah so dokončno potrdili, da bodo »mondiali« redno potekali. Izpeljali bodo le tekmovalni del. Po neuradnih vesteh naj bi se za potek izrekel tudi sam izredni vladni komisar Zamberletti. Med drugim so na skupnem zasedanju predstavnikov zveze in občinske uprave odločili, da bodo izkupiček celotne manifestacije darovali za pomoč prizadetemu prebivalstvu.

Italijanski selektor Filippo Faina je medtem izbral dvanajsterico košarkarjev, ki bodo branili čast Italije. Iz širšega seznama sta izpadla Milesi in Esposito.

Današnji spored (1. kolo): Nigerija - Avstralija; Taiwan - Italija; Jugoslavija - Kitajska; ZRN - Kanada; ZDA - Portoriko; Brazilija - SZ.

Nogomet: konec počitnic Tudi Inter na pripravih

Včeraj so se na klubskem sedežu zbrali nogometaši Interja, ki so že zvečer odgovorili v Varese, kjer bodo opravili prvi cikel priprav. V drugem milanskem moštvu je letos malo novosti. Med nakupi izstopata belgijski nogometaš italijanskega porekla Enzo Scifo, ki je doslej igral za Anderlecht in pa Aldo Serena, ki se v matični klub vrača z enoletnega posojila pri Juventusu.

Trener Trapattoni je obnovil svojo pogodbo in svoje delovno razmerje z Interjem podaljšal do leta 1990. Ostali novi nakupi so Nobile (Lecce), Mandelli (Lazio) in Civeriati (Monza), medtem ko so moštvo zapustili Rumennigge, Tardelli, Marangon, Garlini, Cucchi, Accardi, Pellegrini in Dondoni. Kaže tudi, da je zaradi padca v vrednosti prvih treh, ki so bili svojčas zelo dragoceni, pri Interju sklenili borzo s kakimi 10 milijardami deficita.

Trapattoni je na vsak način optimist glede bodočnosti. V nasprotnem primeru, kot je sam rekel, bi ne podpisal večletnega dogovora.

Na dlani je, da ni bil Interjev zbor tako slovesen, kot Milanov, ko se je v Palatrussardiju zbrala večstisočglava množica, vendar pa so Altobelli in tovariši prepričani, da se ne bodo odrezali slabše od mestnih tekmecev.

Košarka: v Gorici in Vidmu zbora deželnih prvoligašev »Orjaki« kmalu na delu

GORICA, VIDEM — Košarkarji goriskega prvoligaša Segafredo so se včeraj zbrali na društvenem sedežu, kjer je bila predstavitev letošnjega moštva, ki je pa trenutno še brez drugega tujega igralca. Letošnja postava Segafreda bo prenovljena v petih desetih. Znano je namreč, da bodo vrste goriskega kluba okrepili Vitez, Bobicchio, Esposito in Arsenije Pešić, bivši član beograjskega Partizana, tuzlanske Slobode Dite in beograjskega IMT. Navedeni četvorki se bo v kratkem pridružil še ameriški center, medtem ko so ostali igralci, ki bodo sestavljali De Sistijevo ekipo, še Marušić, Lorenzi, Bullara, Devetti, Corpaci in Zaban.

Prav gotovo bo Segafredo letos najbolj »slovanska« postava italijanske A-2 lige (Devetti, Marušić, Pešić in Vitez).

Vodstvo kluba pa je sporočilo, da se bo letos odpovedalo že tradicionalni udeležbi na turnirju Lignano basket, tako da bo za »ognjeni krst« potrebno počakati turnir Alpe - Jadran.

V Osoppu so pa včeraj predstavili tudi košarkarje, ki bodo letos nastopali v dresu videmskega Fantonija. Igralci bodo na majicah nosili tudi napis »Italia 90«, saj bo Videm organizator enega izmed izločilnih tekmovanj na prihodnjem nogometnem SP.

Predsenik Cainero in trener Toth sta izjavila, da so v ekipi pretežno novi obrazi, saj so od lanske postave ostali samo Bettarini, Milani in Solfrini. Med nakupi vsekakor izstopata bivši »cibonaš« Mihovil Nakić in 209 cm visok temnopolti center Tony Costner, ki je že igral za Napoli. Za Videmčane predstavljata znatno okrepitev prihod centra Seebolda iz Benetk in povratek Valeria, ki je igral v drugi ligi.

Košarka: televizijski prenosi

BOLOGNA - Včeraj so predstavniki zveze italijanskih košarkarskih prvoligaških klubov podpisali dogovor z vodstvom RAI glede prenosov košarkarskih tekem. Vsako soboto bo druga mreža italijanske TV prenašala drugi polčas tekme prvoligaškega prvenstva.

Višek polemik o razsodbi zoper Triestino in Empoli Vpleten tudi parlament

CAMPOBASSO — Polemike v zvezi s sklepom razsodišča italijanske nogometne zveze o domnevnem prikrjojevanju izidov prvenstvenih tekem med Triestino in Empolijem bodo prodrle celo v parlament. Komunistični poslanec Edilio Petrocelli nemerava namreč čimprej sprožiti razpravo, ki naj bi zaobjela sam državni politični vrh. »Nemudoma nameravam nasloviti na ministra za šport in turizem ustrezno parlamentarno vprašanje, kajti sodim, da gre za izjemno protislovno, krivično in doseđanji sodni praksi naravnost rogačajoče se razsodbo. Člani razsodišča so brezobzirno prezrli pravno neopredne zahteve javnega tožilca. Triestini in Empoliju je bil usojen neposreden izpad, njunima predsednikoma De Riùju ter Pinzaniju pa petletne prepoved opravljanja funkcij. Naj vnovič naglasim neovrgljivo dejstvo, da je Corrado De Biase iznesel brezhibno osnovano obtožnico, ki je temeljila na merodajnem dokaznem gradivu. Razsodišče pa je ravnalo nedopustno, izneverilo se je osnovnim postavkam, ki so jih zakoličile prejšnje tozadevne

obravnave. Nezaslišana lahkomišelnost in prizanesljivost razodnikov bo pač opogumila vsakršne mešetarje in goljufe, ki se bodo lahko brezskrbno posvečali malicnemu podobe italijanskega nogometa.

Srboriti Petrocelli kani pobarati pristojnega ministra po ukrepih, ki naj ne bi izzveneli zgolj lepotilno, marveč da bi temeljito posegli v razpravo še pred uradnim uvodnim shodom članov vrhovnega razsodišča, ki se bodo sestali v Rimu v petek, 31. t. m. »Športna pravica se mora znebiti nepredirne koprene dvoumnosti, ki utegne brezprizivno načeti ugled celokupnega italijanskega športa.«

Nadvse odločno sta razpoloženi tudi vodstvi Campobassa in Brescie, ki nenehno oskrbljujeta javnost z utemeljitvami pritožbe, ki ju bosta naslovili na vrhovno razsodišče. Tiskovna konferenca, ki jo nameravata prirediti neposredno pred uvodnim zasedanjem razsodišča bo še poslednjič potrdila neomajno nasprotovanje prikrajsanih društev sporni prvostopenjski razsodbi.

Atletika: na absolutnem italijanskem prvenstvu Odlična Serrani in Pavoni

RIM — Na včerajšnjem prvem dnevu absolutnega italijanskega prvenstva v atletiki, ki se te dni odvija v Rimu, so dosegli nekaj dobrih rezultatov. Tehnično najboljšo znamko je verjetno v metu kladiva dosegel Lucio Serrani. Tretjevrščeni na univerziadi v Zagrebu je namreč zalučal orodje 74,18 m daleč. Gledalci in izvedenci pa so včeraj največ pričakovali od Pierfrancesca Pavoneja. Slednji je v polfinalu teka na 100 metrov dosegel »ročno« znamko 10"19, kar je vsekakor odlično, v finalu pa elektronsko »le« 10"39. Alessandra Bonfiglioli je dosegla svoj prvi državni naslov v skoku v višino, enajstič pa je v teku na 400 metrov zmagala Erica Rossi.

IZIDI: met kladiva moški: 1. Serrani 74,18 m; met diska M: 1. Martino 60, 48 m; troskok M: Badinelli 16,17 m; tek 100 m M: 1. Pavoni 10"39; tek 5.000 m M: 1. Ranieri Carenza 13'55"44; met diska Ž: 1. Marelo 57,28 m; skok v višino Ž: 1. Bonfiglioli 186 cm; tek 400

m Ž: 1. Rossi 53"10; tek 3.000 m: 1. Posimai 9'08"77; štafeta 4 X 100 m Ž: 1. Olio Sigillo Endas Ancona 47"08.

Šah: Ljubojević prekinil s Portischem

SIRAK — V devetem kolu medconškega turnirja za dodelitev izzivalca svetovnega šahovskega prvaka Kasparova, je zadnja leta najuspešnejši jugoslovanski šahist Ljubojević prekinil partijo z Madžarom Portischem v nejasnem položaju. Na skupni lestvici vodi eden favoritov za končno zmago Sovjet Beljavski.

IZIDI 9. KOLA: Nunn - Todorčević 1:0; Portisch - Ljubojević prek.; Beljavski - Milos 1:0; Alan - Benjamin 0:1; Salov - Kristjansen 1:0; Velimirović - Flear 1:0; Hjartarson - Marin 1:0; De La Villa - Adorjan remi; Boazis - Andersson remi.

LESTVICA: Beljavski 6,5 (1); Nunn, Salov in Hjartarson 6, Ljubojević in Portisch 5,5 (1) itd.

Na občnem zboru v Kulturnem domu v Sovodnjah Pri ŠD Sovodnje izpolnili vse zastavljene cilje

Posnetek s ponedeljkovega občnega zbora ŠD Sovodnje

V prijetnih prostorih Kulturnega doma v Sovodnjah je bil v ponedeljek zvečer redni občni zbor Športnega društva Sovodnje.

Kljub že izrazito poletnemu času, se je na ponedeljkovem občnem zboru zbralo prav lepo število članov društva, gostov in športnih navdušencev. Zboru je predsedoval Marjan Tomsic, uvodni govor pa je imel predsednik društva Lucio Fajt.

V krajšem, a jedrnatem posegu je predsednik zadovoljno povedal, da je delovanje društva v tem poslednjem letu doseglo vse zastavljene cilje. Poudaril je pomembnost združevanja odbojarskih ekip, zaželel si je, da bi v bodoče prišlo do združevanja tudi nogometnih športnih sil.

Sledilo je podrobno in obširno tajniško poročilo, ki ga je pripravila tajnica Gianna Marson. Povedala je, da je društvo gojilo poleg nogometa in ženske odbojke tudi rekreacijsko telovadbo.

Pri nogometu sta nastopali v prejšnji sezoni dve ekipi, in sicer članska

v 3. amaterski ligi ter ekipa cicibanov. Člansko ekipo je lani društvo pomladilo, kljub temu je na koncu prvenstva, v katerem je nastopalo 14 goriških moštev, osvojilo solidno 6. mesto. Poleg nastopanja v tem prvenstvu se je ekipa udeležila raznih turnirjev v Poggiju, v Biljah, v Zagraju (1. mesto) idr. Cicibani so, kljub neizkušenosti, pokazali veliko voljo do treniranja, zato s časom tudi rezultati ne bodo izostali.

Velik uspeh je zabeležila združena ženska odbojarska ekipa Doma Agoresta, ki so jo sestavljale odbojkarice društva Sovodenj in goriškega Doma. Ta je namreč zaslužen napredovala v C-2 ligo. Z združenimi močmi so nastopili tudi z ekipo v prvenstvu under 16 (4. mesto) — ista ekipa je nastopila tudi v prvenstvu 1. divizije (5. mesto) — ter v prvenstvu under 14 (2. mesto). Društvo je gojilo tudi minivolley in prav zaradi tega kot tudi zaradi nogometne ekipe cicibanov niso organizirali otroške telovadbe. Poleg prvenstvenih nastopov so se vse ekipe udeležile tudi raznih turnirjev.

Sledili so pozdravi gostov. Najprej je društvo pozdravil predsednik Kulturnega društva Sovodnje Slavko Tomsic. Sledil mu je predsednik Športnega združenja Dom Jože Cej. Miloš Tabaj je spregovoril v imenu ŠD Juventina iz Štandreža. OZ sta še pozdravila tajnik ŠD Soča Benjamin Černic in predstavnik SZ Mladost iz Dobrek Dario Gergolet med drugim govoril o združevanju sil. Občni zbor je v imenu Občinske uprave pozdravil Emil Tomsic, sledil mu je Branko Černic, predstavnik Društva krvodajalcev. Zaključni pozdrav je prinesel predsednik teritorialnega odbora ZSSDI Aldo Rupel, ki je tudi nekoliko obširneje seznanil vse udeležence s športnim dogajanjem na Goriškem v prihodnjih dveh poletnih mesecih.

Po razrešnici staremu odboru so izvolili novi odbor, ki ga sestavljajo:

Ljubo Tomsic, Marino Luvisutti, Aleksander Šuligoj, Branko Ambrosi, Mirica Petejan, Zlatko Vižintin, Ivo Rojec, Igor Petejan, Rajko Petejan, Lucio Fajt, Gianni Marson, Davorin Pelicon, Gianna Marson, Marjan Tomsic, Pierino Krašček, Joško Krašček, Adriana Petejan, Rafael Ferfolja, Marjan Cijan, Fabjan Čevdek, Silvano Florenin, Egon Petejan, Marko Butkovič, Aleš Fajt, Moreno Marson in Rudi Devetak. V nadzorni odbor so bili izvoljeni: Marjan Devetak, Jožef Peric in Alojz Butkovič. (mč)

Preživite razburljiv popoldan na hipodromu Montebello

danesh ob 15.30

kratke vesti - kratke vesti

Plavanje: svetovni rekord Evansove na 800 m prosto

CLOVIS — Petnajstletna ameriška plavalica Janet Evans je v prvem dnevu državnega plavalnega prvenstva izboljšala svetovni rekord na 800 metrov prosto s časom 8'22"44. Ta rekord je vztrajal že dalj časa, in sicer od 5. avgusta 1978, ko ga je v Edmontonu v Kanadi postavila Tracey Wickham s časom 8'24"62 med igrami Commonwealtha. Evansova je vodila od začetka do konca tekme, po 400 metrih pa je celo pospešila ritem.

Sean Killion pa je postavil nov plavalni rekord ZDA na 800 metrov prosto s časom 7'52"45. Prejšnji je pripadal Johnu Mykkanenu (7'58"24).

Baseball: evropski naslov Nizozemski

BARCELONA — Nizozemska državna reprezentanca v baseballu je včeraj osvojila evropski naslov v tej športni disciplini. V finalni tekmi je namreč gladko premagala Italijo s 16:1. Španija pa je po gladki zmagi proti Belgiji zasedla tretje mesto. Končna lestvica je sledeča: 1. Nizozemska;

2. Italija; 3. Španija; 4. Belgija; 5. Švedska; 6. Francija; 7. ZRN; 8. San Marino.

Potapljanje: Enzo Majorca pridno vadi

SIRACUSA — Znani italijanski potapljač Enzo Majorca pridno vadi pred svojim rekordnim poskusom spusta v morske globine, med katerim naj bi presegel globino stotih metrov. Včeraj se je Majorca spustil do 80 metrov, vendar pa se med preizkušnjo, za katero je potreboval le 3'30", ni počutil najbolje zaradi vrtoglavice in simptomov bruhanja. Majorca je postavil svoj rekord 91 metrov spusta lani v Crotoneju, novega pa bo poskušal v petek.

Nogomet: Vucov novi trener Hajduka

SPLIT — Nekdanji zvezni trener bolgarske državne reprezentance Ivan Vucov je novi trener splitskega Hajduka. Vucov, ki je dobil dovoljenje bolgarske nogometne zveze, da se lahko poda v tujino, bo splitskega prvoligaša vodil dve leti.

Pogovor s tehničnim vodjo Borovega odbojbarskega odseka

I. Može: »Bogata bera odličij predvsem sad načrtnega dela«

Odbojbarski klub Bor se odpravlja na kratkotrajen oddih. Pravkar minulo tekmovalno obdobje je tržaškim ljubiteljem odbojke postreglo z obilno bero priznanj. Spisek odličij je izjemno bogat, za samo nizevanje naslovov smo se zglasili pri tehničnem vodji Borovega odbojbarskega odseka Igorju Možetu.

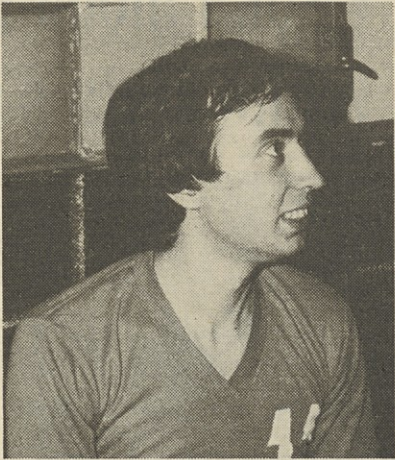
»Nad potekom letošnje sezone res ne moremo jadikovati. Sami izidi resda narekujejo samozavest in veder pogled v prihodnost, obenem pa terjajo trezen razmislek o skrb zbujajoči enosmernosti »priliva« tekmovalnih uspehov. Nikakor ne gre prezreti imenitnih dosežkov naših deklet, ne smemo pa spregledati poprečnih rezultatov na moškem področju.«

»Dejal si, da so levji delež »osvojitel« opravila dekleta. Bi nam navedel naslove, ki so jih spehala v društveno »malho« ?«

»Začnimo pri članicah, ki so si za las zapravile napredovanje v C-1 ligo. Dodatne tekme za prestop smo se nadejali do poslednjega kola prvenstva C-2 lige, izmuznila se nam je po lastni nedodnosti. Postava, ki je nastopila na pokrajinskem prvenstvu »under 18«, je zasedla spodbudno drugo mesto. Najvišje so se povzpele naše najmlajše: šesterki »under 16« ter »under 14« sta osvojili pokrajinski prvenstvi, postava minivolleya pa si je prepričljivo utrla pot v sam državni vrh.«

»Ob tolikšni beri odličij se človeku kar samo vsili vprašanje, od kod izjemna kakovost Borove ženske odbojke.«

»V dobršni meri nepričakovani dosežki so nedvomno nasledek strokov-

no osnovanega dela, ki nam ga je omogočil pokrovitelj, uvozno-izvozno podjetje Friulexport. Izoblikovali smo triletni vadbeni načrt, ki ga trenerji s pridom udejanjajo. Priznati moram, da so nas »posledice« takega pristopa do dela v marsičem prehiteli. V mislih imam zlasti najmlajše, ki so se proti pričakovanjem najbolje obnesle. Letošnji rezultati so sedaj godni za vknjiženje, služiti nam morajo kot izhodišče za smotno in v prihodnost usmerjeno dejavnost na mladinskem področju. Zamisel bomo dosledno izpeljali ob predpostavkah, da nam bodo zagotovljeni ustrezni vadbeni prostori in da bo pokrovitelj tudi v nadalje tako razpoložljiv kot doslej. Tudi kar zadeva trenerski kader, se nam zaenkrat ni bati prihodnosti. Igor

Tul in Marko Kalc, ki svojo vednost o telesni kulturi izpopolnjujeta na visokošolskem študiju v Ljubljani, oziroma v Rimu, bosta namreč v doglednem času društvu na voljo.«

»Po temeljiti obdelavi »prisojne« strani odsekovega delovanja se pa zdajle dotakniva skeleče rane: kaj pa počenjajo fantje?«

»Razlog za pomanjkljiv uspeh na moškem področju je zelo enostaven. Moška odbojka se namreč spopada z neizprosnima tekmečema košarko in nogometom, medtem ko je med dekleti odbojka daleč najbolj priljubljena panoga. Poleg tega pa Meblo predstavlja za mlado odbojkarico privid, ki mu je vredno brez oklevanja posvetiti precejšen del svojega prostega časa. Fantje so za podobno perspektivo prikrašteni, oziroma nismo jim sposobni preprečiti presedanja na košarko in zasledovanja Jadranske sanje. Položaj pa vendarle ni povsem brezupen; vzgojili smo namreč vrsto mladih odbojkarjev, ki dokaj uspešno nastopajo v članski vrsti.«

»Kako se nameravate postaviti po robu osipu mladih moških sil?«

»Zaenkrat smo se prisiljeni zadovoljiti z ohranitvijo priborjenih položajev. V kratkem pa nameravamo sprožiti pravcat »nabor« na nižjih srednjih šolah tržaške pokrajine. Sicer bo šlo za nadaljevanje ustaljenega in načrtnega »novačenja« deset do trinajstletnikov, skratka poslužili se bomo nenaдомestljivega in edino učinkovitega sredstva za pridobitev pomladka. V bodočnosti se nadejamo zadovoljivih dosežkov tudi na moškem področju.«

PAVEL VOLK

IGRA IN BISERI

Bogdan Biščak

19.

Le raztežaj višje je Pandora spustila iz svoje skrinjice nad nas se svojo naslednjo nadlogo. Igor, ki je plezal prvi, se je naenkrat znašel predaleč nad zadnjim klinom, pred nosom pa mu je v prepereli skali tičal takšen, da bi ga nerad obremenil. Tudi ko bi njegovi kvalitetnejši kolegi ne bili tako daleč spodaj. Skušal je splezati prosto, ne da bi ga uporabil, pa je kmalu ugotovil, da je skala preslaba in ne bo šlo. Pogledoval je dol k nam, kot da bi mu mogli kako pomagati. Pravzaprav je presenetljivo, kako je človek v takšnih trenutkih sam. Prijatelji so povsem blizu in vendar si sam sebi edini tovariš in sogovornik. Vse se izgubi, ostane le še tisti kos skale prek katerega si moraš izboriti ponoven stik s svetom. Prilezeš čez in spet sije sonce, spet so tu prijatelji s katerimi se lahko pogovarjaš, še enkrat se ti zazdi, da si ustvaril vso to lepoto okoli sebe.

Previdno se je Igor obesil v klin. Nežno, kot bi se bal koga zbuditi, se je pomikal navzgor in trenutek kasneje mu je Rado že smel slediti. Ko je do klina prišel »Ta mav«, ki je od grebine dalje vodil najino navezo, je hotel le preizkusiti, ali bo vzdržal še enkrat, pa mu je takoj ostal v roki. Igor, ki se je zgoraj zavedel, kakšno srečo je imel, se je temu le široko zarežal in spustil navzdol njuno vrvo. Zanimivo, da so nas takšni pripetljaji zmeraj bolj vzpodbudili, kot pa povzročili, da bi se resno zamislili. Dokazovali so nam, da je, ob popolni koncentraciji, mogoče obvladovati stvari do neslučenih možnosti.

Bivakirali smo na majhni, a za nas udobni polici, nekje na dveh tretjinah stene. Počasi nas je objemala tema in streha, ki zapira ves gornji del stene, visi pa 50 metrov izven navpičnice, se je kot grozljiva pošast pričela sklajnati nad nas. Po opisu nas je čakalo še najtežje mesto v smeri, vendar vse to naše razigranosti ta dan ni moglo zaustaviti. Bilo je toplo in dolgo v noč smo nakladali, neumni vici na naš lasten račun, ki bi nikomur ne izvabili nasmeha, so bili za nas tedaj vrhunec duhovitosti. Le počasi je prihajal spanec, prav nič nas ni mikalo pretrgati te čudovite trenutke sproščenosti in svobode medsebojnega razumevanja in popolnega zaupanja.

Ostal sem buden. Že v zadnji dolžni vrvi me je pričelo črčiti v trebuhu in na polici sem prilezel s tresočimi nogami. Po malem se je to nada-

ljevalo celo noč in že me je skrbelo, ali bom lahko jutraj normalno plezal. Poslušal sem mirno dihanje vseh treh zaspancev in prevzel me je občutek popolne varnosti. Vedel sem - spravili me bodo ven, pa če bom še tako slab.

Že več kot pet let smo plezali skupaj in med nami so nastale vezi, ki jih drugje nismo srečali. Ob štorijah o preprih med različnimi »strankami« po drugih alpinističnih odsekih smo se le prizanesljivo nasmihali, bili smo daleč, daleč nad tem. Popolnoma smo zaupali drug drugemu, tako med plezanjem, kot v življenju nasploh. Tisti drobni nadih tekmovalnosti, ki je med nami obstajal, je zmeraj ostal v zdravih mejah, nikoli ni prerastel v zavist. Nasprotno, vse uspehe ostalih treh smo vselej doživljali kot svoje lastne. Plezali smo izmenično v vodstvu le zato, ker smo se vsi želeli preizkušati na ta način in nikoli zato, ker bi morali ostalim dokazovati, da smo sposobni toliko kot oni.

Razvili smo neko posebno vrsto črne humorja in zafrkancije, ki sta bila možna le zato, ker smo vsak trenutek čutili, da želimo eden drugemu le dobro. V teh iskrih besedovanjih ni bilo namreč nobenih tabujev, vsakemu si lahko rekel kar si hotel in presneto malo jih je bilo, ki so v njih lahko sodelovali. V humor smo obračali stvari, ki jih je marsikdo smatral za »svete«, prav nič ni ostalo varno pred našimi posmehom. Imeli smo drug drugega in v besedah nam varnosti ni bilo treba iskati. Postali smo družina, v katero ni mogel prodreti nihče. Nekaj zato, ker je le malo ljudi sposobnih tako nekalkulantskih odnosov, nekaj zato, ker sami nismo želeli nikogar zraven. V vseh tistih letih, kar smo skupaj plezali, ni bilo na postojnski odsek niti enega novega alpinista.

Težko bi danes rekel, kaj nas je tako brezkompromisno združilo. Verjetno pa je bilo to dejstvo, da smo se našli v tisti fazi plezanja, ko smo ravno skozi alpinizem oblikovali svoj odnos do sveta in življenja. Če bi ta odnos spravil na skupni imenovalec, bi bil to »prezr do vsega konformnega in želja dokazati, da smo drugačni od vse te brezimne množice, ki se z zavzanimi očmi prebija iz dneva v dan.« V vsem drugem smo si bili namreč še kako različni, vendar je bila točka, na kateri smo se sešli, za vse štiri tako pomembna, da vse drugo enostavno ni šlo.

Igor Škamperle (levo) in Bogdan Biščak na vrhu Cime Burel

Popotništvo: športno-rekreativna dejavnost ali del planinstva

Premnogokrat menimo, da je planinstvo neka točno določena oblika človekovega udejstvovanja. Sprehodi ali ture po bližnjih ali oddaljenih hribi naj bi spadali v delokrog planinstva. Za izurjene ljubitelje gora pride v poštev še plezanje v vseh svojih oblikah. Zadnje čase postaja vedno bolj privlačna oblika vključevanja človeka v naravo tracking, ki zahteva trenirane in izurjenega človeka.

Pri nas se počasi utira pot še najmlajša oblika pešačenja v naravi: popotništvo. Sam izraz ne pove mnogo, ampak le nakaže osnovne smernice tega fizičnega udejstvovanja. Jasno je, da je govor o sprehodih v naravi, toda ne po visokih gorah (to je domena planinstva), in po manj znanih gricatih predelih. Taka rekreativna hoja je doslej vsa slehernemu človeku, ki uživa v neposrednem stiku z naravo.

Danes obstaja že mednarodna popotniška zveza, ki ima svoj osrednji sedež na Dunaju, slovenski popotniki pa so vključeni v planinsko zvezo Slovenije, kot samostojni odsek s svojo upravno strukturo. Skoraj sleherni človek si v svojem udejstvovanju postavi neke cilje. Cilji popotniške zveze so vsekakor ambiciozni in privlačni. Nameravajo namreč razprsti širino in počez po Evropi razne mednarodne pešpote. Krajevni odbori morajo skrbeti za urejanje in markiranje poti po ozemlju svoje domovine.

V Sloveniji je prevzel tehnično organizacijo teh poti Inštitut za gozdno

in lesno gospodarstvo (ali po domače rečeno gozdariji). Poti so tako speljane, da ni potrebna gradnja planinskih domov ali drugih objektov. Potrebni so le smerokazi, saj so pešpote speljane po stezah in kolovozih, katere uporablja kmečko prebivalstvo pri svojih vsakdanjih opravilih. Prenočišče in hrana sta v glavnem možna pri kmetih, ki so se dogovorili, da bodo na uslugo mimoidočim. Ker so poti speljane v glavnem po gricah, se popotnik mnogokrat približa vasem in zaselkom, kjer je možno prenočiti tudi v domači gostilni.

Smisel popotništva je predvsem spodbujati delovnega človeka k preživljanju prostega časa v naravi in mu omogočiti letni oddih s popotovanjem iz kraja v kraj na sodoben, cenen in učinkovit način, posamič, v družinskem krogu ali v skupinah.

Tem načelom so pristopili tudi gozdariji v Sloveniji, kadar so se vključili v izpeljavo pešpoti, znane s mednarodno oznako E6 Baltik, Wachau-Jadrano. Slovenski del poti se imenuje Ciglarjeva pot od Drave do Jadrana, v spomin pobudnika zamisli, ki pa žal ni pričakal do končne izpeljave zamisli same. Pot vodi po turistično manj znanih predelih Slovenije in Hrvaškega Primorja in seznanja popotnika z njihovimi naravnimi, kulturnimi in zgodovinskimi posebnostmi. Na vsej poti lahko spoznava popotnik življenje in delo domačih ljudi ter dejavnike, ki

odločajo o njihovem obstanku na rodni zemlji. Na tak način se utrjuje spoznanje o nujnosti varovanja narave in človekovega okolja ter misel o medsebojnem spoznavanju narodov zaradi sožitja in utrjevanja miru na svetu.

Omenil sem, da se zamisel o tej poti le počasi razvija v naši zavesti. Imamo še vedno občutek, da je to le nižja stopnja planinstva, namenjena tistim, ki si ne upajo ali ne morejo več v višje hribe. A vendar temu ni tako: to je specifična oblika uživanja narave.

V Avstriji na primer, kjer je zamisel o popotništvu že globoko zakoreninjena pri ljudeh, je ta oblika rekreacije dobro in pestro organizirana. Zveza prireja izlete, izdaja občasne publikacije, ki obveščajo člane o dopolnitvah pešpoti. Člani se mnogokrat zberejo na shodih in izmenjujejo popotniške izkušnje. Morda bo s časom tudi pri nas prišlo do miselnega preobrata, seveda če se bo dobila skupina ljudi, ki se bo začela ukvarjati z to dejavnostjo.

ODO KALAN

obvestilo

ŠZ SLOGA prireja v soboto, 1., nedeljo, 2. in ponedeljek, 3. avgusta tradicionalni ŠPORTNI PRAZNIK na dvorišču Gospodarske zdruge v Bazovici. Delovali bodo dobro založeni kioski, za zabavo bo poskrbel ansambel Zvezde.

Manfred Köchnlechner

ZDRAVA STAROST

1. Prehranuj se »pičlo« - vsaka KVANTITETA prizade ne KVALITETO!
2. Vzemi si čas in JEJ POČASI - najmanj pol ure za en obrok! (Zadostujeta dva obroka dnevno).
3. Skrbno grizi in vsak grizljaj dobro preslini: DOBRO ZGRIZENO JE NA POL PRÉBAVLJENO!
4. Pri jedi naj te ne moti pogovor pri mizi, naj te ne zapelje televizija ali branje.
5. Dajaj prednost POLNOVREDNI HRANI - sladkor, sladkarije, izdelki iz bele moke, konzerve itd. zdravju škodijo.
6. Spij najmanj 1,5 do 2 litra tekočine dnevno v obliki vode, slatine, zeliščnih čajev, sladke kave ali limoninega soka.
7. Izogibaj se PRAVE KAVE, LIMONADE, SADNIH SOKOV in MLEKA kot pijače. (Mleko je živilo in ga je treba jesti).
8. Izogibaj se alkohola in nikotina !!! Dovoljeno je zmereno pitje: kozarec suhega vina ali piva pri jedi.
9. Če sploh večerjaš, večerjaj malo. Pri tem se izogibljaj SUROVE HRANE, kot sta sadje ali zelenjava.
10. Poskrbi, da boš imel zmeraj s čim gristi! Ustna higiena in dnevna skrb za čisto telo sodita k skrbi za zdravje!

11. Skrbi za pravilno in redno PREBAVO, ki se pri pravilnem načinu življenja in prehranjevanja vpelje sama od sebe.

12. Jej samo, kadar si lačen in nehaj, ko si sit.

Na splošno vladajoče blagostanje in nikoli priznani presežki na vseh materialnih področjih so pri povzročanju dejavnih številka ena - čeprav se po drugi strani radi hvalimo, da so to velike pridobitve »visoke civilizacije«. Ne samo blagostanje samo, marveč tudi vse, kar pri zagotavljanju blagostanja pomaga, smo kupili in drago plačali - narameč s svojim zdravjem. Narava je človeka očitno obdarila s sposobnostjo, da se sprijazni s pomanjkanjem, nikoli pa z izobiljem.

STAROST IN ČREVESNA LENOBA

»V črevesju so strupi, zaradi katerih človek oboleva, prezgodaj ostari in postane zoprn«.

Dr. F.X. MAYR

Zdravju ne škodujeta samo prevelika telesna teža in civilizacijska hrana. Dandanes imajo tudi normalno teži in celo prelahki ljudje močno poškodovana prebavila zaradi napačnega uživanja hrane in napačnih prehranjevalnih navad - jemo preveč, prepogosto, prehitro. Desetletni grehi pri prehranjevanju se v zlasti mučni obliki pokažejo pri starejših ljudeh. Preobremenjevanje prebavil z nenaravnimi prehranjevalnimi navadami povzroči najprej oslabeledost in vnetje črevesa. Če je človekova fizična korenina - črevo - zmeraj polna gnilobe in snovi, ki previrajo, se mora to nedvomno odražati tudi na človekovi zunanosti, do izraza prihaja zlasti v videzu in stanju kože. Zdrava koža je tudi na stara leta še dovolj elastična, da lahko prepreči nastajanje gub. Tudi odlaganje snovi v koži in pigmentiranje - starostne lise - so zmeraj znamenje zelo onesažene notra-

nosti. Svež videz, duh in čistost kože se izgubijo. Koža je videti napeta, postane ohlapna in predčasno zgubana (glej sl. 6 in 7). Da je taka nesreča nepotrebna, kaže fotografija dr. F.X. MAYR-a, ki je bila posneta na njegov 80. (!) rojstni dan (sl.8).

Kozmetika z mazili, kremami in obraznimi maskami lahko učinkujejo pomladitveno samo, če istočasno očistimo in saniramo tudi črevesje. S saniranjem črevesja mnogi starejši ljudje končno odpravijo kronično zaprtje in dosežejo, da jim ni več treba zlorabljati odvajalnih sredstev; bolnik se namreč večinoma ne znajde pri zdravniku zaradi polenjenega črevesja, marveč ga k njemu pripeljejo šele posledice, ki jih sam ne more odpraviti. Večina bolnikov s kronično prepolnjenim črevesjem toži o neprestanem občutku hladu zlasti v rokah in nogah. Često omenja tudi neprijetno razbijanje srca in nadušljivem dihanju, zakaj dvignjena trebušna prepona zelo zmanjša dihalni prostor v prsnem košu. Črevesni strupi vplivajo tudi neposredno na vegetativno živčevje, zato je prvotni vzrok mnogih živčnosti čisto treba iskati prav v zapeki. Na zunanje motnje opazimo najpogosteje kot glavobol, omotico, nespečnost, v nekaterih primerih kot zaspanost, moteno s težkimi sanjami, hitro duševno in telesno utrudljivost, razdražljivost in nevalgičnost. Kadar zavzamejo take presnove motnje in škode, ki so posledica napačnega prehranjevanja že večji obseg, se je treba lotiti temeljitega dolgotrajnejšega zdravljenja. Izboljšanje ali ozdravljenje lahko pričakujemo, če poleg novega načina življenja upoštevamo tudi zdravljenje v obliki kur v smislu dr. F.X. MAYR-a.

Knjiga bo izšla jeseni
pri Založništvu tržaškega tiska

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 200 - din, naročnina za zasebne mesečno 2.000 - din, trimesečno 5.000 - din, letno 20.000 - din, upokojenci mesečno 1.500 - din, trimesečno 3.750 - din, letno 15.000 - din. Za organizacije in podjetja mesečno 3.000 - din, letno 30.000 - din, nedeljski letno 4.000 - din.

Poslani tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - ziro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglaš 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglaš 650 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

29. julija 1987

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190.

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Izsledki raziskave Inštituta za ekonomske, socialne in politične študije Število samomorov na svetu raste Za to se najraje odločijo moški

RIM — Vsako leto na svetu štiri milijone oseb poskusi narediti samomor, približno milijon pa jih v tem uspe. V Italiji je bilo pred dvanajstimi leti 2.326 samomorov, lani pa jih je bilo 3.749; leta 1974 je bilo tako v Italiji 41,8 samomora na vsak milijon ljudi, lani pa je ta številka narasla na 64,6. Ti so najpomembnejši izsledki raziskave Inštituta za ekonomske, socialne in politične študije, v kateri so analizirali tudi vzroke in glavne značilnosti (starost, spol, socialno okolje in veroizpoved, obliko samomora) tega pojava. Kar 70 odstotkov samomorov naredijo moški, samomor pa neuspešno po-

skusijo predvsem predstavnice nežnega spola. Pred leti so si vzeli življenje pretežno neporočeni, sedaj pa se za to odloči vedno več gospodinj, ki ponavadi zaužijejo strup ali pa si prerežejo žile. Moški najraje naredijo samomor z vrvjo, za to se odloči 36 odstotkov moških, veliko pa jih naredi samomor s pištolo. Psihične bolezni so najbolj pogost (42,9 odstotka) vzrok samomorov, temu sledijo fizične bolezni in ljubezenska razočaranja.

Vsekakor pa je Italija država v kateri je samomorov sorazmerno malo, v lestvici pa v tem prednjačijo tri vz-

hodnoevropske države: Madžarska (kar 361 samomorov na vsak milijon prebivalcev), Vzhodna Nemčija (305) in Češkoslovaška (242). Na lestvici jim sledijo Avstrija in Švica (229), Danska (215) in Finska (213).

V Italiji je največ samomorov v najbolj razvitih deželah; v Liguriji jih je 114 na vsak milijon oseb, v Emiliji Romaniji in Tridentinski Južni Tirolski 109, v Dolini Aosta 107. Študija je prila do nadvse zanimive ugotovitve, da je samomorov več v deželah, kjer se kulturni razvoj še ni spopadel s procesi razkrajanja, ki so značilni za tako imenovani razviti industrijski trikotnik. Nasprotno je na jugu Italije samomorov manj, pozitiven rekord imajo v Kampaniji, tam je namreč le 30 samomorov na vsak milijon prebivalcev.

Raziskava je ugotovila, da je vedno več samomorov predvsem med starejšimi osebami. V zadnjih desetih letih se je število samomorov med ostarelimi zvišalo iz 113 na 160 za vsak milijon oseb. Izsledki so potrdili, da je samomorov med mladostniki vedno manj, nasprotno pa se število samomorov v kasarnah vrtoglavo dviga; leta 1977 je naredilo samomor 4,4 lani pa kar 8,9 vsakih stotisoč vojakov. V razlagi tega pojava so sicer pri Inštitutu izredno previdni, saj pravijo, da je »kasarna ponavadi priložnost, ne pa razlog za samomore, ki imajo vselej globlje korenine. Kar se pa tiče starosti so podatki naslednji: do 17. leta starosti naredi samomor 3-4 oseb, med 18. in 35. letom 35, po 65. letu starosti pa je samomorov kar 135-140 na vsak milijon prebivalcev.

Visoka moda na pariški način veliko zlata s svileno prikuho

PARIZ — Pozornost mednarodnega modnega sveta se je prevesila na Francijo, večnega konkurenta italijanskih stilistov. Jeseno-zimske defileje pariške mode je odprl Emanuel Ungaro, ki je pokazal, kako namerava ohraniti lanske letni trend bogatih, kričečih, luksuznih kolekcij.

Visoko modo si je zamislil predvsem v obliki dvodelnih kostimov s kratkimi krili, ki jih prekrivajo daljši in geometrično krojeni jopiči (na sliki levo). Poleg na na oko prijetnega kroja pa moramo bralce opozoriti na izjemno blago, z zlatimi nitkami vezena težka svila, črn brokat in žamet, ki je primeren tudi za oprijete kroje elegantnih zimskih hlač. Damam bodo na voljo tudi črne obleke-sterzniki, s srednjekratkimi rožnatimi krili, ki bodo mahedrala okoli kolen.

Večerne obleke bodo prav tako bogate, a znatno manj klasične, saj jih bodo bogateli frfotajoči dvobarvni volani (na sliki desno) in jih najbrž ne bo prav enostavno spraviti pod še tako široko krojene plašče, ki nam jih Parižani obljudijo za prihodnjo zimo.

Pariz je pomislil tudi na mladoporočenke, ki bodo letos »dvobarvne« v sivo-rožnatih oblekah, medtem ko jim bodo poročne pričeske krasili biseri in sive cvetlice.

Na Dunaju odkrili Hitlerjev avtoportret

DUNAJ — Avstrijski zgodovinar Werner Maser je včeraj odkril Hitlerjev avtoportret, v katerem se je nacistični diktator upodobil v tirolski narodni noši. Slika, ki je last neke dunajske družine, naj bi po mnenju strokovnjakov veljala približno pol milijardilir, lastniki pa jo za sedaj ne nameravajo prodati. Vrednost slike je izključno zgodovinskega pomena, saj je bil Hitler kot slikar le skromni diletant.

Maser domneva, da je Hitler sliko podaril nekemu podjetniku, ki je finančno podpiral nacistično gibanje. Avtoportret je prvič prišel v javnost na neki dunajski dražbi, ko ga je po vsej verjetnosti kupil sedanji lastnik. Maser velja trenutno za najboljšega Hitlerjevega biografa.

V ZDA spet seznam avstrijskih nacistov

NEW YORK — Židovska organizacija, ki združuje sinove in hčere žrtve Hitlerjevega režima, je včeraj sporočila, da so v ameriških arhivih odkrili nov seznam avstrijskih kolaboracionistov. Glasnik te organizacije, ki je v ZDA zelo vplivna, je povedal, da je seznam, ki je bil do včeraj državna tajnost, leta 1948 sestavila ameriška vojska na podlagi informacij posebne komisije Organizacije združenih narodov. Seznam vsebuje imena avstrijskih državljanov, ki so sodelovali pri »dejavnosti« uničevalnega taborišča v Jaraslavu na Poljskem.

Ista židovska organizacija je lani objavila podobne dokumente, iz katerih izhaja, da je bil v nacistična grozodejstva vpleten tudi avstrijski predsednik Kurt Waldheim.

S Kolumbovo Santo Mario vnovič preko Atlantika

CIUDAD MEXICO — V pristanišču Alvarado mehiške države Vera Cruz dovršujejo gradnjo ladje, ki naj bi bila do potankosti podobna tisti, ki je leta 1492 pripeljala Kristofa Kolumba na ameriška tla. Jadrnico Santa Maria bodo splovili 6. avgusta, 23. avgusta pa bo odplula proti Evropi po poteh genovskega pomorščaka.

Ta načrt je izdelal 54-letni Španec Vital Alsar, ki ga svet že pozna iz prejšnjih podobnih podvigov. Leta 1966 je preplul Tihi ocean na splavu, ki so ga zgradili v 143 dneh, leta 1973 je s predkolumbovske ladje preživel na morju 483 dni. Leta 1977 je v Ekvadoru preplul pot Francisca de Orillana od Guayaquila po Amazonki do Atlantika. To potovanje je začel pripravljati že leta 1979. Kljub težavam in zaprekam je Vital Alsar vztrajal pri svojem in v načrt vložil že milijon dolarjev, ki so mu jih nudile mehiške in španske organizacije.

Posadko ladje bo sestavljalo 16 oseb različnih narodnosti. V sedmih mesecih bo ladja preplula 15 tisoč morskih milj. V bodočnosti si želi kapitan Alsar s Santo Mario do Kitajske. Novembra meseca se bo karavela zasedrila v Ostiji blizu Rima. Organizatorji potovanja upajo, da

bo ladjo obiskal tudi papež in na njenem krovu daroval mašo.

Jadrnico, ki je dolga 36 in široka 11 metrov, so zgradili na podlagi obstoječih dokumentov. Za izgradnjo so uporabili 26 različnih vrst lesa. Santa Maria bo odplula iz Vere Cruz proti Miamiju in Filadelfiji. V New Yorku bo poklonitev kipu Zmaga, nakar bo odplula proti Santoni, rodnemu kraju Juana de la Cose. Tu bo ladja nekaj časa gostila španskega kralja Juana Carlosa, nato pa se bo usmerila proti Evropi, kjer bo pred italijanskim pristaniščem obiskala še Santander, Lisbano, Huelvo, Barcelono in Montecarlo. Iz Ostije bo Santa Maria usmerila svoj premec proti Kanarskim otokom, Santa Domingu, Haitiju, kjer so domačini pred približno 500 leti zažgali Kolumbovo ladjo in ubili 38 njegovih mornarjev, in Kubi. Skozi Panamski prekop bo nato jadrnica zaplula v Tihi ocean. Dokončno se bo karavela zasedrila v Acapulcu.

Na vprašanje, ali je potovanje nevarno, je Alsar odvrnil: »Človek je edina nevarnost za svoja dejanja. Gotovo smo, da bo potovanje potekalo brez težav.«

V Grčiji je pojenjal val vročine

ATENE — Vse kaže, da je val tropске vročine, ki je zajel Grčijo prejšnjo nedeljo, pojenjal. Toplomer, ki je še v ponedeljek kazal 45 stopinj, je včeraj zabeležil padec, tako da je v okolici Aten in na Peloponezu pristal na 40 stopinjah, na severu Grčije pa pod mejo 40 stopinj. Po mnenju meteoroloških izvedencev se val neznosne vročine ne bo ponovil.

V Atenah je življenje zopet normalno steklo, taksiji, ki predstavljajo 90 odstotkov mestnega prevoza pa so po tednu dni začeli zopet voziti. Včeraj so ponovno začele delovati tudi trgovine, ki so jih zaradi majhnega števila klientov v prejšnjih dneh deloma zaprli. Težko pa je določiti točnega števila oseb, ki so umrle zaradi vročine, saj je velika večina žrtev bile starejše osebe, ki so že imele zdravstvene težave. Izredno stanje, ki so ga uvedli pred šestimi dnevi, vsekakor še traja, po vsej verjetnosti ga bodo ukinitili že danes.

Na sliki (telefoto AP): razposajenost mlade angleške turistke v središču Aten.

